

Space for Available
for Advertising

WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM

preetnamausa
@gmail.com

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਨਿਊਜ਼ਚੈਨਲ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਮੁਰਾ ਸੱਚ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ
ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ
ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ
ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 338, 23 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 29 ਜਨਵਰੀ, 2026 ਵੈਬਸਾਈਟ: www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਟਰੰਪ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਰ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਲਈ 'ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ' ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਰਡ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਪਹਿਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਾਸਨ, ਪੁਨਰਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਜੋਰਡਨ, ਹੰਗਰੀ, ਤੁਰਕੀ, ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਇਸਹਾਕ ਡਾਰ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਪੁਨਰਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਯੁੱਧ ਵਿਰਾਮ ਲਈ 'ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਰਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਸਰਜਿਓ ਗੋਰ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, "ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਮਾਣ ਹੋ

ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਰਡ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 'ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ' ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਭਾਰਤ ਲਈ ਅਸਮੱਝਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਸ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਇੰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ?

ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੰਜ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ 'ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ

ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਹ ਬੋਰਡ 'ਗਾਜ਼ਾ ਪੀਸ ਪਲਾਨ' ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਫਲਸਤੀਨੀ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਧੋਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੀਪੀਆਈ (ਐੱਮ), ਸੀਪੀਆਈ, ਸੀਪੀਆਈ (ਐੱਮਐੱਲ)-ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ, ਆਰਐੱਸਪੀ ਅਤੇ ਏਆਈਐੱਫਬੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝਾ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ, "ਇਹ ਬੋਰਡ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਢਾਂਚਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਹੋਵੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾਰੀ ਨੇ ਖ਼ਬਰ ਦੇਸ਼ੀ ਆਈਏਐੱਨਐੱਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੀ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸੱਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਵੱਲੋਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਢੁੱਕਵੀਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੀਪੀਆਈ(ਐੱਮ) ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਸਾਂਸਦ ਐੱਮਏ ਬੇਬੀ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, "ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਲਈ 'ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ' ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੋਨਲਡ

ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਦਿੱਕਤਾਂ ਹਨ ?

ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, "ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ ਦੇ ਡਰਾਫਟ ਚਾਰਟਰ ਵਿੱਚ ਗਾਜ਼ਾ ਦਾ ਨਾਮ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਦਿਖਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਕਾਮ ਹੋਏ ਹਨ। ਚਾਰਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਚਾਰਟਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ 'ਸਥਾਈ ਸ਼ਾਂਤੀ' ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇਗਾ ਹੀ ਜਿੱਥੇ ਟਕਰਾਅ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ 'ਟਕਰਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ' ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਟਕਰਾਅ ਹੋਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੋਰਡ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਟਰੰਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਨਾ ਰਹਿਣ, ਉਹ ਇਸ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹਿਣਗੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੁਦ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਹਨ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਸ 'ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ' ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਸੀ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਗਠਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਤਾਲਮੇਲ ਕੀਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਓਪੀ ਜ਼ਿੰਦਲ ਗਲੋਬਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਲ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸਟਡੀਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖੀਵਰਾਜ ਜਾਂਗਿੜ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ ਦੇ ਗਠਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੁਰਕੀ ਅਤੇ ਕਤਰ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਖਾਰਿਜ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਾਮੀਆ ਮਿਲੀਆ ਇਸਲਾਮੀਆ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਵੈਸਟ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸਟਡੀਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਜਾਤਾ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ 'ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ' ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਹੈ ਕਿ ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਪੁਨਰਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਬੋਰਡ ਫਲਸਤੀਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਜੀਬ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬਾਹਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਆ ਕੇ ਪੁਨਰਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਣ ਰਿਹਾ 'ਬੋਰਡ ਆਫ ਪੀਸ' ਸੰਗਠਨ ਯੂਰਪੀਅਨ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਗਾਜ਼ਾ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਕੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਫੈਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਨੇ ਖ਼ਬਰ ਦੇਸ਼ੀ ਰਾਇਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਇਹ ਇੱਕ 'ਟਰੰਪ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ' ਵਰਗਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਪੱਛਮੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਤਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਇਸਰਾਈਲੀ ਸਰੋਤ ਮੁਤਾਬਕ, "ਟਰੰਪ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਪੀਸ ਬੋਰਡ' ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਗਾਜ਼ਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਾ ਰਹੇ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਐਂਟੋਨੀਓ ਗੁਟੇਰੇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਆਪਣਾ ਤੈਅ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਯੂਐਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ "ਸਿਰਫ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੀ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਛੋਟਾ। ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖੀਓ ਤਾਂ 'ਡਾਰਕ ਟਾਈਮ' ਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਟਰੰਪ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਰਡ ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਪੁਨਰਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਫਲਸਤੀਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਡਾਇਦਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਫਲਸਤੀਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਾਥ ਦੇ ਰਿਹਾ

ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਰਿਵਾਇਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।" ਸ਼ਿਵਸੈਨਾ (ਯੂਥੀਟੀ) ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਸਾਂਸਦ ਪ੍ਰਯੋਕਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, "ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਸੱਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਸ਼ੋਰੀਣੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇਸ ਸੱਦੇ ਲਈ 'ਧੰਨਵਾਦ' ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ 'ਨੋ ਬੈਕਯੂ' ਕਹਿ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦੇਵੇਗਾ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 338

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 JAN TO 29 JAN, 2026

LOWER YOUR PROPERTY TAXES
Our fee ~~40~~ **35%**; others charge **50%**

NO REDUCTION → NO FEE

"I recommend all my friends to use PTRG for their tax reduction."
A. SINGH, Hicksville

 **PropertyTax
ReductionGuru**

Varinder K Bhalla
Former Commissioner
Nassau County ARC

CALL or whatsApp
516.680.8037

PTRGnassau@gmail.com
www.PropertyTaxReductionGuru.com
Facebook.com/PropertyTaxReductionGuru

THAILAND TOUR

9 Night & 10 Days Tour

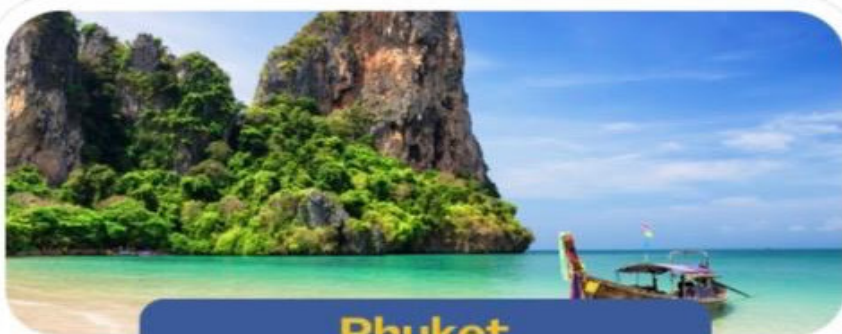

5 Star Luxury Accommodations

From Jan 08 to Jan 18 2026

Bangkok

Phuket

Pattaya

INCLUSIONS

- 3 Nights in Phuket
- 3 Nights in Pattaya
- 3 Nights in Bangkok
- Flight from Phuket to Bangkok
- All Breakfast & dinners.
- All Tours and Transfers on Private Basis
- Sightseeing as per Itinerary

HIGHLIGHTS

- ✓ Big Buddha
- ✓ Tiger Kingdom
- ✓ Alcazar Show
- ✓ Pattaya City Tour
- ✓ Coral Island Tour
- ✓ Marble Temple
- ✓ Golden Buddha
- ✓ Safari World
- ✓ Phuket City Tour
- ✓ Wat Chalong Temple
- ✓ Phi Phi Island Tour
- ✓ Bangkok City Tour
- ✓ Chao Phraya Dinner Cruise
- ✓ Marine Park

\$1795

Per Person on Double Occupancy

MOHINDER SINGH MIGLANI

516-690-1257
516-216-4433

22 W Marie St,
Hicksville, NY 11801

ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਗਾਜ਼ਾ: ਟਰੰਪ ਦਾ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ ਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਪਲਾਨ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਗਾਜ਼ਾ ਲਈ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਨਵੇਂ 'ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਸਰਜੀਓ ਗੋਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਕਸ ਹੈਂਡਲ 'ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ, "ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਸਥਾਈ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਦੇ ਸ਼ਰਮ ਅਲ-ਸ਼ੇਖ ਵਿੱਚ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 20 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰਤੀ ਵਰਧਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ।

'ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ' ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ

ਕਰੇਗਾ, ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕੌਣ-ਕੌਣ ਹਨ... ਆਉ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ...

ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ ਕੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ?

29 ਸਤੰਬਰ, 2025 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ 20 ਨੁਕਾਤੀ 'ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਯੋਜਨਾ' ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਸ ਦਾ 'ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ' ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਬੋਰਡ ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਸ 'ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ' ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਣਗੇ।

ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਗਜ਼ਿਕਿਊਟਿਵ ਬੋਰਡ ਦਾ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲੇਗਾ ਜੋ 'ਗਾਜ਼ਾ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਅਹਿਮ' ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਮੈਂਬਰ ਕਿਹੜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲੇਗਾ।

ਕੀ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ?

ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਗਠਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਜਾਂ ਲਗਭਗ ਨੌਂ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ?

ਟਰੰਪ ਦੇ 'ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ' ਵਿੱਚ ਕਤਰ ਅਤੇ ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤੁਰਕੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਕਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਹਮਾਸ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ, ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਐਨ12 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ ਵਿੱਚ ਕਤਰ ਅਤੇ ਤੁਰਕੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਿਨਯਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਗਾਜ਼ਾ ਲਈ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ 'ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ' 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਸਬੰਧੀ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਗਾਜ਼ਾ ਐਗਜ਼ਿਕਿਊਟਿਵ ਬੋਰਡ' ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੰਸਥਾ - ਨੇਸ਼ਨਲ ਕਮੇਟੀ ਫ਼ਾਰ ਦ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਗਾਜ਼ਾ - ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਬੋਰਡ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਪਰ ਗਾਜ਼ਾ ਦਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਹਰ ਇਹ ਕਿਆਸ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦਾ 'ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ' ਸਿਰਫ਼ ਗਾਜ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਕਸਦ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ।

ਫਿਲਹਾਲ ਕੌਣ ਹਨ ਮੈਂਬਰ ?

ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਲਈ ਟਰੰਪ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ 'ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਪੀਸ' ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜੋ 'ਗਾਜ਼ਾ

ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ' ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਮੈਂਬਰ ਕਿਹੜੀ ਤਰਜੀਹ ਰੱਖੇਗਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਫਿਲਹਾਲ ਇਸ ਬੋਰਡ ਲਈ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਰ ਟੋਨੀ ਬਲੇਅਰ, ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕੋ ਰੂਬੀਓ, ਪੂਰਬ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੂਤ ਸਟੀਵ ਵਿਟਕੋਫ, ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਜਵਾਈ ਜੇਰੋਡ ਕੁਸ਼ਨਰ, ਅਰਬਪਤੀ ਮਾਰਕ ਰੋਵਨ, ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜੇ ਬੰਗਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰੌਬਰਟ ਗੈਬਰੀਅਲ, ਬੁਲਗਾਰੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਰਾਜਦੂਤ ਨਿਕੋਲੋ ਮਲਾਡੋਨੋਵ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ ?

20 ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਉਂਦੇ ਅਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਬੰਧਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਾਅਵਾਰ ਵਾਪਸੀ ਤੱਕ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗੀ।

ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਮਾਸ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀਆਂ ਸੁਰੰਗਾਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਬੰਧਕ ਲਈ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ 15 ਗਾਜ਼ਾ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ।

ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼ਾਂਤੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਜੰਗਬੰਦੀ, ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਸਾਰੇ ਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ, ਹਮਾਸ ਦਾ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਇੱਕ ਰੋਡਮੈਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਗਾਜ਼ਾ ਜੰਗ

7 ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਹਮਾਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਲਗਭਗ 1,200 ਹੋਰ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 251 ਨੂੰ ਬੰਧਕ ਬਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤਾ। ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਹਮਾਸ ਸੰਚਾਲਿਤ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 71,430 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ।

ਚੀਨ ਇੰਨਾ ਸੋਨਾ ਕਿਉਂ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ ?

ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਸੋਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦਾ ਪੈਟਰਨ

ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ ਖ਼ਾਸਕਰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਉਤਪਾਦਕ ਚੀਨ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦਾ ਸੋਨੇ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਵਧਾਉਣਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 2008 ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਵਧਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਉਸ ਸੰਕਟ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਰਹੀਆਂ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਾਲਰ-ਅਧਾਰਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜੋਖਮਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੂਸ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। 2022 ਵਿੱਚ ਯੂਕਰੇਨ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਪੱਛਮੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਰੂਸ ਦੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੂਸ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਸਥਿਰਤਾ ਆ ਗਈ। ਸਾਲ 2025 ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਬਜਟ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਚੀਨ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਰਣਨੀਤਕ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ-ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਪੀਪਲਜ਼ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਚਾਈਨਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਘਟਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੀਨ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਲਾਨਾ ਖ਼ਰੀਦ 2015

ਵਿੱਚ 708.22 ਟਨ ਰਹੀ। ਇਹ ਖਰੀਦ ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਡਰਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦੇ 2013 ਵਿੱਚ ਬਾਂਡ ਖ਼ਰੀਦ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਪਰ ਟੈਂਟਰਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ। ਸਾਲ 2023 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੀਨ ਨੇ ਸੋਨਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਹੌਲੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਫੋਟੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਖਰੀਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੋਨੇ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਾਲ 2018 ਤੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪਣੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਰੂਸ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਉਲਟ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੀ-ਡਾਲਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਅਮਰੀਕੀ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘਟਾਈ), ਭਾਰਤ ਨੇ 2024 ਤੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਟ੍ਰੇਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਵਾਧੂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੂੰਜੀ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਲ 2026 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੁਖ਼ ਬਦਲ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਅਮਰੀਕੀ ਟ੍ਰੇਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ 21 ਫ਼ੀਸਦੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਹੁਣ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਤੀ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਡਾਲਰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਲ 2025 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ, ਅਮਰੀਕੀ ਟ੍ਰੇਜ਼ਰੀ ਬਾਂਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ। ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਕੋਲ ਸੋਨੇ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਕਰੀਬ 4 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਟ੍ਰੇਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ 3.5 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੈ। ਸੋਨਾ ਯੂਰੋ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਦਿਆਂ, ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਬਦਲਾਅ 2022 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਰੂਸ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ੌਜੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਲਗਾਤਾਰ 3 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਹਰ ਸਾਲ 1000 ਟਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੋਨਾ ਖਰੀਦਿਆ। ਸ਼ਿੰਗਾਦਾ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਤੰਬਰ 2025 ਤੱਕ ਇਹ 634 ਟਨ ਹੋਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੀਨੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੇ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਡਾਲਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਡਾਲਰ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਨਾ ਕੁੱਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਤੰਬਰ 2025 ਤੱਕ, ਚੀਨ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ 7.6 ਫ਼ੀਸਦੀ ਰਹੀ। ਰੂਸ ਦੇ ਕੁੱਝ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 41.3 ਫ਼ੀਸਦੀ ਰਿਹਾ ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ 13.57 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ। ਨੀਤਿਗਤ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਧਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਭੂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਣਾਅ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਡਾਲਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ

ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੌਰਾਨ ਰੂਸ ਨੇ ਬ੍ਰਿਕਸ ਕ੍ਰਾਸ-ਬਾਰਡਰ ਪੇਮੈਂਟਸ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ (ਬੀਸੀਬੀਪੀਆਈ) ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ-ਅਧਾਰਤ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਚੀਨੀ ਰੇਨਮਿਨਬੀ (ਚੀਨੀ ਮੁਦਰਾ) ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੇ ਵੱਧਦੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਰੇਨਮਿਨਬੀ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪ੍ਰਤੀ ਭਰੋਸਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਰਲਡ ਗੋਲਡ ਕੌਂਸਲ, ਆਈਐਮਐਫ ਅਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਬੈਂਕ ਆਫ ਚਾਈਨਾ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਸੋਨਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਨੇ ਰੇਨਮਿਨਬੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪੱਧਰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੋਲਡ ਮਾਰਕੀਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੇਨਮਿਨਬੀ ਆਧਾਰਿਤ ਸ਼ੰਘਾਈ ਗੋਲਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਬੁਲਿਅਨ ਵੋਲਟ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੋਨੇ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਚੀਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਬ੍ਰਿਕਸ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਾਫਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਾਪਿਤ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਵਧੇਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2022 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੂਸ ਬ੍ਰਿਕਸ ਬਾਸਕਿਟ ਆਧਾਰਿਤ ਰਿਜ਼ਰਵ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਮਰਥਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਿਲਹਾਲ ਚਰਚਾ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਹਨ। ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੱਧਰ, ਨੀਤਿਗਤ ਤਰਜੀਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅੰਤਰਾਂ ਕਾਰਨ ਬ੍ਰਿਕਸ ਅੰਦਰ ਤਾਲਮੇਲ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਾਨਕ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚਕਾਰ 102.5 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਵਪਾਰ ਘਾਟਾ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੁਵੱਲਾ ਵਪਾਰ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਚੀਨ ਕੋਲ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਮੁਦਰਾ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਚੀਨ ਲਈ ਆਕਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ।

ਬ੍ਰਿਕਸ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਰੇਨਮਿਨਬੀ ਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ

ਬ੍ਰਿਕਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਚੀਨ ਰੇਨਮਿਨਬੀ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੀ ਇੱਕ

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲ ਵਿੱਚ ਐਮਬ੍ਰਿਜ਼ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਲੱਕਚੇਨ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਲਸੇਲ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਕਰੰਸੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਾਂਗਕਾਂਗ, ਥਾਈਲੈਂਡ, ਯੂਏਈ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 2024 ਦੇ ਮੱਧ ਤੱਕ ਆਪਣੇ 'ਮਿਨੀਮ ਵਾਇਲ ਪ੍ਰੋਡਕਟ' ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੇ ਵੱਧਦੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਨੇ ਰੇਨਮਿਨਬੀ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2009 ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਨੇ ਰੇਨਮਿਨਬੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਪੀਪਲਜ਼ ਬੈਂਕ ਆਫ ਚਾਈਨਾ ਨੇ 32 ਦੁਵੱਲੇ ਸਥਾਨਕ

ਮੁਦਰਾ ਸਵੈਪ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ ਕਰੀਬ 4.5 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਯੂਆਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਅੱਧੇ ਸਮਝੌਤੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 15 ਦੇਸ਼ ਚੀਨ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਵਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਅੱਠ ਦੇਸ਼ ਚੀਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਿਰਮਾਣ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਜ਼ਰਵ ਮੁਦਰਾ ਵਜੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਪਕੜ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਚੀਨ ਯੂਆਨ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

‘ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ’ ਦੀ ਉਡਾਣ ਕਿੱਥੇ ਰੁਕੀ? ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇ ਮੁੱਦੇ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਘਾਟ ‘ਤੇ ਕੀ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਰਹੇ ਹਨ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਬਦਲ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਨਮੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਖੁਦ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਘਿਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਹਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ‘ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਉਡਾਣ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕੀ’ ਅਤੇ ‘ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ’। ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਖ਼ਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਚਰਨਜੀਤ ਬਰਾੜ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਰਾੜ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਇਆਲੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਇਆਲੀ ਨੇ ਮਾਘੀ ਮੇਲੇ ਮੌਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਸੰਬੋਧਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਾਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਾਰਟੀ ਉਡਾਣ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕੀ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 2 ਦਸੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ (ਹੁਣ 5 ਮੈਂਬਰੀ) ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸੱਤ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰ, ਐੱਸਜੀਪੀਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਐੱਸਜੀਪੀਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੀਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੌਰਾਨ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ) ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਸੀ।

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ, ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਉਮੈਦਪੁਰ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਚਰਨਜੀਤ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਬੀਜੇਪੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਨਜੀਤ ਬਰਾੜ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਮਗਰੋਂ ਬਰਾੜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਭਰਤੀ ਕਰਤਾ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਰਕਰ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਬੜੇ ਹੀ ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਛੱਡਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਭਰਤੀ ਲਈ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਵੀ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਖਾਸ ਕਰ ਮਾਲਵੇ ਵਿੱਚ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਦਬਾਅ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਮਾਲਵੇ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਭਰਤੀ ਕਰਕੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸਹਿਬਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਭ ਨੂੰ ਆਸ ਬੱਝੀ ਕਿ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬਪ੍ਰਸਤ ਨਵੀਂ ਨਰੋਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਚੁਣ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ‘ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ’ ਉੱਤੇ ਕੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ ਚਰਨਜੀਤ ਬਰਾੜ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਪਹਿਰਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਿਤੀ 11 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਲੜਦੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਆਗੂ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਵੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਆਗੂ ਪਰਮਿੰਦਰ ਢੀਂਡਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਉਲੀਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਸੀਂ ਸਭ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਬਰਾੜ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਸਰਗਰਮੀ ਘੱਟ ਹੋਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਗਰਮੀ

ਨਾ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਚਰਨਜੀਤ ਬਰਾੜ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਇਆਲੀ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਇਆਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦੂਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ।

ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਰਕਰ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਲਗਭਗ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਲਈ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਭੜਕੀ ਹੋਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹਾਲੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਲੈਣ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਵੇ। ਮੇਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਇਹੀ ਸੁਝਾਅਮਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਸ ਧੜੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਇਹ ਦੂਜੀ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮੈਂ 13 ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਤੋਂ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਘਰ ਬੈਠ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੈਠਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਇਹ ਪਹੀਆ ਚਲਦਾ ਰਹੇ ਫਿਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਇਆਲੀ ਦੀ ਸ਼ਲੋਘਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲਗਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਇਆਲੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ

ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਇਆਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ‘ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਗੂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੱਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਿਲਹਾਲ ਐਕਟਵਲੀ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਸੀ ਅਤੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਸਪਾਲ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਉਡਾਣ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਕੀ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰਗਰਮੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਜ਼ਨ ਪੇਪਰ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗੀ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਤੋਂ ਵਿਜ਼ਨ ਪੇਪਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਲਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਅਜਿਹਾ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਥੇਬੰਦਕ

ਈਰਾਨ ਦੇ ਕਾਲੀਬਾਫ ਨੇ ਵਧਦੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ

ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਟਾਰਟਅੱਪ ਰੁਝਾਨਾਂ, ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ 'ਚ ਮੋਹਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਾਡਾ ਟੀਚਾ ਹੈ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

ਈਰਾਨ ਦੇ ਸੰਸਦ ਸਪੀਕਰ, ਮੁਹੰਮਦ ਬਾਘੇਰ ਕਾਲੀਬਾਫ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਧਰਮ-ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਈਰਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧਦੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਮਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਲੀਬਾਫ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਬੰਧਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਧੇ ਹੋਏ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਦ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਣਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ

ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਈਰਾਨੀ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਨੈਵੀਗੇਟ ਕਰਨ

ਲਈ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਧੇਰੇ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਥਿਤੀ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਧੇਰੇ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਥਿਤੀ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਖਤਰਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਲੀਬਾਫ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟਕਰਾਅ ਨਾਲ ਭਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਗੂੰਜ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਮਰੀਕਾ-ਈਰਾਨ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੋਵੇਂ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨੇੜਿਓਂ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹਨ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੌਜੀ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਤੀਜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਰਾਨੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਦਬਾਅ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉੱਚੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਚਾਲ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਸਟਾਰਟਅੱਪਸ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਟਾਰਟਅੱਪ ਰੁਝਾਨਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਨਾਉਣੀ ਬੁੱਧੀ (ਏ.ਆਈ.) ਉੱਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਝੰਡਾਬਰਦਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਸਟਾਰਟਅੱਪ ਇੰਡੀਆ' ਦਾ ਇਕ ਦਹਾਕਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਅਤੇ ਉਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕੀਤਾ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡਾ ਟੀਚਾ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨਵੇਂ ਸਟਾਰਟਅੱਪ ਰੁਝਾਨਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ 'ਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ।" ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਟਾਰਟਅੱਪਸ ਅਤੇ ਉਦਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਆਕਾਰ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਟਾਰਟਅੱਪਸ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਖੋਜ ਉੱਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨ। ਅੱਜ ਦੀ ਖੋਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।" ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਟਾਰਟਅੱਪ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਉੱਤੇ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਟਾਰਟਅੱਪ ਨੂੰ ਸੀਡ ਫੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੋਜੀਆਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਸੋਚ ਹੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕੋਈ ਕਮੀ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

➤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਪ੍ਰੀ-ਬਜਟ ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਹਰਾਂ, ਐਫਪੀਓ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੰਵਾਦ

ਪੰਚਕੂਲਾ : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਮੂਚੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਚੌਧਰੀ ਚਰਣ ਸਿੰਘ ਹਰਿਆਣਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਹਿਸਾਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਬਜਟ ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਹਰਾਂ, ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਕਿਸਾਨ ਉਤਪਾਦਕ ਸੰਗਠਨਾਂ (ਐਫਪੀਓ), ਪਸ਼ੂਪਾਲਣ, ਬਾਗਬਾਨੀ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਗਾਮੀ ਬਜਟ 2026-27 ਦੇ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਲਏ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸਰਵੋੱਚ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਅਸਲੀ ਭਾਰਤ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦੁੱਧ-ਦਹੀ, ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਅਗਾਮੀ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਬੇਟੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਨਦਾਤਾ ਕਿਸਾਨ ਸਿਰਫ ਉਨੱਤ ਉਤਪਾਦਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਸੰਵਾਹਕ ਵੀ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰੀ-ਬਜਟ ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ 9 ਜਨਵਰੀ, 2025 ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਾਹਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 161 ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 99 ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਬਜਟ

2025-26 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਅਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਕਲੀ ਬੀਜ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੌਰਨੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਬਾਗਬਾਨੀ ਕੰਮ ਯੋਜਨਾ

ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੋਰਾ ਪਾਣੀ-ਮੋਰੀ ਵਿਰਾਸਤ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਾਂਟ ਰਕਮ ਵਧਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਲ੍ਹ ਸਰੰਬਣ ਅਤੇ ਫਸਲ ਵਿਵਿਧੀਕਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਮਿਲਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਸਾਰੀ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਣ, ਸਾਰੀ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਗੇਟ ਪਾਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਹਰੇਕ ਜਿਲ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਬੀਜ ਜਾਂਚ ਲੈਬਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਨਵੇਂ ਐਕਸੀਲੈਂਸ ਸੈਟਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਗਬਾਨੀ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਵਰਗੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਸ਼ੂਪਨ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ, ਚਿੱਟੀ ਝੋਂਗਾ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਲਰ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ, ਦੁੱਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਹਰ-ਹਿੱਤ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵੀਟਾ ਬੂਥ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਰਗੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ।

ਈਰਾਨ 'ਚ ਰੁਕ ਗਈਆਂ ਫਾਂਸੀਆਂ ਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ! ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੀਤਾ ਵੱਡਾ ਦਾਅਵਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਓਵਲ ਆਫਿਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਕਤਲੇਆਮ ਹੁਣ ਰੁਕ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਬਿੱਲ @ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਵਿੱਚ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਰੁਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉੱਥੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ @ਤੇ ਨੇੜਿਓਂ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਾਂਗੇ।

ਈਰਾਨ 'ਚ ਭਾਰੀ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਈਰਾਨ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਆਇਤੁੱਲਾ ਅਲੀ ਖ਼ਮੇਨੇਈ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਿਰੁੱਧ ਸੜਕਾਂ @ਤੇ ਉਤਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਦਮਨ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਖ਼ਤੀ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਐਕਟਿਵਿਸਟ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 1,847 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਅਤੇ 135 ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ 3,000 ਤੋਂ ਵੀ ਪਾਰ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਚਿਤਾਵਨੀ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮੇਸੀ

ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਈਰਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਦਦ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਕੈਰੋਲੀਨ ਲੀਵਿਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਿਪਲੋਮੇਸੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਹਿੰਸਾ ਨਾ ਰੁਕੀ ਤਾਂ

ਉਹ ਈਰਾਨ @ਤੇ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮਾਂ @ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਈਰਾਨ ਵਿੱਚ 2022 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਮੰਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਲਹਾਲ, ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਕਈ ਈਰਾਨੀ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਖ਼ਤੀ ਘੱਟ ਕੀਤੀ ਹੈ।

'ਇਸ ਵਾਰ ਗੋਲੀ ਸਿਰ ਦੇ ਆਰ-ਪਾਰ ਹੋਵੇਗੀ', ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਧਮਕੀ

ਤੇਹਰਾਨ (ਏਜੰਸੀ) : ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਅ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਿਖਰਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ਇਸ ਵਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਖੁੰਝੇਗਾ”। ਈਰਾਨੀ ਸਰਕਾਰੀ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ @ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਉਹ ਤਸਵੀਰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ 2024 ਵਿੱਚ ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ ਦੀ ਇੱਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ @ਤੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ ਹਮਲੇ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹਵਾਲਾ

ਈਰਾਨੀ ਮੀਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਤਸਵੀਰ ਜੁਲਾਈ 2024 ਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਬਟਲਰ, ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਨੇ ਟਰੰਪ @ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਦੇ ਕੰਨ @ਤੇ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਈਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਧਮਕੀ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸ਼ਬਦੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੀ 'ਲੌਕਡ ਐਂਡ ਲੋਡਿਡ' ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਵੀ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਰਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਵੇਗਾ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਟਰੂਥ ਸੋਸ਼ਲ' 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਲੌਕਡ ਐਂਡ ਲੋਡਿਡ (ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ) ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ ਵੱਡਾ ਕਦਮ, ਦੂਤਘਰ ਕੀਤਾ ਬੰਦ

ਵਧੇਰੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਨੇ ਇਰਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਤੇਹਰਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਦੂਤਘਰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀ ਕਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਏਅਰਬੇਸ 'ਅਲ ਉਦੈਦ' ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਈਰਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਭਾਵੀ ਫੌਜੀ ਹਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਖੇਤਰੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਵਧਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ 'ਸੈਕੰਡ ਹੈਂਡ' ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ! ਜਾਣੋ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ ਗਿਫਟ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਏਜੰਸੀ) - ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾ ਮਾਰੀਆ ਕੋਰੀਨਾ ਮਚਾਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨੋਬਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮੈਡਲ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਓਵਲ ਆਫਿਸ @ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਮਚਾਡੋ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ।

ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ @ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2025 ਦਾ ਨੋਬਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮੈਡਲ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਚਾਡੋ ਨੇ ਮੈਡਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤੋਹਫ਼ਾ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ “ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਅਦਭੂਤ ਭਾਵ ਦੱਸਦਿਆਂ ਮਚਾਡੋ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅੰਰਤ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਾਰੀਆ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਲਈ ਆਪਣਾ ਨੋਬਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਚਾਡੋ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੈਡਲ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਨੋਬਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾ ਤਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਵੈਧ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੀ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਇੱਛਾ

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨੋਬਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ 8 ਜੰਗਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਵਾਇਆ

ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ

ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ @ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

**ਤੁਸੀਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਭੱਜ ਜਾਓ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਭ ਲਵਾਂਗੇ :
ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਮੰਗੀ ਪਨੇਸਰ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ**

ਟੋਰਾਂਟੋ/ਬੈਰੰਪਟਨ - ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਿਮਰਨਪ੍ਰੀਤ ਪਨੇਸਰ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਰਸਮੀ ਬੇਨਤੀ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, 33 ਸਾਲਾ ਪਨੇਸਰ ਇਸ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਮਾਸਟਰਮਾਈਂਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ।

ਕੀ ਸੀ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ?

ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਚੋਰੀ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਜ਼ਿਊਰਿਖ ਤੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪਹੁੰਚੀ ਇੱਕ ਫਲਾਈਟ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 400 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸ਼ੁੱਧ ਸੋਨਾ (6,600 ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ) ਅਤੇ 25 ਲੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਰੰਸੀ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ 2 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ (ਕੈਨੇਡੀਅਨ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬੈਰੰਪਟਨ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸਿਮਰਨਪ੍ਰੀਤ ਪਨੇਸਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ

ਸਿਆਸੀ ਮਾਇਨੇ

ਇਹ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਨਿਕੋਲਸ ਮਾਦੁਰੋ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਵਾਈਟ

ਹਾਊਸ ਨੇ ਮਚਾਡੋ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਹਸੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਕੈਰੋਲਿਨ ਲੇਵਿਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਚਾਡੋ ਬਾਰੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਰਾਏ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ

ਉਹ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੈਲਸੀ ਰੋਡਰੀਗੇਜ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ।

ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਹਿੰਗੀ ਖੋਪ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਪਨੇਸਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਟਰੇਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੁਲਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ: 'ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ BDK'

ਇਸ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ @ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 24™@ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 10 ਲੋਕਾਂ @ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, 12 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਰਸਲਾਨ ਚੌਧਰੀ (43) ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੀਅਰਸਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ‘ਲਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਨੇਸਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ @ਤੇ 5,000 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ “ਤੁਸੀਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਭੱਜ ਜਾਓ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਭ ਲਵਾਂਗੇ।

DUBAI & THAILAND TOUR

12 Night & 13 Days Tour

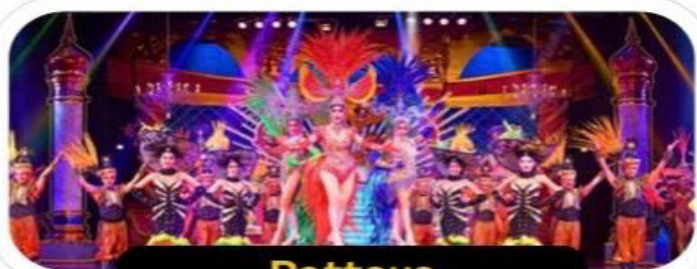
Dubai

Phuket

Bangkok

Pattaya

USD 1995

per person on double sharing

Valid For March 2026

All Meals are included

INCLUSIONS

- 3 Night Stay in Dubai
- 3 Night Stay in Phuket
- 3 Night Stay in Pattaya
- 3 Night Stay in Bangkok
- Flight from Phuket to Bangkok
- All Breakfast, Lunch & Dinner
- All Tours and Transfers on Private Basis
- Sightseeing as per Itinerary

HIGHLIGHTS

- ✓ Dubai City Tour
- ✓ Lotus Cruise
- ✓ Burj Khalifa
- ✓ Chao Phraya Dinner Cruise
- ✓ Tiger Kingdom
- ✓ Alcazar Show
- ✓ Golden Buddha
- ✓ Coral Island Tour
- ✓ Marble Temple
- ✓ Safari World
- ✓ Miracle Garden
- ✓ Global Village
- ✓ Big Buddha
- ✓ Wat Chalong Temple
- ✓ Pattaya City Tour
- ✓ Phi Phi Island Tour
- ✓ Phuket City Tour
- ✓ Bangkok City Tour
- ✓ Marine Park

MOHINDER SINGH MIGLANI

516-690-1257
516-216-4433

22 W Marie St,
Hicksville, NY 11801

LOWER YOUR PROPERTY TAXES
Our fee 35% others charge 50%

NO REDUCTION → NO FEE

CALL 516-680-8037

HUGE TAX SAVINGS FOR OUR HOMEOWNERS

Muttontown \$13,435	Woodbury - \$4,836
Jericho - \$9,458	Bayville - \$5,797
Levittown - \$3,788	Westbury - \$3,609
Roslyn - \$3,435	Bellmore - \$3,731
Wantagh - \$3,208	Bethpage - \$3,066
East Hills \$7,925	Manhasset \$5,840

Varinder K Bhalla
Former Commissioner
Nassau County ARC

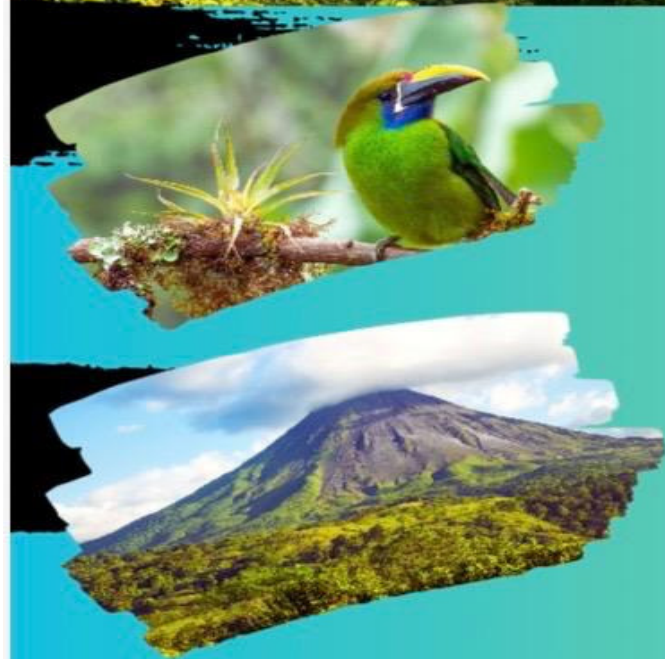

Rainforest Paradise

COSTA RICA

ORGANIZE YOUR TRIPS ONLY WITH US !

06 DAYS & 05 NIGHT VACATION

Inclusion

Valid for November , 2025

- 2 nights lodging in San Jose, at the hotel D Sabana with Breakfast Standard room
- 3 nights lodging in La Fortuna, at the hotel Casa Luna with Breakfast Standard room
- Rainforest guided hike with visit to the Butterfly Garden, Hummingbird Garden, and Snake and Frog exhibition
- Jungle Night hike on private basis
- Don Juan Coffee & Chocolate tour on private basis
- Visit to Mistico Hanging Bridges on private basis.
- Private transportation from the International Airport to the hotel in San Jose .
- Private transfer from San Jose to La Fortuna
- Private transportation from the hotel in La Fortuna to the International Airport in San Jose
- Private English Speaking tour guide .
- Lodging and sales taxes

\$1450

per person in double occupancy

MOHINDER SINGH MIGLANI

516-690-1257
516-216-4433

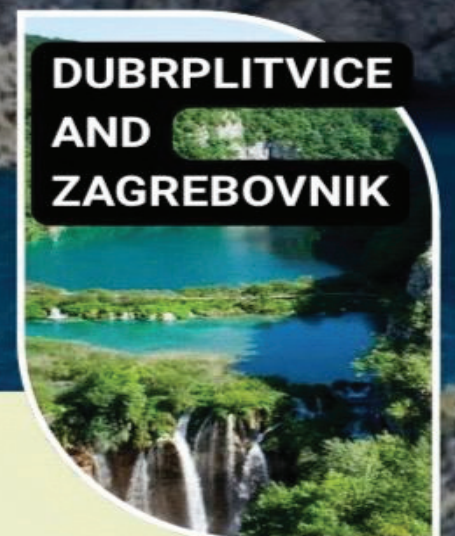
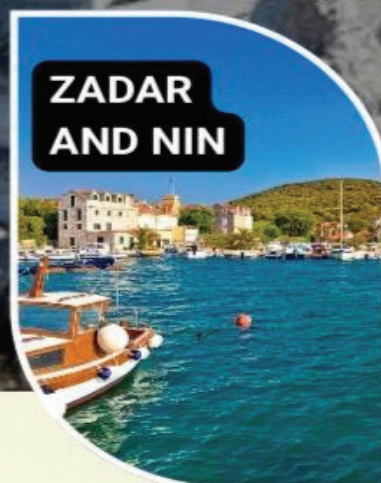
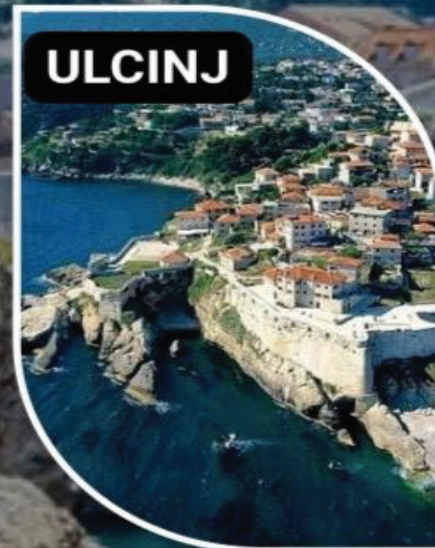
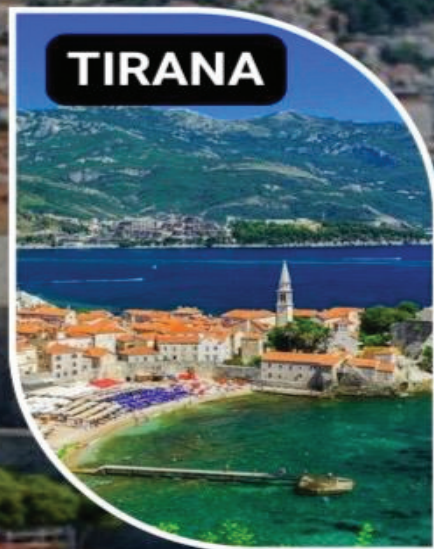

22 W Marie St,
Hicksville, NY 11801

Albania, Montenegro, Croatia

8 Days & 7 Nights: Three Countries Balkan Trip

WHAT IS INCLUDED:

- 1 NIGHT TIRANA
- 1 NIGHT ULCINJ
- 2 NIGHTS DUBROVNIK
- 2 NIGHTS ZADAR
- 1 NIGHT ZAGREB
- ALL BREAKFAST AND ALL DINNERS ARE INCLUDED.
- TRANSPORTATION WITH COMFORTABLE AND MODERN BUS EQUIPPED WITH TOILET, AIR CONDITION, WATER
- ENGLISH SPEAKING TOUR LEADER DURING ALL YOUR STAY TO HELP YOU AT ANY TIME PLUS LEAD THE TRIP.
- ENGLISH SPEAKING LOCAL EXPERT GUIDES THAT WILL SHOW YOU AROUND
- HOTEL TAXES AND FEES
- ENTRANCE FEES ARE INCLUDED FOR ALL THE MONUMENTS WE WILL VISIT

TRAVEL DATES: MARCH 16 TO MARCH 23, 2026.

PER PERSON ON DOUBLE OCCUPANCY

\$1625

DOUBLE SHARING

BOOK NOW

Sunrise Tours and Travels

516-690-1257
516-216-4433

22 W Marie St,
Hicksville, NY 11801

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180**PRITPAL KAUR**
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

Joga Singh

Jaswinder Singh New Jersey

Mindi Manak
NewYork

Jagjit Singh Dasuya

Gurmeet Singh Dhalwan
Chicago

G. S Singh Punjab

Sujan Nag, USA

Dr. Jagdeep Dhimaan, India

Sarabjit Kaur Punjab

Sukhmandar Brar
(Bhagata Bhaika) Vancouver,Sunil Kumar Gund
(Journalist) IndiaRaj Rani
Video editorJagmeet Kaur
97817-41631

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਟ ਛਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally liable for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਆ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਕਰੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.comਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ
ਕਿਉਂ ਹਨ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੋਣਾਂ?

ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੋਣਾਂ, ਜਾਂ 'ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ, ਇੱਕ ਚੋਣ' ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 1983 ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਕੁਝ ਸੰਭਾਵੀ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਝ ਕਮੀਆਂ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ: ਕੀ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ?

ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਚੋਣ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਆਰਟੀਕਲ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਸਦ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਸਦ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਪੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 85(2)(ਬੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 174(2)(ਬੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 352 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਯੁੱਧ, ਬਾਹਰੀ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਦਰੋਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਗਾ ਕੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 356 ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਉਲਟ ਫੇਰ ਕਰਕੇ ਮੁੜ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਚੋਣ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ। ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਡਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਥਾਨਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁੱਦੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਟੇਜ ਲੈ ਲੈਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਚੋਣ ਖਰਚ ਅਤੇ ਚੋਣ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਘਵਾਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਖਤਰਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਮੁੱਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ

'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਢਹਿ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ, ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਦਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਗੁਆ ਬੈਠਦੀ ਹੈ। ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ, ਇੱਕ ਚੋਣ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੰਸਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਘਾਤਕ ਕਦਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚਾ ਸੰਸਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਤੱਥ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਮੁੱਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਖੇਤਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁੱਦੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਗੁਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਆਗੂ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ-ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਚੋਣਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀਆਂ। ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨੌਕਰਸ਼ਾਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਭਾਰਤ ਹਰ ਸਮੇਂ ਚੋਣ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਘਿਰਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

Preetnama Talk Show

News

Social

Political

Talk Show

Interview

PREETNAMA
ONLINE AND PRINT MEDIA
KHARA SACH
CHIEF EDITOR : PRITPAL KAUR +1 201-312-4180
Preetnama TV

Music

Current Issue

Host : Pritpal Kaur Preet

Web : www.preetnama.com, Email : Preetnamausa@gmail.com

LIVE

Live on Facebook
page PreetnamaTv**+1 201-312-4180**
+1 917-328-8436

वेनजुएला पर हमला: अमेरिकी दादागिरी का विरोध कौन करेगा

-संजय गोस्वामी

अमेरिकी आर्मी ने वेनेजुएला पर हमला कर राष्ट्रपति निकोलस मादुरो व उनकी पत्नी को गिरफ्तार कर लिया है। इस बारे में अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रंप ने जानकारी दी है। उन्होंने साफ कर दिया है कि फिलहाल यूएस वेनेजुएला का शासन संभालेगा। इससे पहले ट्रंप ने हथकड़ी और आंखों पर पट्टी बांधे मादुरो की एक तस्वीर साझा की, जिसमें वह एक अमेरिकी युद्धपोत पर सवार थे। उधर, लैटिन अमेरिका, यूरोप, रूस और चीन समेत कई देशों ने वेनेजुएला पर अमेरिकी हमलों की निंदा की और तनाव कम करने की अपील की। वहीं, कराकस में अमेरिकी हमले में कम से कम 40 लोगों की मौत की भी खबरें सामने आ रही हैं। यह खेल दरअसल ड्रग्स का नहीं कच्चे तेल के व्यापार का है जहाँ उसे फायदा दिख रहा है

कोई देश क्या कर रहा है इसपर अमेरिका क्यों दखल देता है ऐ उसके सम्प्रभूता पर गहरा चोट है आप अपने पास क्या रखते क्या खाते हैं क्या पहनते हैं क्या कारोबार करते हैं यह आंतरिक मामला है इसलिए अमेरिका को इसमें दखल नहीं देना चाहिए लेकिन बड़ी मछली छोटी मछली को निगल जाती है इसलिए वहाँ तेल का सबसे बड़ा निर्यात है अरबों डॉलर का व्यवसाय है जिसने रूस और चीन के साथ करार किया और अमेरिका को नहीं शामिल किया इसलिए डोनाल्ड ट्रंप ने साफ तेल के व्यापार पर अपने नियंत्रण की बात भी कह दी और शासन भी चलाएगा दरअसल अब सभी देशों को इससे सिख लेनी चाहिए यदि आपके पास ताकत है रक्षा का बजट जितना ज्यादा है रक्षा पर जितना हथियार है सब ले लो और परमाणु हथियार जरूर रखो ना कि निर्दोष लोगों को जैसे 1945 में अमेरिका ने हीरोशिमा और नागासाकी पर गिरा कर लाखों लोग को मौत के घाट उतार दिए बल्कि अपने देश के आत्मरक्षा हेतु जरूरी है क्योंकि एटम बम का अब खेल हो रहा है जहाँ नहीं है वहाँ अमेरिका अटैक करेगा और अमेरिका ने जापान पर एटम बम गिराने के बाद ही अपने को सुपर पावर समझता है अतः देश पहले है आत्मरक्षा हेतु यह जरूरी है कि ऐसा हथियार मेरे पास है जो आग बनकर बरसेगा, और देश के ऊपर यदि गलती से आँख उठा

कर देखा तो विनाश भी देख लेना भगवान शंकर हमेशा शांत ही रहते हैं ध्यान में लेकिन यदि उनकी शांति भंग हुई तो तांडव भी कर सब बर्बाद करने की ताकत है यही कारण है कि जब भारत ने अमेरिका के दबाव के बाद भी 1998 में पोखरण परमाणु परीक्षण किये तो दूसरा देश डरा था ऐ हमारे वैज्ञानिकों और अटलजी का देश के प्रति निष्ठा थी जिसमें सफलता मिली और भारत को अमेरिका से सतर्क होने की जरूरत है क्योंकि आए दिनों जिस तरह पाकिस्तान और बांग्लादेश में अमेरिका का

सपोर्ट आतंकवादी को सजाने के लिए किया वो भारत के ऊपर एक घेरने की रणनीति बना रहा है अमेरिका में खुद 6000 के करीब परमाणु अस्त्र हैं फिर भी परीक्षण करता रहता है केवल डराने के लिए और भारत के आंतरिक मामलों और व्यापार पर निगाहें गड़ा रहा है नहीं चाहिए ऐ व्यापार और उसके साथ कोई भी परमाणु सयन्त्र लगाने की जरूरत क्योंकि बाद में अमेरिका के सीआईए के एजेंट भी कई देशों में हैं और जब वो रातोंरात वेनेजुएला पर हमला कर उसके राष्ट्रपति को बंधक

बनाया उससे ऐ साबित होता है कि हम ही सब कुछ कर सकते हैं जो अपराध की श्रेणी में है ईरान में भी सीआईए के एजेंट थे और उसके घर में घुसकर बंकर ब्लस्टर बम से उसके परमाणु सयन्त्र को नष्ट कर बजापते ऐ कहना कि अमेरिका जो कर सकता है वो कोई नहीं ऐ एक पहले ही धमकी को हकीकत में बदलने की शुरुआत हो गई थी और सीरिया में सत्ता परिवर्तन में भी अमेरिका का हाथ था आखिर इतना हथियार कौन देगा और अचानक

कुछ ही हफ्तों में रिजिम चेंज कारना इसलिए भारत में तमाम टीवी चैनल को अब भारत की किसी भी सत्ता या देश की समस्या को दिखाना नहीं चाहिए क्योंकि इससे विदेशी ताकत हावी होते हैं और इसका लाभ परोसी दुश्मन देश को मिलता है और यदि सत्ता परिवर्तन चाहिए तो भारत में लोकतान्त्रिक व्यवस्था है उससे आप कर सकते हैं लेकिन जिसका ना कोई सर है ना पैर कि 19 नवंबर 25 को नया प्रधानमंत्री मिलेगा वोट चोरी और अड़ानी अम्बानी पर व्यान देना ठीक नहीं है ना ही ऑपरेशन सिंदूर पर सवाल खड़े करना अब हमें शांति से देश को आत्मनिर्भर बनाने के लिए जमीनी धरातल पर खासकर रक्षा के क्षेत्र में कार्य करने की आवश्यकता है क्योंकि युद्ध करना आज आसान नहीं है इसमें दूसरे देश भी शामिल हो जाते हैं और हमारे सेना को हमेशा तारीफ करना चाहिए जो देश की रक्षा करते हैं जैसा की मालूम है की वेनेजुएला, के राष्ट्रपति निकोलस मादुरो न्यूयॉर्क के मैनहट्टन में हेलीकॉप्टर से पहुंचे गए। इसके बाद उन्हें भारी सुरक्षा वाले बख्तरबंद मोटरकेड में ड्रग एनफोर्समेंट एडमिनिस्ट्रेशन के दफ्तर ले जाया गया, क्योंकि मादुरो पर ड्रग तस्करी और नार्को-टेरिज्म के गंभीर आरोप हैं। वेनेजुएला की राजधानी कराकस पर किए गए अमेरिकी हमले के बाद राष्ट्रपति निकोलस मादुरो को गिरफ्तार कर न्यूयॉर्क लाया गया है।

युद्ध की भेंट चढ़ता बचपन: जब जन्म देने वाली धरती पराई हो जाए

- दिलीप कुमार पाठक

युद्ध अनाथों का विश्व दिवस प्रतिवर्ष 6 जनवरी को मनाया जाता है, जिसका एकमात्र उद्देश्य दुनिया भर के उन निर्दोष बच्चों की व्यथा को वैश्विक मंच पर लाना है, जिन्होंने युद्ध की आग में अपने माता-पिता और अपना घर खो दिया है। जब दो देशों या गुटों के बीच सशस्त्र संघर्ष होता है, तो उसकी सबसे भारी कीमत अक्सर बच्चे ही चुकाते हैं। यह दिवस हमें याद दिलाता है कि युद्ध केवल सीमाओं पर नहीं लड़ा जाता, बल्कि यह हजारों परिवारों को उजाड़ देता है और बच्चों को एक ऐसे अंधेरे भविष्य की ओर धकेल देता है जहाँ

न तो सिर पर साया होता है और न ही मन में सुरक्षा का भाव। युद्ध के कारण अनाथ हुए इन बच्चों को विस्थापन की कड़वी सच्चाई का सामना करना पड़ता है, जहाँ उन्हें अपने ही देश में शरणार्थी बनकर शिविरों में रहना पड़ता है। गरीबी और संसाधनों की कमी उनके जीवन का हिस्सा बन जाती है, जिससे उन्हें पर्याप्त भोजन, साफ पानी और बुनियादी स्वास्थ्य सेवाएँ भी नहीं मिल पाती। शिक्षा, जो किसी भी बच्चे के विकास की नींव होती है, युद्ध प्रभावित क्षेत्रों में पूरी तरह ठप हो जाती है, जिससे इन बच्चों का भविष्य और भी असुरक्षित हो जाता है। युद्ध अनाथों के

विश्व दिवस का प्राथमिक उद्देश्य उन मासूम बच्चों के अधिकारों के लिए पुरजोर तरीके से आवाज उठाना एवं उनके लिए संसाधनों को मुहैया कराने की ज़म्मेदारी को उठाना जिनका जीवन युद्ध की विभीषिका ने पूरी तरह बदल दिया है। यह दिवस केवल एक औपचारिक आयोजन नहीं है, बल्कि सरकारों, अंतरराष्ट्रीय संस्थाओं, गैर-सरकारी संगठनों और आम नागरिकों के लिए एक सामूहिक आह्वान है कि वे आगे आएँ और इन बच्चों के जीवन में सकारात्मक बदलाव लाने के लिए ठोस कदम उठाएँ। इस दिन का सबसे बड़ा लक्ष्य दुनिया को यह समझाना है कि युद्ध

में अनाथ हुए बच्चे केवल भोजन या कपड़ों के मोहताज नहीं हैं, बल्कि उन्हें कानूनी सुरक्षा, नागरिकता की पहचान और एक गरिमापूर्ण जीवन जीने का पूरा अधिकार है। इस उद्देश्य की प्राप्ति के लिए 6 जनवरी को दुनिया भर में जागरूकता बढ़ाने वाले विभिन्न कार्यक्रम आयोजित किए जाते हैं, जिनमें सेमिनार, शांति मार्च और डिजिटल अभियान प्रमुख हैं। इन पहलों के जरिए उन चुनौतियों को उजागर किया जाता है जिनका सामना ये बच्चे हर दिन करते हैं, जैसे कि शिक्षा से वंचित रहना, जबरन मजदूरी में धकेला जाना या युद्ध अपराधी समूहों द्वारा उनका शोषण किया जाना।

इस प्रकार शुरुआत में कैंसर का पता चलेगा

कैंसर एक ऐसी जानलेवा बीमारी है जिसका इलाज बेहद ही मुश्किल और दर्दनाक है। कई तरह के कैंसर ऐसे भी होते हैं, जिनका कोई इलाज ही नहीं है। इसीलिए शुरुआत में ही लक्षणों को पहचानकर अगर हम डॉक्टर के पास जायें तो कैंसर की रोकथाम की जा सकती है। इसके लिए आपको थोड़ा सतर्क और जागरूक रहना पड़ेगा। अगर आपको कोई भी दिक्कत बार-बार होती है, तो इसे हल्के से नहीं लेते हुए अपने डॉक्टर से ज़रूर संपर्क करें। ये हैं कैंसर की शुरुआत भी हो सकती है।

अगर आपको अक्सर सांस लेने में दिक्कत होती है और सांस लेते वक्त आवाज़ भी सुनाई देती है, तो यह फेफड़े के कैंसर की शुरुआत के संकेत हो सकते हैं।

सीने में दर्द और लंबी खांसी कैंसर के कई मरीज़ बाजू और सीने में दर्द की शिकायत करते हैं। ये ट्यूमर और रक्त कैंसर (ल्यूकेमिया) का संकेत हो सकता है।

बार-बार संक्रमण और बुखार ल्यूकेमिया के शुरुआती दिनों में मरीज़ को बार-बार इंफेक्शन और बुखार होता है। ऐसा इसीलिए, क्योंकि शरीर में सफेद रक्त कणों की गिनती सामान्य नहीं रहती। इससे शरीर

की रोग प्रतिरोधक शक्ति भी प्रभावित होती है ऐसे में बुखार और संक्रमण बार-बार होने लगता है।

गले का कैंसर होने पर मरीज़ को खाना निगलने में दिक्कत होती है।

बांहों के नीचे या गर्दन पर सूजन लिम्फ नोड्स बीन्स की शेप में ग्लैंड्स होते हैं। कैंसर के शुरू होने पर यह सूज सकते हैं और अंडरआर्म के नीचे या गर्दन पर देखे जा सकते हैं।

चोट लगना और खून निकलना ल्यूकेमिया के कारण लाल रक्त कण और प्लेटलेट्स में बदलाव हो सकता है, जिससे रक्त स्राव (ब्लीडिंग) का भी खतरा बढ़ जाता है।

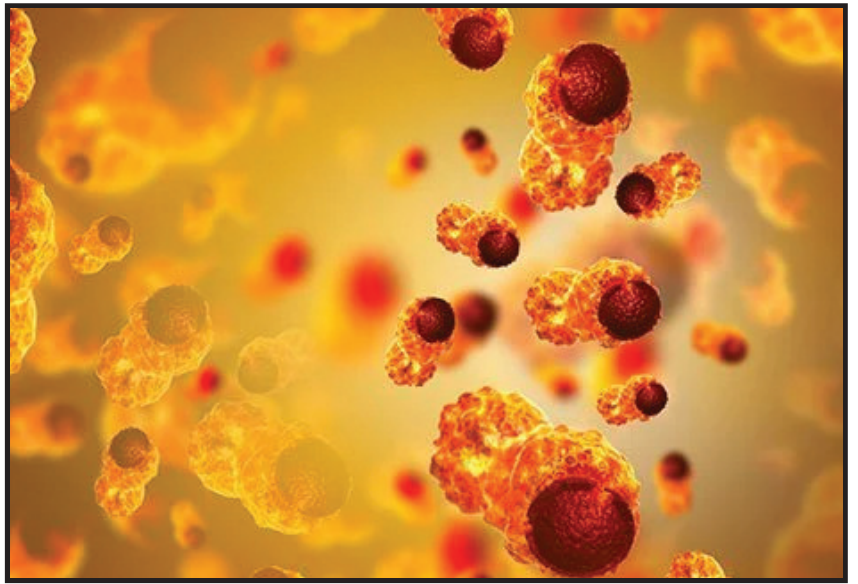
हमेशा थकान रहना जब शरीर ज़रूरत से ज़्यादा काम करता है, तब तो थकान होती ही है, पर थकान का हमेशा रहना भी कैंसर का संकेत हो सकता है।

पेट के निचले हिस्से में दर्द कैंसर की शुरुआत में पेट के निचले हिस्से में दर्द रहता है और पेट फूला-फूला भी रहता है। यह ओवेरियन कैंसर का संकेत हो सकता है। पेट का फूलना और वज़न बढ़ना अगर आपको

पेट अक्सर फूला रहता है और आप बिना किसी वजह के फूलते जा रहे हो, तो यह भी ओवेरियन कैंसर के लक्षण हो सकते हैं।

पीठ के निचले हिस्से में दर्द कैंसर की शुरुआत में पीठ के निचले हिस्से में अक्सर दर्द रहता है। यह ब्रेस्ट ट्यूमर का भी लक्षण हो सकता है या लिवर कैंसर का भी। इसीलिए, अगर आपको अक्सर इस जगह दर्द रहती है, तो तुरंत अपने डॉक्टर से संपर्क करें।

इस रहस्यमय बीमारी में गायब हो जाती है हड्डी एक ऐसी रहस्यमय बीमारी सामने आई है जिसमें अचानक ही शरीर के किसी हिस्से की हड्डी गायब हो जाती है। यह आपको भले ही अटपटा लगे पर यह सही है। क्या आपने सोचा है कि आपके शरीर से अचानक कोई हड्डी गायब हो जाए तो यह कोरी कल्पना नहीं बल्कि हकीकत है। हड्डी गायब होने की वजह गोरहम बीमारी हो सकती है। इस बीमारी को मेडिकल टर्म में फैंटम बोन डिजीज कहा जाता है। कि अभी तक इस बीमारी के पीछे क्या इसमें बिना किसी वजह के शरीर से हड्डी गायब हो जाती है। मेडिकल हिस्ट्री में अब तक इस तरह से हड्डी गायब होने के

पीछे की वजह का पता नहीं लग पाया है, लेकिन हड्डी गायब होने पर डॉक्टर सर्जरी कर हड्डी लगा देते हैं। इस बीमारी में बाँड़ी से कोई भी हड्डी अचानक गायब हो जाती है। खासकर पेलविस, शोल्डर और पैर से। महिला के कंधे के पास की हड्डी एक दूसरे से अलग हो गई थी, बीच में बहुत बड़ा गैप हो गया था। डॉक्टरों का कहना है कि अभी तक इस बीमारी के पीछे क्या वजह है इसका पता नहीं चल पाया है, लेकिन यह बहुत रेयर केस है इसलिए इस बीमारी में रिवर्स शोल्डर ट्रांसप्लांट

करने का फैसला किया गया। डॉक्टर के अनुसार ट्रांसप्लांट के लिए कंधे के पास कप होना चाहिए था जो नहीं था। इसके लिए कमर के पेलविस से हड्डी निकाल कर कप बनाया गया फिर आर्टिफिशल बेस प्लेट से जोड़ा गया और उसे कंधे से कनेक्ट किया गया ताकि बॉल फिक्स हो सके। एक बार बॉल फिक्स होने के बाद गायब हड्डी की जगह 10 सेंटीमीटर की आर्टिफिशल स्टील रॉड लगाई गई। इससे उस जॉइंट को जोड़ दिया गया। जॉइंट जोड़ने के बाद हाथ में मूवमेंट शुरू हुई।

पपीते का रस ठीक करता है कई प्रकार की गंभीर बीमारियां

आम तौर पर माना जाता है कि पपीते का फल पेट की बीमारियों का रामबाण उपाय है पर इतना ही नहीं है। पपीता एक ऐसा फल है जो गंभीर बीमारियों को बढ़ने से रोकता है। ऐसे में अगर आप स्वस्थ रहना चाहते हैं तो पपीते का सेवन करना शुरू कर दें। पपीता ही नहीं इसके पत्तों का रस भी बेहद स्वस्थवर्धक होता है। अगर आपने इसके पत्तों का रस पीया है तो ठीक और नहीं पीया तो पीना शुरू कर दीजिए क्योंकि पपीता खाने के साथ ही इसके पत्तों का रस पीने से कई तरह की बड़ी बीमारियों से बचाव होता है।

वैसे तो ज्यादातर डेंगू और चिकनगुनिया के रोगियों को इसका रस पीने की सलाह दी जाती है लेकिन अगर आप ताउम्र स्वस्थ रहना चाहते हैं तो इसे आपने आहार में शामिल करें। कैंसर कोशिकाओं को रोकता है

पपीते के पत्तों में कैंसररोधी गुण होते हैं जो कि रोग प्रतिरोधक शक्ति बढ़ाने में मदद करते हैं और सर्वाइकल कैंसर, ब्रेस्ट कैंसर जैसे कैंसर के सेल्स को बनने से रोकते हैं। संक्रमण से बचाव

शरीर की इम्यूनिटी को बढ़ाने के साथ ही पपीते के पत्तों का जूस शरीर में बैक्टीरिया की ग्रोथ रोकने में भी सहायक है। यह खून में सफेद रक्त कणों और प्लेटलेट्स को बढ़ाने में भी सहायता करता है।

डेंगू नहीं होगा डेंगू और मलेरिया से लड़ने में पपीते की पत्तियों का रस काफी लाभकारी रहता है। यह बुखार की वजह से गिरती प्लेटलेट्स को बढ़ाने और शरीर में कमजोरी को बढ़ने से रोकता है।

पीरियड्स में लाभप्रद पीरियड्स में होने वाला दर्द में अगर पपीते की पत्ती को इमली, नमक और 1 ग्लास पानी के साथ मिलाकर काढ़ा बनाया जाए और इसे ठंडा करके पिया जाए तो काफी आराम मिलता है।

एनीमिया में लाभप्रद पपीते का रस किसी औषधि से कम नहीं है। अगर आपकी ब्लड प्लेटलेट्स कम हो रही हैं तो इसे पीने से ब्लड प्लेटलेट्स बढ़ जाती हैं। बस रोजाना इस रस को दो चम्मच लगभग तीन महीने तक पिएं।

एनीमिया का सबसे बड़ा कारण पौष्टिक आहार की कमी

एनीमिया बहुत से कारणों से हो सकता है, किंतु हमारे देश में इसका सबसे बड़ा कारण पौष्टिक आहार की कमी है। इसके अलावा इस रोग का एक और बड़ा कारण है पेट में कीड़ों का हो जाना। ये कीड़े प्रायः दूषित जल और खाद्य पदार्थों द्वारा हमारे शरीर में प्रवेश करते हैं।

हीमोग्लोबिन, लाल रक्त कोशिकाओं में एक प्रोटीन है, जो शरीर के अंगों और ऊतकों तक ऑक्सीजन पहुंचाता है। जब आपके पास कम हीमोग्लोबिन का स्तर या एनीमिया होता है, तो आप थका हुआ या कमजोर महसूस कर सकते हैं। हीमोग्लोबिन के स्तर को बढ़ाने और एनीमिया को मात देने के लिए यहां कुछ खाद्य पदार्थ दिए गए हैं।

चौलाई का साग-आयरन से भरपूर, ऐमार्थ का साग जमावट को बढ़ावा देता है और हीमोग्लोबिन की मात्रा

और लाल रक्त कोशिकाओं की संख्या को बढ़ाता है। खजूर-खजूर में आयरन की मात्रा एरिथ्रोसाइट्स की संख्या को बढ़ा सकती है जिससे हीमोग्लोबिन का स्तर बढ़ जाता है। खजूर उन फलों में से एक है जिसमें आयरन होता है जो आयरन विटामिन B12, विटामिन B12 कॉम्प्लेक्स और फोलिक एसिड की जरूरतों को पूरा करने के लिए पर्याप्त होता है जो लाल रक्त कोशिकाओं के निर्माण में मदद कर सकता है। खजूर का सेवन लाल रक्त कोशिकाओं के निर्माण में सुधार और एनीमिया को रोकने में मदद कर सकता है।

किशमिश किशमिश आयरन और कॉपर का एक समृद्ध स्रोत है जो लाल रक्त कोशिकाओं के निर्माण और हीमोग्लोबिन के स्तर को बढ़ाने के लिए आवश्यक है।

बाजरा-बाजरा के नियमित सेवन से हीमोग्लोबिन और सीरम फेरिटिन के स्तर में सुधार हो सकता है, जिससे आयरन की कमी से होने वाले एनीमिया को कम किया जा सकता है, जो विश्व स्तर पर बढ़ रहा है तिल के बीज-तिल के बीज में विभिन्न महत्वपूर्ण पोषक तत्व होते हैं, जैसे लोहा, फोलेट, फ्लेवो नोइड, तांबा और अन्य पोषक तत्व जो हीमोग्लोबिन के स्तर को बढ़ाने में भूमिका निभाते हैं।

तुलसी- शरीर में खून की कमी होने पर तुलसी की पत्तियों का

सेवन भी बहुत फायदेमंद माना जाता है। आप रोजाना तुलसी के पत्तों का सेवन सुबह खाली पेट करें। इसके अलावा आप तुलसी के रस को रोज सुबह और शाम पानी में डालकर पियें। ऐसा नियमित रूप से करने पर आपको एनीमिया की समस्या में फायदा मिलेगा।

पालक- शरीर में खून की कमी या एनीमिया की समस्या में पालक का इस्तेमाल बहुत फायदेमंद माना जाता है। यूं तो लोग पालक का इस्तेमाल साग या सब्जी के रूप में करते हैं लेकिन आयुर्वेद में इसे औषधि माना जाता है। पालक में आयरन प्रचुर मात्रा में पाया जाता है इसलिए इसका सेवन खून की कमी को दूर करने में फायदेमंद है। एनीमिया की समस्या में आप पालक का नियमित रूप से सेवन करें, आयुर्वेद

के मुताबिक ऐसा करने से एनीमिया में फायदा मिलता है। मेथी-मेथी के पत्तों को साग के रूप में इस्तेमाल किया जाता है जिसमें आयरन जैसे तमाम पोषक तत्व प्रचुर मात्रा में मौजूद होते हैं। आप मेथी का साग का नियमित रूप से सेवन कर शरीर में खून की कमी को दूर कर सकते हैं। इसके अलावा एनीमिया में आप मेथी के बीज को पानी में भिगोकर उसके पानी का बीज का सेवन रोजाना सुबह के समय करें। ऐसा नियमित रूप से करने पर आपको एनीमिया की समस्या में फायदा मिलेगा।

एलोवेरा जूस-शरीर में खून की कमी होने पर आप नियमित रूप से एलोवेरा का इस्तेमाल कर सकते हैं। एनीमिया को दूर करने के लिए आप रोजाना 20 रू एलोवेरा के जूस का इस्तेमाल करें। नियमित रूप से कुछ दिनों के लिए इसका सेवन करने पर एनीमिया की समस्या में बहुत फायदा मिलता है। एनीमिया को दूर करने के लिए आप रोजाना 20 रू एलोवेरा के जूस का इस्तेमाल करें। नियमित रूप से कुछ दिनों के लिए इसका सेवन करने पर एनीमिया की समस्या में बहुत फायदा मिलता है। एनीमिया को दूर करने के लिए आप रोजाना 20 रू एलोवेरा के जूस का इस्तेमाल करें। नियमित रूप से कुछ दिनों के लिए इसका सेवन करने पर एनीमिया की समस्या में बहुत फायदा मिलता है। एनीमिया को दूर करने के लिए आप रोजाना 20 रू एलोवेरा के जूस का इस्तेमाल करें।

Crisis of balance in relationships: The social reality of emotional exploitation

Human life is shaped by the fabric of relationships. Family, friendship, love, support, and social connections—all give meaning to our existence. But the greatest irony of today's times is that selfishness has replaced sensitivity in relationships, and emotions are considered a weakness. The person who strives to be wholehearted is often the one who ends up hurt and betrayed the most.

When a person strives to give their best in a relationship, considers the other person's comfort level, attempts to understand their feelings, yet repeatedly puts themselves on the back burner, this sacrifice isn't always respected. Often, the other person interprets this behavior not as love or affection, but as foolishness. This is where the process of imbalance in relationships begins.

Some people inflate their ego by relying on the emotions of others. They gradually begin to consider themselves overly important. They become deluded into believing they are the center of the relationship, the sole decision-maker, and the other person is incomplete without them. This mindset leads them to give unnecessary sermons, declare their opinions as the ultimate truth on every subject, and consider constant speaking as proof of knowledge.

The problem isn't in giving advice; it arises when advice becomes a tool of control rather than respect. When communication becomes a means of dominance rather than equality. Such people don't understand the language of love, affection, care, or emotions. They weigh every relationship on the scale of profit and loss. For them, relationships are merely a means, not a goal.

People with this temperament often live under the illusion that the other person is dependent on them. Their politeness, tolerance, and understanding seem compulsive to them. They assume that this person cannot leave them, cannot question them, and lacks the courage to oppose them. This is where the process of emotional exploitation begins, which gradually becomes normal be-

havior. But every tolerance has its limits. When the other person becomes aware, introspects, and begins to realize that their existence has become merely a commodity, they try to protect themselves. This is the moment that makes the selfish person most uncomfortable, because now their control is threatened. As soon as they see the other person asking questions, expressing their opinion, or maintaining mental distance, they resort to a new tactic—accusation. Now, the same person who once considered themselves extremely intelligent and knowledgeable begins to cast aspersions on character. They present the relationship story to outsiders in a way that favors themselves and portrays themselves as the victim and the other person as the culprit. This is where the nature of the relationship completely changes. Dialogue is replaced by accusations. Understanding and patience are replaced by bitterness and hostility. Every conversation is filled with the refrain: "You've changed," "You weren't like this before," "You've become arrogant

now." The reality is that this isn't a change, but rather a self-realization, which the selfish person can't accept. Gradually, relationships turn into the battlefield of Kurukshetra, where the goal is not resolution but victory. One

side attempts to protect itself by remaining silent, while the other side clamors and seeks sympathy. Such people are extremely skilled at garnering sympathy. They craft their arguments in such a way that the listener instinctively sides with them. In these circumstances, a normal, sensitive, and moral person suffers the most mental anguish. He knows that it's impossible to respond to every accusation. Publicly refuting every lie is against his nature and up-bringing. As a result, he uses silence as his weapon, but this silence is of-

ten mistaken for weakness. The obvious question here is, whose fault is it? Is it a crime to be sensitive? Is it foolish to sacrifice in relationships? The answer is clear—no. The fault lies not in sensitivity, but in imbalance. The problem arises when relationships become one-sided, when the giver is always giving and the receiver is only taking. This is why it's crucial to strike a balance early in relationships. It's not wise to completely lose yourself in any relationship—whether it's love, friendship, or companionship. Repeatedly crossing your boundaries to please others ultimately causes a deep blow to self-esteem. Self-evaluation is essential for every person. We must ask ourselves: Is this relationship bringing us peace of mind or only exhaustion and pain? Are we being heard or merely tolerated? Are our feelings respected or merely exploited? If the answers to these questions are negative, staying put is the biggest mistake. In such a situation, it's wiser to quietly distance yourself from the other person rather than blaming

yourself. Distance isn't always a symbol of hatred; sometimes, it's the most powerful form of self-defense. Society also needs to understand that there are two sides to every story. The person who speaks the most isn't necessarily always telling the truth. And the one who remains silent isn't necessarily guilty. Today is the time for those who craft stories and present them effectively, where presentation has become more important than the truth itself. In such times, protecting self-respect is the greatest duty. If relationships become a burden, filled with fear, guilt, and inferiority, then maintaining them is not ethical. Morality exists when both parties acknowledge each other's existence and dignity. Ultimately, it can be said that relationships are beautiful and lasting only when they are based on equality and respect. Where there is love, there is respect. Where there is belonging, there is freedom. And where neither of these exists, distance is not a defeat, but a victory for self-respect.

Dr Prachi: A Global Catalyst for International Relations, Cultural and literary Exchange

In a year defined by monumental impact, Prachi Gupta has cemented her status as one of India's most dynamic polymaths. From revolutionizing education to bringing global icons to the skylines of Delhi, her vision knows no borders.

Prachi Gupta, the visionary founder of ENN360, has been bestowed with the prestigious Karmaveer Chakra Award 2025. This global civilian honour, given in partnership with the UN, recognizes her relentless commitment to social change, individual heroism, and transformative leadership. It serves as a crowning achievement for a leader who has worn many hats—entrepreneur, author, speaker, and cultural ambassador—with unmatched grace and purpose. She is a Modern Polymath: Bridging Worlds. Prachi's journey is a masterclass in versatility. She is not just an entrepreneur; she is a force of nature working across multiple distinct fields. Her credentials are as diverse as her mission: an engineering degree from KIET Ghaziabad, an MBA from the University of London, a specialization in film writing from Michigan State University, and a recently completed Ph.D. in Vastu Science.

Currently serving as the Brand Ambassador for the Research Foundation of India, she seamlessly blends intellectual empowerment

with national development. She's turning Eyes to the Sky through her Billboard Initiative. While her roots are deep in education, Prachi's influence has expanded into the glittering world of global media and branding. In a groundbreaking move to foster cross-cultural exchange, she has launched a high-profile initiative to promote world celebrities in India.

By securing prime billboard space in the heart of Delhi, Prachi is introducing international talent to the Indian audience, effectively acting as a cultural bridge-builder. Her recent campaigns have featured global heavyweights, including:

- * Queen Beauty Queen Corazon Ugalde Yellen: Bringing international beauty and grace to Indian visibility.

- * Spain Singer Antonio Lopez: Highlighting global talent on Indian soil.

- * Fashion Designer Caliwara: Showcasing world-class design aesthetics to the Indian fashion capital.

This initiative is not just about advertising; it is a statement that India is a central hub for global talent, and Prachi Gupta is the conduit making these connections happen.

Prachi's work extends far beyond advertising; she has become a vital diplomat of culture, fostering deep international relations through lit-

erature and events. She has consistently organized intercultural events and book launches for foreign authors within India, offering them a platform to reach South Asian audiences.

Her literary contributions to global unity are particularly notable:

- * "30 Shining Stars": One of her most significant works, this book shares the inspiring stories of 30 celebrities from 20 different countries, celebrating cross-border success and human resilience.

- * Global Poetry Anthology: In a massive feat of literary coordination, she launched a book featuring poets from 55 countries, creating a unified voice of art that transcends geographical boundaries.

Through these initiatives, Prachi is not just promoting individuals; she is weaving a global tapestry of stories, proving that art and inspiration are universal languages.

At the core of her impact is ENN360, a platform that has disrupted the educational landscape by bridging the gap between ancient Indian wisdom and modern academics.

- * Global Reach: What began as a bold idea is now a movement benefiting students in over 50 countries.

- * Holistic Curriculum: The platform

integrates STEM, communication, and emotional intelligence with Vedic sciences, mythology, and Vastu.

- * The Philosophy: Prachi is redefining learning by blending scientific inquiry with spiritual depth, making education a life-enriching journey rather than a mere academic pursuit.

Author, Advocate, and Visionary

Beyond the boardrooms and billboards, Prachi remains a prolific writer and a compassionate advocate.

- * Literary Contributions: From bestselling mythological fiction to accessible guides on Vastu Science, her books bridge the gap between ancient principles and modern lifestyle design.

- * Mental Health Advocacy: A staunch champion for children's well-being, she works with policymakers to introduce emotional strength and mindfulness programs in schools across India. Prachi's vision for the future is as expansive as her past achievements. She is set to launch a network of writing academies across India, aimed at cultivating a new generation of storytellers who can amplify India's voice on the global stage. Prachi Gupta is building an India that is inclusive, rooted in culture, and unapologetically global.

Beyond medals: Reclaiming sport as everyday culture

For much of the period after Independence, sport in India occupied a modest, almost ceremonial place in public life. It appeared in flashes — an Olympic podium finish, a historic cricket victory — only to fade once the celebrations ended. Physical activity was respected, even admired, but rarely woven into the rhythm of everyday living. That relationship is now changing, slowly but unmistakably. Sport is stepping out of stadiums and television studios and into lanes, parks and open grounds, reflecting a more personal shift in how young Indians are beginning to view health, ambition and their responsibility to themselves. Across cities and small towns, this change is visible in quiet, unremarkable ways. Early mornings now bring walkers and runners onto roads that once belonged solely to vehicles. In the evenings, children kick footballs on dusty patches of land, badminton nets appear in parks, and groups linger for a few shared laps before heading home. These scenes are not about medals or rankings. They are about relief-from stress, from sitting too long, from the constant pull of screens. In a country grappling with lifestyle diseases and mental fatigue, especially

among its youth, everyday sport is being rediscovered as a form of care rather than competition. This renewed engagement has been gently supported by policy. Over the past decade, national initiatives have worked to make physical activity feel normal and accessible rather than elite or exclusive. By encouraging grassroots participation, strengthening local sporting structures and linking sport with education, these efforts have helped shift the narrative. Campaigns that frame fitness as a shared civic value have resonated with young people navigating academic pressure, digital overload and shrinking urban spaces. The emphasis on simple movement—walking, cycling, yoga—has made the idea of being active less intimidating and more inclusive. States, too, are beginning to see sport as a social investment. In Punjab, renewed focus on playgrounds, village facilities and community tournaments has been tied to broader efforts to engage young people constructively. Public voices, including that of Raghav Chaddha, have spoken of sport as a way to channel energy into discipline, teamwork and a sense of direction.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 338

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 JAN TO 29 JAN, 2026

America Destabilizing the World:-After Venezuela and Iran,Trump now sets his sights on Greenland - A Litmus Test for NATO and a Decisive Victory for European Unity-A Comprehensive Analysis

In the third decade of the 21st century, as the world moves towards a multipolar order, an old imperialist impulse repeatedly surfaces in American foreign policy. Ignoring international rules and regulations, the UN Charter, and the principles of sovereignty, the US has consistently used military pressure, economic sanctions, and tariffs as weapons. The attempts at regime change in Venezuela, the policy of maximum pressure on Iran, and now Trump's aggressive statements regarding Greenland, all paint a picture of an America that is becoming less of a guardian of global stability and more of a factor of instability. Greenland has always been a matter of Danish and European sovereignty; it is an autonomous territory under Denmark. This means that its foreign and defense policies are linked to Denmark and the European framework. When Trump publicly reiterated the idea of ??acquiring or buying Greenland, it was a challenge not only to Denmark but to the sovereignty of all of Europe. European countries realized that if pressure was put on Greenland today, a similar attempt could be made on another European territory tomorrow. This is why Europe adopted an unusually united stance on this issue. The Greenland issue also became a crucial test for NATO. NATO is a military alliance based on the principle of collective security. I, Advocate Kishan Sanmukhdas Bhawnani, Gondia Maharashtra believe that when the most powerful member of the alliance starts pressuring its allies, it is natural for questions to arise about NATO's ethics and credibility. European countries have clearly indicated that NATO is not just about protecting American interests, but about ensuring the sovereignty and security of all member states. This unity forced the Trump administration to realize that taking aggressive steps regarding Greenland would not be easy. While the US faced limited opposition in the cases of Venezuela and Iran, Europe stood united on the Greenland issue. Denmark, France, Germany Norway, Sweden, Finland, the Netherlands, and the United Kingdom all made it clear that any kind of pressure on Greenland was unacceptable. This European unity dealt a blow to Trump's confidence, which was based on the belief that any country could be brought to heel through economic or military pressure.

Friends, Now, let's talk about Venezuela and Iran: understanding the old script of intervention Before Greenland, the US had its sights set on Venezuela and Iran. The weakening of the democratically elected government in Venezuela, the attempts to oust the president, and alleged kidnapping incidents were widely discussed internationally. All of this constituted a direct violation of international laws and the principle of non-interference in the internal affairs of any sovereign country. Similarly, the continuous sanctions against Iran, military threats, and the policy of spreading regional instability have pushed the Middle East into a quagmire of conflict for a long time. These two examples made it clear that the Trump administration's foreign policy was based on the concept of pressure first, not diplomacy first. Greenland

An ice-covered island, but a hotbed of geopolitics Friends, When it comes to understanding the Greenland issue, although it may be a small and geographically remote region in terms of population, its strategic importance is extraordinary. It is the world's largest island and, due to its location in the Arctic region, has become extremely important in terms of military strategy, energy resources, minerals, and global trade routes. Climate change and melting ice are opening up new sea routes in the Arctic, which could shorten trade distances between Europe, Asia, and America. This is also making access to resources such as rare minerals, oil, and gas easier. This is why Greenland is no longer just an island, but a focal point of future global power politics.

Friends, if we talk about understanding America's intentions: the race for dominance in the Arctic, the US has long been trying to increase its presence in Greenland. The existing US military bases and radar systems there indicate that Washington views the Arctic not merely as a geographical region, but as a strategic battlefield. In recent developments, the US signaled an intensification of military and strategic activities in relation to Greenland. The official justification given was that this was necessary to counterbalance emerg-

ing powers like Russia and China. However, Europe did not fully accept this argument, as it appeared to be more about establishing dominance than achieving balance.

Friends, if we talk about understanding the tariff weapon: economic threats instead of diplomacy, seeing the growing opposition on the Greenland issue, the Trump administration once again used tariffs as a weapon. It was announced that a 10 percent tariff would be imposed on all goods imported into the US from Denmark, Norway, Sweden, France, Germany, the United Kingdom, the Netherlands, and Finland, starting February 1st. This move was clearly intended to exert political pressure,

forcing European countries to support the US position. However, this strategy seemed to backfire this time. Manfred Weber, head of the EPP, the largest political group in the European Parliament, took Trump's threats seriously. He stated that the American pressure and tariff threats raised questions about the spirit of the trade agreements between the European Union and the US. He also made it clear that the plan for zero percent tariffs on American products would have to be put on hold for the time being. This statement indicated that Europe was now ready to adopt a policy of resistance, not just reaction.

Friends, if we talk about understanding the plan on hold: why Trump had to back down, due to the organized opposition from European countries and the fear of a potential trade war, the Trump administration had to put the Greenland plan on hold for the time being. Although he granted a reprieve until

June with a 10 percent tariff, it became clear that a direct takeover of Greenland or open pressure would not be easy. This was not the first time Trump had to back down in the face of international pressure, but it is certainly one of the most symbolic examples.

Friends, Now, let's consider the future of Arctic politics: conflict or cooperation? The Greenland dispute has brought the politics of the Arctic region to the center of global discourse. The question is whether the Arctic will become a region of cooperation or conflict in the coming years. If the US, Russia, China, and Europe transform this region into a battleground for their respective interests, it will have an impact on the entire global order. On the other hand, if international law, multilateral dialogue, and environmental responsibility are prioritized, the Arctic could become a new model for global cooperation. Therefore, if we study and analyze the entire description above, we will find that the Greenland issue is not limited to just one island. It symbolizes a broader conflict between the idea of ??unipolar dominance on one hand and the demand for a multipolar, rules-based international order on the other. European unity has proven that if countries stand together, even the most powerful nation can be forced to back down. For the US, this is a warning that in the 21st century, the politics of force and coercion will no longer be accepted without resistance. Greenland not only tested NATO but also showed global politics that the future world balance will not be achieved through tariff threats and occupation, but through dialogue and cooperation.

I am writing to you on behalf of, Indian American Forum Inc and the whole Community

We are extremely sad to hear the news of Mr Kaunt Pahlajani, who passed away in Long Island on January 10, 2026. He was known affectionately as (Captain KP), well known businessman. He was married to Dr Dina Pahlajani, Founder President of Children's Hope India, and active members of Several organizations and well known in the community. Their children are Pooja, Neil and a granddaughter. Pahlajani family is well known in the Tri-state area for their contributions. and, charitable support, We express our condolences to their families. Please keep them in your prayers. Our prayers, condolences and sympathies are for the family.

Indu Jaiswal
Chairperson

The World Book Fair in the Age of Social Media

In today's digital era, social media has transformed the way book fairs are experienced, promoted, and remembered. What was once limited to physical stalls and local visitors has now expanded into a global cultural event through platforms like Instagram, X (Twitter), Facebook, and YouTube. The relationship between book fairs and social media has given a new life to reading culture, especially among young people.

Expanding Reach Beyond Physical Boundaries

Social media allows book fairs to reach audiences far beyond the venue. Live updates, reels, photos, and livestreamed author sessions enable people who cannot attend in person to still be part of the event. A book launch in one city can trend nationwide, and discussions from a fair can spark conversations across countries.

Attracting the Young Generation

Younger readers, who spend significant time on social platforms, are drawn to book fairs through visually engaging content. Aesthetic book displays, author selfies,

short review videos, and "book haul" posts make reading appear exciting and relatable. Hashtags like #BookFair, #Bookstagram, and #ReadersCommunity help create a sense of belonging among readers.

Boosting Authors and Independent Publishers

Social media gives new and independent authors a powerful voice.

Instead of relying only on traditional publicity, writers can promote their presence at book fairs directly to their followers. Small publishers benefit equally, as online visibility helps them compete with larger publishing houses and connect directly with niche audiences.

Encouraging Discussions and Critical Thinking

Book fairs on social media are not just about selling books—they spark debates, reviews, and idea exchanges. Readers share opinions, recommend titles, and discuss themes like education, society, science, and culture. These discussions help develop critical thinking and revive intellectual dialogue in digital spaces often dominated by en-

tertainment content.

Preserving the Experience Digitally

Social media acts as a digital memory of book fairs. Photos, videos, interviews, and posts preserve moments that can inspire others long after the fair ends. Schools, libraries, and educators also use this content as learning resources and motivation tools for students.

Challenges and Balance

While social media increases visibility, there is also a risk of superficial engagement—more focus on selfies than reading. Therefore, a balance is needed where online promotion supports the true purpose of book fairs: deep reading, learning, and thoughtful exchange of ideas.

Conclusion

The fusion of book fairs and social media has reshaped literary culture for the modern age. When used thoughtfully, social media becomes a powerful ally in promoting books, literacy, and intellectual curiosity. In a fast-scrolling world, book fairs remind us that meaningful ideas still deserve time, attention, and reflection—both offline and online.

THE VITAL ROLE OF EXERCISE IN PROMOTING HEALTH AND WELL-BEING

In a world where sedentary lifestyles have become the norm, the importance of regular exercise has never been more critical. As health professionals continue to emphasize the benefits of physical activity, recent studies highlight its profound impact on both physical and mental well-being.

A GROWING CONCERN

According to the different researches, insufficient physical activity is one of the leading risk factors for global mortality. With the rise of technology and remote work many individuals find themselves spending long hours sitting which can lead to various health issues including obesity, cardiovascular diseases, and diabetes. In light of these concerns experts are urging people to prioritize exercise as a fundamental component of their daily routines.

PHYSICAL BENEFITS

Regular exercise offers a myriad of physical benefits. Engaging in activities such as walking, running, cycling, or swimming can improve cardiovascular health,

strengthen muscles, and enhance flexibility. The Centers for Disease Control and Prevention (CDC) recommends at least 150 minutes of moderate-intensity aerobic activity each week for adults, alongside muscle-strengthening exercises on two or more days.

Moreover, exercise plays a crucial role in weight management. By burning calories and building muscle mass individuals can achieve and maintain a healthy weight reducing the risk of obesity-related conditions. Additionally, physical activity has been shown to boost the immune system making individuals less susceptible to illnesses.

MENTAL HEALTH MATTERS

The benefits of exercise extend beyond physical health; they also encompass mental well-being. Numerous studies have demonstrated that regular physical activity can reduce symptoms of anxiety and depression. Exercise promotes the release of endorphins often referred to as "feel-good" hormones which can enhance mood and overall emotional health.

A recent survey conducted by the American Psychological Association revealed that 72% of respondents reported improved mental clarity and focus after engaging in physical activity. Furthermore, exercise provides a productive outlet for stress relief, helping individuals cope with the pressures of daily life.

BUILDING A SUSTAINABLE ROUTINE

Incorporating exercise into daily life doesn't have to be daunting. Experts recommend finding activities that individuals enjoy to foster long-term commitment. Whether it's joining a local sports team, practicing yoga, or simply taking brisk walks in the neighborhood, the key is consistency.

Setting realistic goals and gradually increasing activity levels can also help in establishing a sustainable routine. For those new to exercise, starting with short

sessions and gradually building up can prevent burnout and injuries.

COMMUNITY ENGAGEMENT

Communities play a vital role in promoting an active lifestyle. Local governments and organizations are encouraged to create accessible recreational spaces such as parks and fitness centers, to encourage residents to engage in physical activities. Group classes and community events can also foster a sense of camaraderie and motivate individuals to stay active together.

As we navigate through the challenges of modern life, prioritizing exercise emerges as a crucial strategy for enhancing overall health and well-being.

With its extensive physical and mental health benefits regular physical activity should be embraced as a cornerstone of a healthy lifestyle. By making conscious efforts to incorporate exercise into our daily routines we can pave the way for a healthier future—one step at a time.

Body consciousness breeds human insecurity

It is a fact that no one would deny that in the present world, fear and worry are constant companions of humans. One who is immersed in the mundane world is not free from these unpleasant states. So, why and what do people worry about? Most of us worry about our health, safety, career, relationships, and overall well-being. There is not a single human being on earth who is free from fear.

Of course, we all have one or another kind of fear. Of all kinds of fear, the greatest fear is of losing. It could be the fear of losing a loved one, a valuable possession, a role or status, or anything else to which we are deeply attached because we believe our security and happiness depend on these factors. However, the greatest fear that most people have is the fear of death. Just the thought that it will all end is the most frightening fear that hounds people. No matter how far we have come in terms of material progress, we still cannot avoid grief, suffering, physical disease, and mortality. As long as we are bound by our physical existence, we will experience these in our human journey. We all know that our physical body is mortal, perishable, and subject to

decay and disease, yet we are so attached to our physical form that we cannot overcome the fear of losing it. Many people across the world believe that there is only one human birth and there is no afterlife. Hence, they are even more fearful of dying. They live on a gross physical level, indulging their sensual desires as much as they can before dying because they think that is the whole purpose of their

physical existence. But in this process, they often get tempted and trapped by vices, which in turn lead them to sin and suffering.

We must understand that when life is seen as a one-time physical existence driven by desires for sensual gratification or material progress, people tend to ignore the law of karma and do anything to get what they want. They go to the extent of steal-

ing, grabbing, borrowing, or begging to have what they desire. As a result, their plans are limited to this life only, and they fall into the trap of greed, attachment, and ego. All this stems from the fundamental belief that we have wrongly created and sustained for ages—that we are physical bodies instead of spiritual beings or souls. We have forgotten that the body is a medium through which

the soul expresses itself and experiences life, and that it is subject to decay and death and is limited by time and space. Today, most humans live in body consciousness, arising from false identification with the body. When the soul identifies with bodily characteristics, we limit ourselves as male or female, young or old, and by other outward labels. Such identities influence our thoughts and actions. Body consciousness becomes the greatest challenge for the soul, creating discriminatory attitudes and ego-driven complexes. We relate to others in a limited way, and this gives rise to insecurity, fear, selfishness, and hatred. Those ignorant of the soul remain bound by the body and live in a narrow manner. Hence, to live a liberated life, we must realise that we are spiritual beings in a human body, playing different roles across births. By becoming soul-conscious, we can transcend fears, attachments, and vices, overcome the fear of death and loss, and experience our original qualities of peace, joy, and love. This understanding transforms our perspective and leads to a fulfilling and fearless existence.

UAE President's visit: Short yet significant

It was one of the shortest official visits by a head of state, yet its duration was no reflection of its importance. United Arab Emirates President Sheikh Mohamed bin Zayed Al Nahyan's visit was indeed significant on many counts, primarily due to the strategic importance and the expanding nature of India-UAE relations beyond oil and expatriate Indian labour. It now encompasses defence, manufacturing, information technology, and many other sectors. More than its scope, the relationship has grown into a standalone partnership that is not targeted against any nation nor part of any bloc, but instead reflects a shared sense of mutual admiration and concern for each other's issues. The contours of the relationship are largely financial-encompassing trade, investment, energy security, defence cooperation, and technology—though there is also a component of regional stability. Sheikh Mohamed's short but purposeful visit thus represents the culmination of years of negotiations and dialogue to take Indo-UAE ties forward. India's scale, demographic strength, and expanding consumer

market align naturally with the UAE's capital strength, logistical capabilities, and global networks.

The Comprehensive Economic Partnership Agreement, the cornerstone of the relationship, has already given direction and purpose to bilateral trade, while UAE investments in Indian infrastructure, ports, industrial

corridors, and digital platforms reflect long-term confidence in India's growth story. Why is Abu Dhabi betting so much on India? The reasons are clear. India offers diversification and resilience in a volatile global economy. For New Delhi, the UAE serves as a gateway to West Asia, Africa, and European markets India needs to tap more sub-

stantially. While the UAE continues to play a key role in India's energy security, collaboration now extends beyond crude oil to liquefied natural gas, strategic reserves, and clean energy. Both countries recognise that future security lies in balancing present needs with sustainable transitions, and their growing engagement

in renewables and green technologies reflects pragmatic alignment rather than rhetorical commitment.

Strategic considerations further draw the two nations closer. India and the UAE share a preference for moderation, stability, and a rules-based regional order. Another major factor behind the UAE's tilt towards India is the volatile situation in West Asia, which is unfavourable for long-term investments. West Asian politics is passing through a dangerous phase where uncertainty prevails. The UAE therefore seeks to insulate its investments by partnering with a country that has a stable political system and is largely immune to geopolitical rivalries.

This explains why defence cooperation, maritime security, and intelligence exchanges—earlier marginal or non-existent—now feature prominently in bilateral agreements. Moreover, the large Indian diaspora in the UAE and its popularity as a destination for Indian tourists make it a natural ally. The President's brief visit demonstrates that in diplomacy, direction often matters more than duration.

ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਮ ਪੀ ਗਏ ਵੀਰ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ

ਕਿਉਂ ਬਾਲਕ, ਤੂੰ ਬੀਬੀ ਫਾਤਮਾ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਹਨ, ਮੁਫਤੀ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਵੀਰ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਦੁਰਗਾ ਭਵਾਨੀ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਹਨ, ਮੁਫਤੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਸਨ, ਮੈਂ ਫ਼ ?ਰ ਤੈਨੂੰ ਇਹੋ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਗਾਲ੍ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢੀ ਜਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ? ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਉਦਾਂ ਹੀ ਆਖਿਆ ਜਿੰਦਾ ਮੁੰਡਿਆਂ ਮੇਰੀ ਭਵਾਨੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ, ਜ਼ਰਮ ਇਕਬਾਲ ਏ ਇਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਹੀ ਏ, ਕਾਬੂਲ ਇਸਲਾਮ ਅਗਰ ਮੁਜ਼ਰਮ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗਰਦਨਜ਼ਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਏ, ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹਾ-ਹਾ ਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ, ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਕੌਰਾਂ ਅਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ੀ ਲਈ ਵਾਸਤੇ ਪਾਉਣ ਲਗੀ, ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੀ ਭਰੀ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚ ਮਾਤਾ ਕੌਰਾਂ ਝੋਲੀ ਅੱਡੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਦੌਲਤ, ਮੇਰਾ ਮਕਾਨ, ਮੇਰੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਸਭ ਕੁਝ ਲੈ ਲਉ ਤੇ ਮੇਰੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਨੂਰ ਨੂੰ, ਮੇਰੇ ਲਾਡਲੇ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਦਿਉ, ਜੇ ਇਹ ਕਸੂਰਵਾਰ ਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਦੀ ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਇਕੋ ਇਕ ਇਹੋ ਹੀ ਲਾਡਲਾ ਏ, ਮੈਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਅੰਨਿਆਂ ਨਾ ਕਰੋ, ਮੁਫਤੀ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਬਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੇ ਓ

ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ, ਕਈ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਖ਼ਬਰਸੂਰਤ ਲੜਕੀ, ਚਾਰ ਪਿੰਡ ਜਗੀਰ, ਵਧੀਆ ਅਹੁਦਾ, ਇਹ ਸਭ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਤੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਹਰਾ ਅਪਣੇ ਵਲੋਂ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਤੁਮ ਬਰਖ਼ੁਰਦਾਰ, ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਉ, ਤੁਮਾਰੀ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਮੈਥੋਂ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਮਾਨ ਜਉ ਬੇਟਾ, ਮਾਨ ਜਾਉ - ਮੁਫਤੀ ਵੀ ਤਰਸ ਖਾ ਕੇ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ

ਵੀਰ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਨੇ ਅਪਣੇ ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, ਕੀ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲੈਣ ਨਾਲ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਆਏਗੀ ? ਮੌਤ ਨੇ ਤਾਂ ਆਉਣਾ ਹੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਘੋੜੀ ਲੈ ਕੇ ਆਓ, ਜੰਝ ਚੜ੍ਹਨ ਦਿਉ (ਮੌਤ), ਇਸ ਤੋਂ ਸੁਹਣਾ ਵੇਲਾ ਫ਼ ?ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਮਾਂ ! ਤੂੰ ਸਮਝ ਲਈ ਮਾਂ, ਇਕ ਮੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਕੀਕਤ

ਮਹਿਕ ਦੇਣਗੇ ਧਰਮ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਪਾਕ-ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ, ਲਾਹ ਲੈਣ ਦੇ ਚਾਅ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਗਾਂ ਕਸਾਈਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਸਦਾ ਬਾਗੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਗੀਆਂ, ਅੱਗੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਧਰਮ ਛੱਡਿਆ ਏ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਛੱਡ ਦੇਣਾ

ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਇਕ ਜਲੋਂ ਸੀ, ਇਸ ਅਲੌਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਜਲਣਾ, ਦੂਸਰੇ ਮੁਫਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਲੈ ਆਏ, ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜੱਲਾਦਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਨੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਆਪੇ ਹੀ ਚਲਦਾ ਹਾਂ ਕਤਲਗਾਹ ਤਕ, ਮੌਤ ਦਾ ਦਿਨ ਹੀ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਹੈ

ਜੱਲਾਦਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਵੀ ਕੰਬ ਗਿਆ, ਖੁਦਾਇਆ ਰਹਿਮ ਅਸੀਂ ਇਕ ਬੇਕਸੂਰ, ਬੇਗੁਨਾਹ ਮਾਸੂਮ ਬਾਲਕ ਦੀ ਗਰਦਨ ਉਤਾਰਨ ਲੱਗੇ ਹਾਂ, ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਨੇ ਆਪ ਆਪਣੀ ਧੌਣ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜੱਲਾਦਾਂ ਨੇ ਇਕੋ ਟੱਕ ਨਾਲ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਧੌਣ ਅੱਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ

ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਮੁਬਾਰਕ ਨਾਓ ਕਿਆਮਤ ਤੱਕ ਜਿੰਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵੀਰ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਦਾ ਨਾਂਅ ਭਾਰਤ ਤੇ ਧਰਮ-ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਧਰੂ ਤਾਰੇ ਦੇ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦਾ ਰਵੇਗਾ, ਉਸ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਪਥ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਵੇਗੀ

ਬਸੰਤ ਹਰ ਸਾਲ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਦੀ ਸਮਾਧ ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜਦੇ ਰਹਿਣੇ, ਮਾਵਾਂ ਸੁੱਖਣਾ ਸੁਖਣਾ ਆਇਆ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚੋਂ ਹਕੀਕਤ ਵਰਗੇ ਪੁੱਤ ਜੰਮਣ, ਪੰਜਾਬ (ਭਾਰਤ) ਨੂੰ ਫਖ਼ਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤੇ, ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਧਰਮ ਦਾ ਬੀਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਪੁਰਾਬਨਾ ਸਭਾ, ਸਰਸਵਤੀ ਮੰਦਿਰ, ਕਿਲਾ ਮੰਡੀ, ਬਟਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦੇ ਦਿਨ ਵੀਰ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਭਾਰੀ ਮੇਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਧੂਮਧਾਮ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਦਾ ਲੰਗਰ ਚਲਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਕੌਣ ਸੁਣਦਾ ਏ ਨਗਾਰਖਾਨੇ ਵਿਚ ਤਤੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨਾ ਗੋਲੀ, ਮੁਫਤੀ ਨੇ ਕੜਕਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਫ਼ ?ਰ ਕਿਹਾ, ਕਿਉਂ, ਸ਼ੋਕਰੇ, ਤੈਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਏ ?

ਮਜ਼ਹਮ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮਜ਼ਹਬ ਬਦਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ, ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਨੇ ਤੇਜ਼ਸਵੀ ਬੋਲ ਸਨ

ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ 'ਚੋਂ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੀ ਬੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਹਕੂਮਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ

ਭਾਗਮਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੁੜਮਾਂ ਨੇ ਮੁਫਤੀ ਦੇ ਕੋਲ ਕਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ, ਕਈ ਪਤਵੰਤੇ ਤਰਲੇ ਮਿੰਨਤ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ਪਰ ਉਹ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ ਹੋਇਆ

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਕਤਲਗਾਹ ਵਿਚ ਫ਼ ?ਰ

ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ, ਜਾਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਏ ਮਾਂ ! ਮਾਵਾਂ ਤਾਂ ਸਿਹਰੇ ਬੰਨ ਕੇ ਟੋਰਦੀਆਂ ਆਈਆਂ, ਖਤਰਾਣੀਆਂ ਤਾਂ ਗਾਨੇ ਬੰਨ ਕੇ ਟੋਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਮਾਂ ! ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅਥਰੂ ਨੇ, ਸਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਅਥਰੂ, ਮੇਰਾ ਰਾਹ ਨਾ ਰੋਕ, ਮੰਜ਼ਿਲ, ਬੜੀ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਏ, ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਹੁਲਾਰੇ ਲੈ ਲੈਣ ਦੇ, ਇਹ ਘੋੜੀ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਮਾਂ ! ਮੇਰੀ ਜੇ ਇਕ ਭਾਬੀ ਹੁੰਦੀ, ਮਹਿੰਦੀ ਭਰੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸੁਰਮਾ ਪਾਉਂਦੀ ਮਾਂ ! ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਭੈਣ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਗੁਆਂਢਣ ਨੂੰ ਸੱਦ ਲੈ, ਮੇਰੀ ਘੋੜੀ ਦੀਆਂ ਵਾਗਾਂ ਗੁੱਧ ਦੇਵੇ, ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਵੇ, ਮੁਹਰਾਂ ਦੀ ਛੋਟ ਕਰਨ, ਪੁੱਤਰ ਘੋੜੀ ਚੜ੍ਹ ਆ ਏ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਦਿਨ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਨਾ ਮਾਂ ! ਅਪਣੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਆਖੀ, ਫਿਰ ਮਿਲਾਂਗੇ, ਮੈਂ ਫ਼ ?ਰ ਆਵਾਂਗਾ, ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੀ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚੋਂ ਫਿਰ ਸਹੀ, ਪਰਸੋਂ ਬਸੰਤ ਏ, ਫੁੱਲ ਖਿੜੇ ਹਨ ਮਾਂ ! ਤੂੰ ਅਪਣੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਲਾ ਛੱਡ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ

ਵੀਰ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਦਾ ਜਨਮ 22 ਮੱਘਰ ਸੰਨ 1716 ਈਸਵੀ ਦਿਨ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗਮਲ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਕੌਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਦਾ ਨਾਂਓ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸੀ, ਉਹ ਪਿੱਛੋਂ ਕਸੂਰ (ਪਾਕਿ) ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਤੇ ਪਠਾਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਆ ਗਏ, ਇਕ

ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਕੁਝ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੜਕੇ (ਬੱਚੇ) ਵੀਰ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਨਾਲ ਲੜ ਪਏ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਗਾਲੀ ਗਲੇਚ ਤੋਂ ਹੋਈ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਮੁੱਲਾਂ ਉਥੋਂ ਦੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਨੇ ਫਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲੈ ਕੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਹਨ,

ਜੀਭ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀ ਦੇ ਅਮਲ ਤੇ ਲੱਗਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬੀ

ਨਸ਼ਾ ਧਰਤੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ ਉਥਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਸ਼ੇ ਨੇ ਵੀ ਹਰ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਬਦਲਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਕੁਝ ਜੜੀ ਬੂਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਦਾ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੋਸਤ ਭੰਗ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਆਦਿ ਨਸ਼ੇ ਆਏ ਫਿਰ ਮੱਧ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਵਪਾਰ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਨਸ਼ਾ ਵਪਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਵਪਾਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮੱਧ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਯੁੱਧ ਵੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੋਸਤ, ਭੰਗ ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਰਿਵਾਇਤੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਿਥੈਟਿਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਹਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਮਾਰੂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਗ੍ਰਸਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਓਟ, OOT (Outpatient Opioid Assisted Treatment) ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤਿਆਂ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ ਬੁਫਰੇਨੋਰਫਿਨ (Buprenorphine) ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਜੀਭ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਜੀਭ ਹੋਠਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ

ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਰਵਸ ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਅਸਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਤੌੜ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਡਾਕਟਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੋਲੀ (ਬੁਪ੍ਰੇਨੋਰਫਿਨ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰੋਇਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਭਾਰੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਆਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤੌੜ (Withdrawal symptoms) ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਇਹ ਸਸਤੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਵਰਤਣਾ ਸੌਖਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ 'ਜੀਭ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀ' ਹੁਣ ਗਲੀਆਂ-ਮੋੜਾਂ 'ਤੇ ਆਮ ਵਿਕਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਗੋਲੀ ਇਸ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਗ੍ਰਸਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਤੇ ਲਗਾ ਕੇ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੋਲੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਘਟਾ ਕੇ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਇਸ ਜੀਭ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਉਹ ਇਸਦੇ ਆਦੀ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਓਟ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ

ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਇਸ ਜੀਭ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀ ਦੇ ਅਮਲ ਤੇ ਲੱਗਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀ ਦੇ ਹੀ ਆਦੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲਗਭਗ 500 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ⑥⑩1“ ਸੈਂਟਰ (ਕਲੀਨਿਕ) ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ

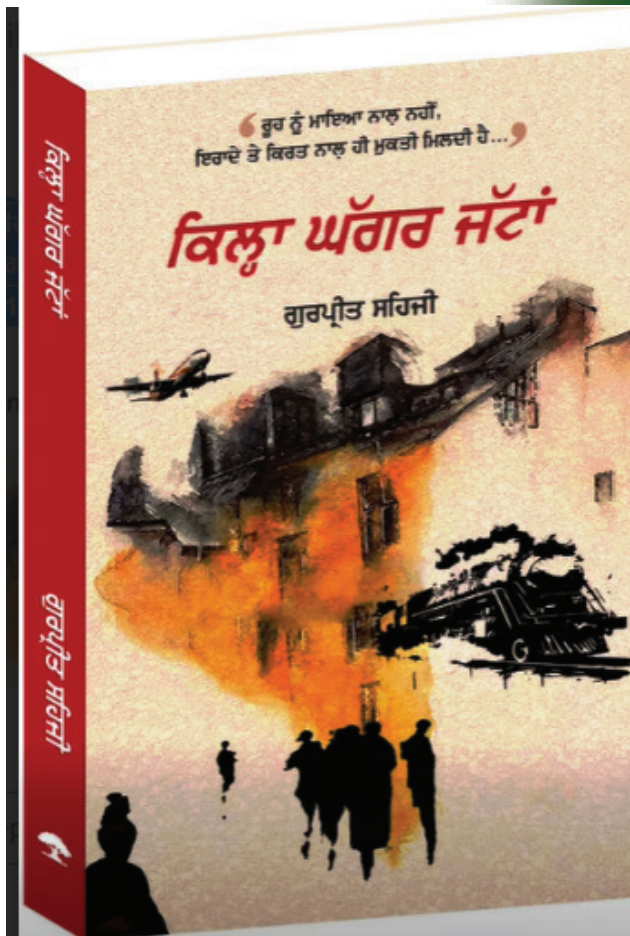
ਲਗਭਗ 10 ਲੱਖ ਮਰੀਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੋਲੀ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਸਰੀਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਗੋਲੀ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਸਾਹ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਹ ਦੀ ਗਤੀ ਦਾ ਹੌਲੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਮਾਤਰਾ (Overdose) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਹ ਰੁਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਲਿਵਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੀਲੀਆ ਹੋਣ ਜਾਂ ਲਿਵਰ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੋਲੀ ਖੂਨ ਦੇ ਦੌਰੇ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਦੋਂ ਗੋਲੀ ਦਾ ਅਸਰ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਰੀਜ਼ ਡੂੰਘੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ, ਘਬਰਾਹਟ ਅਤੇ ਡਰ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਗੱਲ-ਗੱਲ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਕਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਲੜਾਈ-ਝਗੜਾ ਤੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਵੀ ਚਿੜਚਿੜਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਨਸ਼ਾ ਗ੍ਰਸਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੋਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਗੋਲੀ ਦੇ ਅਮਲ ਤੇ ਲੱਗਣ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਮਰੀਜ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਤਕੜਾ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਇਸ ਗੋਲੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਘਟਾ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ਾ ਗ੍ਰਸਤ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਇਕਦਮ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਓਟ ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਕੇ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਰਹੇ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਵਕਫੇ ਬਾਅਦ ਨਸ਼ਾ ਗ੍ਰਸਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚੈਕ ਕਰਦੀ ਰਹੇ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀਭ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਕੰਪ ਨਾ ਲਗਾਉਣੇ ਪੈਣ।

ਨਾਵਲ ਸਮੀਖਿਆ

ਨਾਵਲ- 'ਕਿਲ੍ਹਾ ਘੱਗਰ ਜੱਟਾਂ'
ਨਾਵਲਕਾਰ - ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਹਿਜੀ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ- ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ, ਮੋਹਾਲੀ
ਨਾਵਲ ਕਿਲ੍ਹਾ ਘੱਗਰ ਜੱਟਾਂ': ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਦਾ ਯਥਾਰਥ
ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਮੀ ਅਤੇ ਨਵੇਕਲੀ ਸੋਚ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਹਿਜੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਾਵਲ 'ਕਿਲ੍ਹਾ ਘੱਗਰ ਜੱਟਾਂ' ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਵਲ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੁੱਖ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਅਤੇ ਤਿੱਖੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸਦੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਚਿਹਰੇ' ਦੀ ਬੇਬਾਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਸ (ਅਰਵੀਰ) ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀਆਂ (ਦਯਾ ਰਾਮ) ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਥਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਆ ਰਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਯਾ ਰਾਮ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। 'ਪਟਨਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ' ਦੇ ਤੰਗ ਡੱਬਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਜਮਾਤੀ ਵਿਤਕਰੇ (ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਵੱਖਰੇ ਭਾਂਡੇ) ਤੱਕ ਦਾ ਉਸਦਾ ਸਫ਼ਰ, ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ

ਅਤੇ ਗੌਰਵ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਯਾ ਰਾਮ ਦਾ ਆਪਣੀ ਮਾਚਸ ਦੀ ਡੱਬੀ 'ਤੇ ਬਣੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨਾ, ਉਸਦੀ ਇਕੱਲਤਾ ਅਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੱਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਰਵੀਰ ਦੇ 'ਵਲੈਤ' ਜਾਣ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਫ਼ਰ ਏ.ਸੀ. ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਸੁਖਾਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮਾਪਿਆਂ (ਨੰਦਕੁਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਾਪ) ਲਈ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 'ਉਡਦੇ ਪੁੱਤ' ਦੀ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਰਵਾਸ ਕਾਰਨ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ 'ਪੁਲ ਦੇ ਉੱਪਰੋਂ ਲੰਘਦੀ ਏ.ਸੀ. ਕਾਰ' ਅਤੇ 'ਹੇਠੋਂ ਲੰਘਦੀ ਪਟਨਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ' ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਰਤ ਕੇ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਜਮਾਤੀ ਤਿੱਖੇਪਣ ਨੂੰ ਬੜੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਉਭਾਰਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਰਗ ਸੁਪਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰ ਛੱਡਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੂਜਾ ਵਰਗ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਪਰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਡਰ, ਉਮੀਦਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਤਾਣੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਸੀਨ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨੂੰ ਇੰਝ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਾਠਕ ਉਸ ਘਟਨਾ

ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਦਯਾ ਰਾਮ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਧਮਕਾਰ ਦਾ 'ਇੱਟਾਂ ਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ' ਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਦਾਦੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ

ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਯਥਾਰਥ, ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਪਿੰਡੋ-ਪਿੰਡੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਸਚਾਈ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਹੈ। ਕਥਾ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ,

ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ 'ਜਾਤੀਗਤ ਛੂਤ-ਛਾਤ' ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਦਯਾ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦਾ ਡਰ, ਉਸਨੂੰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਭਾਂਡੇ ਰੱਖਣਾ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬੇਗਾਨਗੀ ਵੀ ਝੱਲਦੇ ਹਨ। ਨਾਵਲ ਦੀ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਡਰ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਸਿੱਧਾ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨੰਦਕੁਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਖਿਆਲ ਕਿ 'ਵਲੈਤ' ਗਏ ਉੱਥੇ ਹੀ ਨਰੜੇ ਜਾਂਦੇ ਐ' ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਦੁਬਿਧਾ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਬੋਲਚਾਲ ਦੇ ਸਹਿਜ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੇ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਜੀਵੰਤਤਾ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਵਲ ਨਾਂ ਕੇਵਲ ਕਲਾ-ਪੱਖੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਕਿਲ੍ਹਾ ਘੱਗਰ ਜੱਟਾਂ' ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਯਥਾਰਥ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਕੈਨਵਸ 'ਤੇ ਉਲੀਕ ਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਵਰਗ-ਵਿਰੋਧਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਨਵੇਂ ਵਰਗ-ਵਿਰੋਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਫਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਵਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਸਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਅਤੇ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਲਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਹਿਜੀ ਨੂੰ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਵਲ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਘਾ ਸੁਆਗਤ

ਡਾ: ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਪੀਜੀ ਕਾਲਜ ਸੀ.ਸੀ. ਹੈਡ, ਸ਼. ?ਰੀਗੰਗਾਨਗਰ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਕਨਵੀਨਰ, ਬੋਰਡ ਆਫ ਸਟੱਡੀਜ਼ (ਯੂਜੀ ਅਤੇ ਪੀਜੀ) ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਸੰਬਾਦੀਲ 94136-52646

ਬੇਟੀ ਦਾ ਜਨਮ

ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਉਸ ਦਿਨ (18 ਜਨਵਰੀ) ਬੜੀ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਕਰੀਬ ਚਾਰ ਕੁ ਵਜੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਕੂਟਰ ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਸਬਾ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ ਵਿਖੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਤੇਲ ਇਉਂ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਬੂੰਦਾਬਾਂਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਵਿੰਡ-ਚੀਟਰ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ-ਮੁੱਛਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿੱਜ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮਾਤਾ ਕੋਸ਼ਲਿਆ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਲੇਡੀ ਡਾਕਟਰ, ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਹਫ਼ਤਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਨੀ ਦਾ ਚੈਕਅੱਪ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦਾ ਦਿਨ/ਸਮਾਂ ਦੱਸ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ।

ਧਰਤੀ ਤੇ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਲੋਡੀ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬੇਟੀ ਤੇ ਮਾਂ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ, ਜੋ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਵਿਖੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਜੋ ਨੇੜੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਪੰਜੋਲਾ ਵਿਖੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਰਾਤੀਂ ਸੱਤ ਕੁ ਵਜੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। (ਉਦੋਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਲੈਂਡਲਾਈਨ ਫੋਨ ਸੀ)। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਤੇ ਭਰਾ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚ ਗਏ; ਕੋਟਕਪੂਰੇ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੇ ਵੱਡੇ ਭੈਣ ਜੀ ਵੀ ਦਸ ਕੁ ਵਜੇ ਤਕ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਆ ਗਏ ਸਨ।

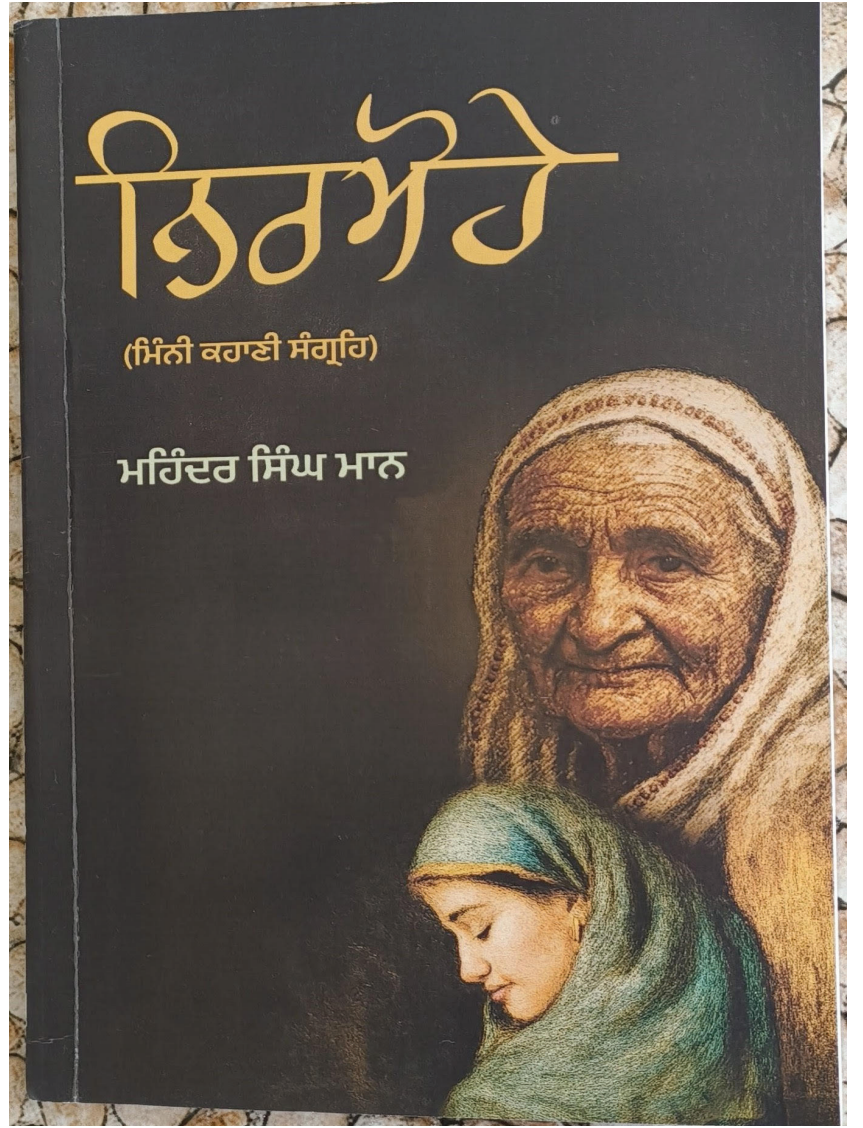
ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਸਾਂ ਕਿ ਬੇਟੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ 'ਮੁਬਾਰਕ' ਨਹੀਂ ਆਖਣੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਲੱਛੂਆਂ ਦਾ ਇਕ ਡੱਬਾ ਲੈ ਆਇਆ ਸਾਂ। ਜੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਦਾ, ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਵਾਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਉਦਾਸ/ਗ਼ਮਗੀਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਪਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ ਵੇਖ ਕੇ ਅਗਲੇ ਨੂੰ 'ਵਧਾਈ' ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਜਾਂਦੀ। ਮੇਰੀ ਇਕਲੌਤੀ ਬੇਟੀ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਨ, ਬਾਨ ਤੇ ਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਾਣਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਬੇਟੀ ਦੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤਕ ਮੈਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ-ਸਰੋਤ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਬਾਲ-ਕਵਿਤਾ ਹੋ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ, ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪੁਸਤਕ, ਜੋ 2009 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਬੇਟੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹੀ ਗੀਲੀਜ਼ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।

ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਾਪੇ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਨੂੰ 'ਖ਼ੁਸ਼ਬਖ਼ਰ' ਵਜੋਂ ਲੈਣਗੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਸਤ-ਮਿੱਤਰ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਣਗੇ। ਜੇ ਮਾਪੇ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਧੀ ਨੂੰ ਬੋਝ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪੈਣ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਕੀ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ! ਇਹ ਨਹੀਂ, ਕਿ ਜੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਢੋਲ, ਡੀਜੇ ਵਜਾਈਏ, ਖ਼ੁਸ਼ਰੋ ਨਚਾਈਏ ਅਤੇ ਜੇ ਧੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ 'ਪੱਥਰ' ਸਮਝ ਕੇ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰੀਏ!

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ- ਨਿਰਮੋਹੇ

ਪੁਸਤਕ: ਨਿਰਮੋਹੇ
ਲੇਖਕ : ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਪੰਨੇ : 95
ਮੁੱਲ : 200 ਰੁਪਏ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ : ਨਵਰੰਗ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਸਮਾਣਾ
ਰਿਵੀਊਕਾਰ : ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਰਾਣਾ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹਸਤਾਖ਼ਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਛੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੂਰਜ, ਫੁੱਲ ਤੇ ਖ਼ਾਰ, ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ, ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ, ਸੂਰਜ ਹਾਲੇ ਡੁੱਬਿਆ ਨਹੀਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਤੇ ਇਕ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਮਘਦਾ ਸੂਰਜ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਪੁਸਤਕ 'ਨਿਰਮੋਹੇ' ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ 79 ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਇਆ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ, ਅਨੁਭਵ ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਆਮ ਵਸੋਵੇ ਦੇ ਖਾਸ ਪਾਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਰਚਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਲਪਿਤ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਰਨ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਉਸ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪਾਠਕ ਇਸੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਤਹਿਤ ਇੱਕੋ ਸਾਰੇ ਸਾਰੀ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਭ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਤਮਿਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ, ਰੱਖੜੀ, ਵਧਾਈ, ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ, ਜ਼ਲੀਲ, ਭੁੱਖ, ਫੈਸਲਾ, ਇਤਰਾਜ਼, ਨੁਕਸਾਨ, ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਾ, ਭਾਰ, ਵਿਚਾਰੇ, ਚਿੰਤਾ, ਵਾਰੀ, ਪਤੰਗ, ਘਾਟ, ਪਲਾਟ, ਰਾਖੀ, ਡਰ, ਹਿੰਮਤ, ਬੋਝ, ਨਿਰਮੋਹੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਗਹਿਣੇ, ਵੋਟਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਣੂ ਨਾਂ ਦੀ ਮਿੰਨੀ ਪੱਤਰਕਾ ਅਤੇ ਮਿੰਨੀ ਤ੍ਰੈਮਾਸਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਤੋਂ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹਸਤਾਖ਼ਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਲਾਤਮਿਕਤਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲੀਅਤ ਚਿਤਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਠੇਠ ਇਲਾਕਾਈ ਉਪ ਬੋਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਿਆਨੀਆਂ, ਵਰਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਹ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਕਲੇ ਢੰਗ ਦੀਆਂ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਰਾਣਾ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਕੈਂਪਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੰਚਾਰ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪੀਤ
ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
(9417692015)

ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੋਣਾ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਇਹ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸਬੰਧ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਹੀ ਢਿੱਕੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾ ਦੇ ਢਿੱਕੇ ਪੈਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਡੀ ਉਹ ਜਿੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ (ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸੋਚਾਂ) ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹਨਾ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਬੋਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬੱਸ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੂਨੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਅਤੇ ਲੜਕਾ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਜਾਤਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਰਜਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਵਗੇਰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਪਣੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ, ਅਖੌਤੀ ਇੱਜ਼ਤਾਂ, ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰੇ ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਖੂਨੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਖੂਨ ਦੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੱਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਪੁੱਤ ਧੀ ਕਤਲ ਹੋ ਕੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਕਾਤਲ ਬਣ ਕੇ ਮੁਜਰਿਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਮਾਜ ਤਰੱਕੀ ਹੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅੱਧੇ ਕਹਿਣਗੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਅੱਧੇ ਕਹਿਣਗੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਚੰਗਾ ਸੀ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ? ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਕਤਲ ਕਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਤਾਂ ਕਤਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਸਨ, ਸੋਚੋ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਕੀ ਮਿਲਿਆ? ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੀ ਗਏ, ਪਿਆਰ ਵੀ ਗਿਆ, ਬੱਚੇ ਵੀ ਗਵਾ ਲਏ, ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵੀ ਨਰਕ ਬਣਾ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਵੱਡੇ (ਮਾਪੇ) ਹੀ ਛੋਟਿਆਂ (ਬੱਚਿਆਂ) ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਬੋਧਦੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ। ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਛੋਟੇ (ਬੱਚੇ) ਵੀ ਵੱਡਿਆਂ (ਮਾਪਿਆਂ) ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਬੋਧਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਥਾਂ ਗੁਲਾਮੀ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਭਾਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ (ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸੋਚਾਂ) ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ

ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ

ਥਾਂ ਉਹਨਾ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਬੋਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਮਰ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਉਹਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵੱਲੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਨੀਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਨੀ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਕਹੇਗਾ ਬੱਸ ਤੇਰੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦਾ ਇਨਾ ਹੀ ਸੁੱਖ ਸੀ ਹੁਣ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਕੱਟ, ਤੇਰੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੀ ਬਣ, ਖਬਰੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾੜਾ ਬੰਦਾ ਟੱਕਰੇਗਾ, ਰੱਬ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਪੁੱਤ/ਧੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਲ, ਹੁਣ ਤੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ, ਜੇ ਬੱਚੇ ਛੋਟੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਕਹਿਣਗੇ ਹੁਣ ਤੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਰੋਲੇਂਗੀ, ਜੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਕਹਿਣਗੇ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਜਵਾਨ ਜਾਂ ਬਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਹੁਣ ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਇੱਜ਼ਤ ਪੱਟੋਂਗੀ, ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ਆਦਿ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਰ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਕਹੇਗਾ ਬੱਸ ਤੇਰੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦਾ ਇਨਾ ਹੀ ਸੁੱਖ ਸੀ ਹੁਣ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਕੱਟ, ਤੇਰੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੀ ਬਣ, ਖਬਰੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਮਾੜੀ ਤੀਵੀਂ ਟੱਕਰੇਗੀ, ਮਤੇਰ ਮਾਂ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਰੱਬ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਪੁੱਤ/ਧੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਲ, ਹੁਣ ਤੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਜੇ ਬੱਚੇ ਛੋਟੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਕਹਿਣਗੇ ਹੁਣ ਤੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਰੋਲੇਂਗਾ, ਜੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਕਹਿਣਗੇ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਜਵਾਨ ਜਾਂ ਬਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਹੁਣ ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਇੱਜ਼ਤ ਪੱਟੋਂਗਾ, ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ਆਦਿ। ਇਹ ਹੈ ਸਾਡਾ ਪਿਆਰ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਜਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਉਂ ਸਕੇ? ਕੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਪਲਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁੱਝ

ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ? ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕਦੋਂ ਜਿਉਣਾ ਸਿੱਖਾਂਗੇ ਜਾਂ ਜਿਉਣ ਲੱਗਾਂਗੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਉਣ, ਫਿਰ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਉਣ, ਜਿੰਨਾ ਜਵਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਚੱਲਣ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਹੈ, ਉਨਾ ਹੀ ਜਵਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਚੱਲਣ ਦੇਣਾ, ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭੋਲੇਪਣ ਜਾਂ ਨਿਆਣੇਪਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇਪਣ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ

ਨਿਊਕਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪੀਤ
ਖਰਾ ਸੱਚ
ਹਰਲਾਜ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰਪੁਰ
ਮੋਬਾਇਲ-94170-23911

ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝਦਾਰ ਬੱਚੇ ਵੀ ਰੱਦੇ ਵੇਖੇ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਜਵਾਨ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਬੇਵਸੀ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਹੰਝੂ ਛੁੱਪਾ ਕੇ ਰੱਦੇ ਵੀ ਵੇਖੇ ਹਨ, ਜਿੰਨਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅੱਡ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਮਾਂ ਪਿਉ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਰੋਟੀ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਧੇ ਅੱਧ ਵੰਡ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਤੜਪ ਤੜਪ ਕੇ ਰੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਕੋਈ ਹੰਝੂ ਪੁੰਝਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੈਦੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਾਰੀਨਿਕੋਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਲ ਰਹੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਲ ਰਹੇ ਮਾਪੇ ਸਾਡੇ ਇਸ

ਵਰਤਾਰੇ ਦੀਆਂ ਪਰਤੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾ ਹਨ। ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਅਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮਾਪੇ ਆਪਣਾ ਸੁੱਖ ਅਰਾਮ ਤਿਆਗ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵੇਖਣ, ਸੁਣਨ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਪਹਿਨਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀ ਹਰ ਵਸਤੂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਪਸੰਦ ਦਾ ਵੇਖਣਾ, ਸੁਣਨਾ, ਖਾਣਾ-ਪੀਣਾ, ਪਹਿਨਣਾ ਅਤੇ ਰਹਿਣਾ ਸਹਿਣਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਅਜਿਹਾ ਕੁੱਝ ਚੰਗਾ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਪਸੰਦਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਆਪਣਾ ਤਾਂ ਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸੈਅ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪੇ ਅਖੀਰ ਹਰ ਸੈਅ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਲਈ ਨਾ ਜਿਉਣ ਦੇ ਪਛੋਤਾਵੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਮੌਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਰੰਗ ਗੂੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਇੰਨਸਾਨੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ, ਲੜਾਈਆਂ-ਝਗੜੇ, ਕਤਲ ਜਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ, ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ, ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਨਸ਼ੇ, ਲੜਾਈਆਂ-ਝਗੜੇ, ਕਤਲ ਜਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਭੈੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿਰ ਮੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀਆਂ, ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਨਹੀਂ। ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਰੰਗ ਤਾਂ ਇੰਨੇ ਢਿੱਕੇ ਪੈ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਡੀਆਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਮੀਆਂ, ਲੜਾਈਆਂ ਝਗੜਿਆਂ ਕਾਰਨ ਛੋਟੇ

ਵੱਡਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਮੁੱਲ ਵੱਟ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਹੈ ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਰਾਸਦੀ। ਬੱਚਿਓ ਅਤੇ ਮਾਪਿਓ ਸਮਝ ਜਾਓ, ਆਪਣੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ, ਬੰਦਸ਼ਾਂ, ਅਖੌਤੀ ਇੱਜ਼ਤਾਂ, ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਸੋਹਣਾ, ਪਿਆਰਾ ਅਤੇ ਅਜਾਦ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜ ਲਓ, ਇਹਨਾ ਜਿੰਦਾਂ, ਬੰਦਸ਼ਾਂ, ਅਖੌਤੀ ਇੱਜ਼ਤਾਂ, ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਪੈਸਾ, ਕਾਰਾਂ, ਕੋਠੀਆਂ ਆਦਿ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਰਲ ਕੇ ਅਪਣੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ, ਬੰਦਸ਼ਾਂ, ਅਖੌਤੀ ਇੱਜ਼ਤਾਂ, ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਬੋਧ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਢਿੱਕਾ ਕਰਕੇ ਨਫਰਤਾਂ ਫੈਲਾਉਣ, ਨਸ਼ੇ ਜਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਗੂੜ੍ਹਾ ਕਰੀਏ। ਇੱਥੇ ਮੇਰਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਾਂ ਆਪੋ ਧਾਪੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ/ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ (ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸੋਚਾਂ) ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹਰ ਗੱਲ ਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੱਡਿਆਂ ਜਾਂ ਛੋਟਿਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੱਭ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਕਿ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਹੱਕ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜ ਕੇ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਗਵਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ, ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਹੱਕ ਲੈਣ ਲਈ ਲੜ ਕੇ ਹੱਥ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇਣ ਲਈ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹੱਥ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈਏ, ਫਿਰ ਉਹਨਾ ਉੱਠੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਫਰਤ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਝੱਲਕੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਜ ਹੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੱਕ ਦਾ ਸੱਚ

ਬੀਬੀ ਮੇਰੀ ਵਰਦੀ ਧੋ ਦੇ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਆਉਣੈ...!÷ ਸੀਟੂ ਕੇ ਮੀਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਵੀਰੋ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।
÷ਵੇ ਸਾਬਣ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਮੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ, ਤੇਰੀਆਂ ਵਰਦੀਆਂ ਧੋਣ ਤੇ ਈ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਸਾਰਾ, ਤੈਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਵਾਰੀ ਕਿਹਾ ਘੱਟ ਮੇਲਾ ਕਰਿਆ ਕਰ।÷ ਵੀਰੋ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਆਖਿਆ।
÷ਬੀਬੀ ਜਦ ਸਾਰੇ ਨਿਆਣੇ ਖੇਡਦੇ ਆ ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਵੇਲੇ, ਉਹ ਮਿੱਟੀ ਆਲ੍ਹੇ? ਹੱਥ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਆ।÷ ਮੀਤ ਬੋਲਿਆ।
÷ਬੀਬੀ, ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਪੈਸ ਕਰਕੇ ਪਾ ਕੇ ਆਇਓ ਵਰਦੀ...!÷
÷ਕਿਹੜੀ ਏਥੇ ਤੇਰੇ ਪਿਓ ਨੇ ਪੈਸ ਲੈ ਕੇ ਰੱਖੀ ਆ...! ਖਸਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਡਾਕਰ ਵੱਢ ਵੱਢ ਖਾਂਦਾ, ਮੈਡਮਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾਂ ਦੀ ਪਈ ਆ ਆਪ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹੇ ਮਹੀਨੇ ਬੱਝਾ ਨੋਟਾਂ ਦਾ ਪਰਸ 'ਚ ਭਰ ਲੈਂਦੇ ਨੇ, ਗੱਲਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ...!÷ ਵੀਰੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ? ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੁੰਡਾ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਖੇਡਣ ਵੀ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੀਰੋ ਸਰਕਾਰੀ ਟੋਕੀ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੂਟੀ ਥੱਲੇ ਸਿੱਟ ਕੇ ਵਰਦੀ ਨੂੰ ਧੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਸਾਬਣ ਦੀ ਪਤਲੀ ਜਿਹੀ ਕਾਤਰ ਨੂੰ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਪੋਟਿਆਂ ਨਾਲ? ਬੋੜਾ ਬੋੜਾ ਘਿਸਾਇਆ ਤੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਮਲ ਕੇ ਧੋਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੇਲ? ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਵੱਧ ਘਸਿਆ ਸੀ ਉਥੋਂ ਕਮੀਜ਼ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪਾਟ ਗਿਆ। ਵੀਰੋ ਨੇ ਸੁੱਕਦੇ ਸਾਰ ਬਰੀਕ ਸੂਈ ਨਾਲ ਤੋਪੇ ਭਰ ਕੇ ਸਿਉਂ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਸ ਦੀ ਥਾਂ ਵਰਦੀ ਤਹਿ ਲਾ ਕੇ ਸਰ੍ਹਾਣੇ ਥੱਲੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦਬ ਕੇ ਕਰੀਜ਼ਾਂ ਪੈ ਜਾਣ। ਵਰਦੀ ਵਾਲੇ ਬੂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅੰਗੂਠਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਮੋਰੀਆਂ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਸਨ।

ਦੋ ਕਿੱਲਿਆਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਬਣਦਾ, ਹਜੇ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਵੀਰੋ ਦਾ ਪਤੀ ਬਲਦੇਵ ਆਪ ਹੀ ਸੰਭਾਲਦਾ ਸੀ ਕੋਈ ਸੀਰੀ ਨਹੀਂ ਰਲਾਇਆ ਸੀ। ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਰਿਹੜੇ ਵਾਲ? ਰਾਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਉਧਾਰ ਈ ਚੱਲਦਾ ਸੀ। ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਤੇ ਖੜਾ ਸੀ। ਖਾਦ ਲਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਸਿਰ ਚੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆੜ੍ਹਤੀਏ ਤੋਂ ਵੇਲੇ ਕੁਵੇਲੇ ਫੜਕੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖੁਸ਼ੀ ਗਮੀ ਨਿਬੜਦੇ ਸਨ। ਬਹੁਤੀ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਰੋਟੀ ਚਟਨੀ ਤੇ ਗੰਢੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖਾ ਕੇ ਡੰਗ ਸਾਰਦੇ ਸਨ। ਕਣਕ

ਤਾਂ ਘਰ ਜੋਗੀ ਰੱਖ ਕੇ ਬਾਕੀ ਤਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਮੋੜਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ।

ਮੀਤ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਕੂਲ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹੇ ਸਨ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਰਾਰ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਆਏ ਤਾਂ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟਾਟਾਂ ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਭਾਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹ ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਵਰਦੀਆਂ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਰਦੀਆਂ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਜਿਹੜੇ ਜਿਹੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੇ, ਉਹ ਉੱਠ ਕੇ ਲਈ ਜਾਂਦੇ। ਮੀਤ ਬੈਠਾ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੇ ਵਰਦੀ ਦਾ ਢੇਰ ਛੋਟਾ ਹੋਈ ਜਾਂਦਾ ਉਸ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ ਵਧੀ ਜਾਂਦੀ।

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦੋ ਪੈਕੇਟ ਹੀ ਬਚੇ ਸਨ ਕਿ ਮੀਤ ਭਰੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਗਿਆ, ÷ਮਾਸਟਰ ਜੀ...ਸਰ ਜੀ...ਮੈਨੂੰ ਨੀ ਮਿਲਿਆ ਕੁਛ ਵੀ ਜੀ...!÷ ਮੀਤ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੀਆਂ ਤਿਉੜੀਆਂ ਉੱਕਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਲੱਗਿਆ।

ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ÷ਬੇਟਾ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?÷
÷ਜੀ, ਮਨਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਜਮਾਤ ਸੱਤਵੀਂ÷ ਕਹਿਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੋਂ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਲੱਗਾ।
ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਲਿਸਟ ਦੇਖਦੇ ਦੇਖਦੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਰੁਕਿਆ ਤੇ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗਿਆ, ÷ਬੈਠ ਜਾਓ ਬੇਟਾ! ਇਹ ਵਰਦੀਆਂ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਨਹੀਂ।÷
ਮੀਤ ਫਿਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ÷ਸਰ ਜੀ, ਆਹ ਭੁੰਡਾਂ ਦਾ ਜੱਗਾ ਅਮੀਰ ਆ ਜੀ, ਓਹਦਾ ਡੈਡੀ ਅਫਸਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ਹਿਰ। ਤੁਸੀਂ ਓਹਨੂੰ ਵੀ ਦੇਤੀਆਂ ਜੀ, ਓਹਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਈ ਬਜ਼ਾਰੋਂ ਨਵੀਂ ਵਰਦੀ ਤੇ ਬੂਟ ਖਰੀਦੇ ਆ...?÷...! ਚੁੱਪ ਕਰ ਓਏ, ਤੁਸੀਂ ਉੱਚੀ ਜਾਤ ਵਾਲੇ ਹੋ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਇਸ ਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।÷ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਦਬਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੱਕ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਉਸ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਸੀ। ਉਹ ਮਾਯੂਸ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠਾ ਹੱਕ ਦੇ ਸੱਚ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਨਿਊਕਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪੀਤ
ਖਰਾ ਸੱਚ
ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਾਰਟੂਨ ਚਰਿੱਤਰ ਬਿੱਲੂ

ਕਾਰਟੂਨਿਸਟ ਪ੍ਰਾਣ ਵਲੋਂ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਾਰਟੂਨ ਚਰਿੱਤਰ ਬਿੱਲੂ ਇਕ ਸਕੂਲੀ ਮੁੰਡਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਕਿ?ਕਟ ਖੇਡਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ? ਮੌਤੀ ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤਾ ਹੈ? ਬਿੱਲੂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ-ਮੋਹਰਾ ਆਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ? ਉਸ ਦੇ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਵਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਲਮਕੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ? 1973 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਬਾਲ ਰਸਾਲਿਆਂ-ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਪਾਤਰ ਪੁੱਜ ਕੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਗਬਦੂ, ਗਿਟਕੂ, ਜੋਜ਼ੀ, ਮੋਨੋ, ਬਿਸ਼ੇਬਰ ਆਦਿ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਕੇ ਘਰ ਉਲਾਂਭੇ ਲਿਆਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ? ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਜ਼ਰੰਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਢਾਕਣ ਨਾਲ ਦਸਤਪੰਜਾ ਲੈਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਜਦੋਂ ਬਿੱਲੂ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਕੜ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ? ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੁਲਬੁਲਾ ਬਿੱਲੂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਕੇ ਬਾਲ ਪਾਠਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਕਾਰਟੂਨ ਪਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ-ਰਸਾਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਛਪਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ-ਰਸਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਟੂਨ ਪੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਕਸਰ ਛਪਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਸੰਕਟ: ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਹਕੀਕਤ

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਦੁਆਰਾ ਘੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ, ਦੋਸਤੀ, ਪਿਆਰ, ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧ - ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਾਡੇ ਵਜੂਦ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਿਡੰਬਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਸਵਾਰਥ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਕਸਰ ਉਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਰਾਮ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਅਕਸਰ, ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਪਿਆਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮੂਰਖਤਾ ਵਜੋਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਭਰਮ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹਨ, ਇਕਲੌਤਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਧੂਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ, ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਸੱਚ ਐਲਾਨਣ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮੰਨਣ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਲਾਹ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਬਦਬੇ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਪਿਆਰ, ਪਿਆਰ, ਦੇਖਭਾਲ, ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਉਹ ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਨਫ਼ੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਤੋਲਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਟੀਚਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਇਸ ਭਰਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸਮਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ

ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਮ ਵਿਵਹਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਹਰ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੀਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਤਮ-ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਪਲ ਹੈ ਜੋ ਸਵਾਰਥੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੇਚੈਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ, ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ, ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਚਾਲ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ - ਦੋਸ਼। ਹੁਣ, ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭੁੱਖੀਮਾਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਸਮਝਦਾ ਸੀ,

ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਥਾਂ ਦੋਸ਼ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਮਝ ਅਤੇ ਸਬਰ ਦੀ ਥਾਂ ਕੁਝਤਣ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਗੱਲਬਾਤ ਇਸ ਪਰਹੇਜ਼ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ÷ ਤੁਸੀਂ ਬਦਲ ਗਏ ਹੋ, ÷ ÷ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ÷ ÷ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਹੰਕਾਰੀ ਹੋ ਗਏ

ਹੋ। ÷ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਅਨੁਭਵ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਵਾਰਥੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਦੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਟੀਚਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੱਖ ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹਮਦਰਦੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਾਹਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਸਹਿਜ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਆਮ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਝੱਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਝੂਠ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨਾ ਉਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਸੂਰ ਕਿਸਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ? ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣਾ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ - ਨਹੀਂ। ਕਸੂਰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਇੱਕਪਾਸ਼ਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਆ ਦੇਣਾ ਸਿਆਣਪ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਚਾਹੇ ਉਹ ਪਿਆਰ ਹੋਵੇ, ਦੋਸਤੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਸਾਥ ਹੋਵੇ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਕੀ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਾਨੂੰ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਥਕਾਵਟ ਅਤੇ ਦਰਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕੀ ਸਾਡੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹਨ, ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੁੱਪਚਾਪ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸਿਆਣਪ ਹੈ। ਦੂਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ; ਕਈ ਵਾਰ, ਇਹ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ ਬੋਲਦਾ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਜੋ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਮਾਂ ਹੈ ਜੋ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਡਰ, ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਹੀਣਤਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਬੋਝ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਨੈਤਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੈਤਿਕਤਾ ਉਦੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਤਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਆਪਣਾਪਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਦੂਰੀ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਗੋਂ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਜਿਉਂ ਹੀ ਨਵੰਬਰ-ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਦਿਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਤਵੰਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਾਲੀ ਮਿਸਲ ਤੋਂ ਗਰਦ ਝਾੜ ਕੇ ਉਸ ਉਤੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਕਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੰਤ ਵਿਚ 7 ਤੋਂ 9 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਕੌਮੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੇਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਰਤੀ ਸਫਾਰਤਖ਼ਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਬੇਰੁਖ਼ੀ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਵਿਰਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕਾਰਨ 5 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ ਆਪਣੀ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਵਿਖਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਧੀਆ, ਸੁਖਾਵੇਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਦਲ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਧਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਗੂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਲੋਲੂੜੀਆਂ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਡੰਗ-ਟਪਾਊ ਮੁਸਕਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ। ਦੁੱਖ ਵਧੇਰੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੋਵੇਂ ਵਿਭਾਗ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਾਲਮੇਲ ਜਾਂ ਏਕਤਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਭਾਗ ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਵਾਸਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ

ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਜਾਂ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਤੇ ਵਿਆਲਰ ਰਵੀ ਦੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਬਣਦੀ ਨਹੀਂ।

ਵਿਤਕਰਾ :ਇਸ ਵੇਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਬਰਾਦਰੀ ਵਾਂਗ ਵਸਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੋ ਸੂਬਿਆਂ ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ, ਵਿਚੋਂ ਜਾ ਕੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸੇ ਸਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੁਜਰਾਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਧੁਰ ਪੂਰਬ, ਮੱਧ ਪੂਰਬ, ਅਫਰੀਕਾ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਵੱਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਾ ਲੋਚਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵੀ ਹੰਢਾਅ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਤਕਰੇ : ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹੰਢਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੋਸ-ਵਿਖਾਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਯਾਦ-ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਰੋਸ-ਪੱਤਰ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚੋਂ ਨਾਮ ਕਢਾਉਣਾ, ਪੀ. ਆਈ. ਓ. ਅਤੇ ਓ. ਸੀ. ਆਈ. ਕਾਰਡ ਬਣਵਾਉਣਾ, ਗ੍ਰਿਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਵਾਉਣਾ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਵਾਉਣ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗਣਾ ਜਾਂ ਲੈਣਾ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਮੰਗਣਾ ਆਦਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਵਧੀਕੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹੰਢਾਅ ਰਹੇ।

ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵੀ ਹੰਢਾਏ

ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਵਿਤਕਰਾ, ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਉਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਗੜੀ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ, ਯੂਰਪੀ ਜਾਂ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਉਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਗੜੀ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਲਾਉਣਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਦੇ ਕਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਆਗੂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਹਨ। ਫਿਜ਼ੀ, ਮੈਰੀਸ਼ੀਅਸ, ਗੁਆਨਾ, ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਲੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਯੂਰਪੀ ਜਾਂ ਪੂਰ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਗੋਰਾਸ਼ਾਹੀ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਬਾਂਹ ਨਹੀਂ ਫੜੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੂਲ, ਭਾਰਤ, ਦੀ ਥਾਂ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਵਸਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਏ। ਜਦੋਂ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਦਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਥਾਂ ਚੀਨ ਦੇ ਹੱਥ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਥੇ ਵਸਦੇ ਅਨੇਕ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵਸੇ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਡਾਲਰ (ਢਾਈ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਤੱਕ ਸਰਮਾਇਆ ਖਰਚ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਦੇ ਇਕ ਵੀ ਕਰੋੜਪਤੀ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਹੋਈ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਖਰ ਕਿਉਂ ? ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਬਾਰੇ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਜ਼ੀ ਵਿਚ ਫ਼ੌਜੀ ਰਾਜ ਪਲਟੇ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਫਿਜ਼ੀ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਸਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ:

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ 'ਤੇ ਕਿੱਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਜਦੂਤਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਨਿਪਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਜ਼ੀ ਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿੱਤਣ ਵਾਂਗ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿੱਤਣਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਧੂਰੇ ਯਤਨ :ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕੀ ਦਫਤਰ ਰਾਹੀਂ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਕ ਖੇਤਰੀ ਜਾਂ 'ਅਫਰੀਕੀ ਕਾਨਫਰੰਸ' ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਪਰ ਉਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਫਰੀਕਾ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ? ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਰਬਾਨ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਇਸ ਦੋ-ਦੋਸ਼ੀ, ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਅਫਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ 50 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੋਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਤਿੰਨੇ ਅੰਗ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ, ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਥਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੁਫ਼ੀਆ ਪੁਲਿਸ, ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਿਠਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਵਸਦੇ ਸਾਇੰਸਦਾਨ, ਮਾਹਿਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਕਰੋੜਪਤੀ, ਕਾਬਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਾਂ 'ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ' ਦੇ ਬਹੁ-ਕੀਮਤੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕਾਬਿਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਦੂਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਖੜ੍ਹੇ ਪੈਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੋਵੇ।

ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਅਵਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਪਿੱਛੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਹੱਥ

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਗਲੀਆਂ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਖ਼ਬਰਾਂ, ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੋਕ ਖਾਧਾ, ਕਿਤੇ ਅਵਾਰਾ ਸਾਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਿਆ ਤੇ ਕਿਤੇ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨਾਲ ? ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਈ ਲੋਕ ਇਸ ਨਾਲ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਤੇ ਕਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਸੁਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨਸਾਨ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੇ, ਚਾਹੇ ਚਰਚਾ ਕਰੇ, ਚਾਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੇਸ ਲੜੇ, ਚਾਹੇ ਫੈਸਲੇ ਸੁਣਾਵੇ, ਚਾਹੇ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰੇ, ਚਾਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਦੇਣ ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਵੇ, ਚਾਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਹਰੇ ਖਾਣੇ ਦੀਆਂ ਬਾਲੀਆਂ ਪਰੋਸ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਵੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਕੌਣ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਕੌਣ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਤੇ ਫਾਹੇ ਟੰਗਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ ? ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸੁੱਤੇ ਸਿੱਧ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਨਵਰ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਫ਼ਰਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੈ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਕੁ ਸਮਝ ਹੈ ਓਨਾ ਕੰਮ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕਰੀ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਅਵਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਪਿੱਛੇ ਅਕਲਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਸਮਝਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੱਥ ਹੈ। ਗਾਵਾਂ ਮੱਝਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੁੱਧ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਬਲਦਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕੰਮ ਲੈ ਕੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖੇ ਭਾਣੇ ਦਰ ਦਰ ਭਟਕਣ ਖਾਤਰ ਦੂਰ ਕਿਤੇ ਛੱਡ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਐਨਾ ਸਵਾਰਥੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਭੋਜਨ ਲੱਭ ਕੇ ਖਾਣ ਜੋਗਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਸਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਢਾਬੇ ਅਤੇ ਹੋਟਲ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ

ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਰੈਣ ਬਸੇਰੇ ਖੋਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਖੋਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਜੋ ਮੁੱਖ ਹੱਕ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਲੱਗਭਗ ਖੋਹ ਹੀ ਲਏ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਭੋਜਨ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਨਾ ਮਿਲਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਣੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗਰੁੱਪ ਸੈਂਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਸ ਟੈਕਸ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ

ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ

ਨਿਊਜ਼ਕਰ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪੀੜ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਕਰਕੇ ਉਹ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਗਲੀ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ, ਕੂੜਿਆਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਲੱਭਦੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਭੋਜਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਫਿਰਦੇ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੇ ਹੀ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਰੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਆਪ ਹੀ ਹੈ।

ਜੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ? ਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜਿਊਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜੰਮਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਬੇਜ਼ਬਾਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਜੇ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਨੁੱਖ ਕੌਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਮਨੁੱਖ ਕੌਲ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਤੇ ਵੱਢਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਨਾ ਖਾਣ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕ ਤਾਂ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਲੱਤ ਮਾਰ ਕੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦੇ

ਹਨ, ਕਈ ਤਾਂ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਵਗਾਹ ਕੇ ਕੁਝ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਤਲਬ ਕਤੀੜ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰਿਆ ਵਰਤਾਉ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲੇ ਤੁਹਾਡੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਗਲੀਆਂ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਾ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੱਢਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਹਿੰਸਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਵੈਕਸੀਨੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਸਬੰਦੀ ਦਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਾ ਵਧੇ, ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵੈਕਸੀਨੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਸਬੰਦੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਉੱਝ ਬਬੇਰਾ ਰੋਲ ? ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਲਟਰ ਹੋਮ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿਓ। ਉੱਥੇ ਸੁੱਟਣਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਜਪਾਨ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਕਨੇਡਾ ਵਰਗੇ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੂਸ ਦੇ ਲਾਇਕਾ, ਜਪਾਨ ਦੇ ਹੀਚਕੋ, ਜਾਂ ਬੋਧੀਆਂ ਨਾਲ ? ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਨਿਕਲ ? ਅਲੋਕਾ ਜਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਤੋਂ ਪੂਰੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਐਨਾ ਸਵਾਰਥੀ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਭੁੱਲ ਹੀ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਲੋਕ ਖਾਣਾ ਦਿੰਦੇ ਜਾਂ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਨਾਲ ਜਿੰਨਾ ਖਿਲਵਾੜ ਮਨੁੱਖ ਕਰੇਗਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਓਨੇ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਨਤੀਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਦਾ ਵੱਧਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ

ਡਿਜੀਟਲ ਸੰਚਾਰ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਮਦਦ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਿੱਖਰ ਛੂਹਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਹੀ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਬਣ ਕੇ ਉੱਭਰਿਆ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੂੰ ਗਲੋਬਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਦੇ ਵੱਧਦੇ ਰੁਝਾਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਦੇ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਕਾਮ ਵਾਸਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਦੀ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਚਿੰਤਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਉੱਘੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਸਿੱਖਿਆਦਾਨਾਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਨੀਤਿਨਿਰਧਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਕਾਰਨ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਰਗ ਇਸ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਹੱਲ ਲਈ ਆਸ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ, ਐਕਸ (ਪੂਰਵ Twitter), ਟਿਕਟੋਕ ਅਤੇ ਸਨੈਪਚੈਟ ਵਰਗੀਆਂ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹੈਰਾਨੀ ਜਨਕ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਯੌਨ ਸੰਕੇਤਕ ਸਮੱਗਰੀ, ਗਾਲ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਲਾਕ ਹੀਨ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। 2024 ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਲਗਭਗ 60% ਕਿਸ਼ੋਰ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਹੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ

ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਲਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਦਿਨੋਂਦਿਨ ਘੁੰਦਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ? ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਫਲੂਐਂਸਰਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਧਿਆਨ-ਚਾਲਿਤ ਅਲਗੋਰਿਦਮਿਕ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਿਤ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਚਨਾਕਾਰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਈਕ ਅਤੇ ਫੋਲੋਅਰ ਦੀ ਇਸ ਦੌੜ ਨੇ ਅਕਸਰ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਸੁਝਵਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉਹ ਕੁਝ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਹ ਜਾਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹਨ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ 'ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।:-

ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਦੁਹਰਾਅ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰ, ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਯੌਨਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮਾਰਧਾੜ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸਾਇਬਰ ਬੁੱਲਿੰਗ ਦੇ ਵਧਦੇ

ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਮਨਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਦਵਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨੀਤੀਆਂ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਨੀਤੀਆਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 9th ਐਕਟ ਦਾ

ਧਾਰਾ 67 ਆਨਲਾਈਨ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਖੰਦਬੇ

ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਦਾਨਾਂ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਬਿਨਾ ਰੋਕਥਾਮ ਫੈਲਾਅ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਹੁਣ ਡਿਜੀਟਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿਉਹਾਰ ਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਦਮ

ਵੱਧ ਰਹੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਟੈਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ 19-ਚਾਲਿਤ ਮੋਡਰੇਸ਼ਨ ਟੂਲਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ, ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਫੀਚਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ-ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੈਟਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਇੱਕ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਜੋੜਤੋੜ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਦੇ ਬਿਨਾ ਰੋਕਥਾਮ ਵਾਲੇ ਵਾਧੇ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵੱਲ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੁਣ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਰਥਪੂਰਨ ਬਦਲਾਅ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਨਿਊਜ਼ਕਰ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪੀੜ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਪੰਜਾਬ

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਸੁਣੋ - ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਣ

ਅੱਜ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ, ਅਤਿ-ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦਬਾਅ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਾਈਬਰ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ, ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ (60\$) ਆਰਥਿਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ, ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮੁੱਦਿਆਂ, ਅਤੇ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਣ।

ਅੱਜ, ਤਣਾਅ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚਾ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਘਬਰਾਹਟ, ਹੰਝੂ, ਜਾਂ ਵਿਆਕਤੀ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ ਇਸਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਤਜਰਬੇ ਵਿੱਚ, ਤਣਾਅ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੁੱਪ, ਨਿਰੰਤਰ, ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ, ਘਰ ਵਿੱਚ, ਦੇਰ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਵੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੁਣੇਗਾ ਜਾਂ ਸਮਝੇਗਾ ਨਹੀਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਤੁਰਨਾ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਕੋਈ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਵਿਆਕਤੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ - ਆਪ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਤਲਾਕ ਹੋ ਜਾਵੇਂ ਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਦਬਾਅ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਲੋਕ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਤੁਲਨਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਇਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਫਲਤਾ ਕਿਵੇਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਚੰਗੇ ਗ੍ਰੇਡ ਫਿਰ ਉਤਮ ਨਤੀਜੇ ਫਿਰ ਕਲਾਸਰੂਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ। ਗਲਤੀਆਂ, ਆਰਾਮ, ਜਾਂ ਸਵੈ-ਖੋਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਗ੍ਹਾ ਬਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਨਾਲੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਕਸਰ

ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਾ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੀ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਬਹੁਤਾ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਹੁਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਦਬਾਅ ਚਿੰਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਿੰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਾਟਕੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕਈ ਵਾਰ, ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ, ਮਦਦ ਮੰਗਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ, ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਵਰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਸੀ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਥਕਾਵਟ, ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਵਰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਪਰਵਾਹ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਆਮ ਵਾਕੰਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਬਾਅ ਹੀਰੋ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਵੱਡੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਅਤੇ ਤੀਬਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹੀਰਾ ਟੁਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਉਸ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਦਬਾਅ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਾਕਤ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ, ਇਹ ਪਿੱਛੇ

ਹਟਣ, ਡਰ ਅਤੇ ਜਲਣ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਅਧਰੰਗ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਲਨਾ ਅਟੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਲਨਾ ਆਧੁਨਿਕ ਦਬਾਅ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ

ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਮਾਪਣਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਿਹਤਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਈਰਖਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤੁਲਨਾ ਚੁੱਪਚਾਪ ਇਹ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ

ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਤਣਾਅ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਬੁਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਹੋਰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਇਸਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ, ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਹੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਾਧਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜਦ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਨਿੱਜੀ ਹੈ। ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੇਖਦਾ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮਝ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਕਿ ਅੱਜ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਦਬਾਅ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੁਲਨਾ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਮੁਕਾਬਲਾ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ

ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਆਏ ਬਿਨਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ, ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਨਾ ਕੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ, ਘੱਟ ਉਮੀਦਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਰਾਏ ਜਿੰਨੀ ਹੀ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਆਲਸ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਬਾਅ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਸੁਣਿਆ ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਰਥਨ- ਮਦਦ ਆਪਣਾ ਦੋਸਤਾਨਾਂ ਪਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਚਕੀਲਾਪਣ, ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸੱਚੀ ਇੱਛਾ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਰੇ ਜਾਗਰੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਫਲਤਾ ਪਛਾਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਕੌਣ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ - ਤੰਗ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵਧ-ਫੁੱਲਣ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਅਦਿੱਖ ਭਾਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਤਬਦੀਲੀ ਵੱਲ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੈ। ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਦਬਾਅ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਿਰਜ ਕੇ ਜੋ ਸਮਝ, ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧਣ ਫੁੱਲਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਧਣ ਫੁੱਲਣ ਵਿਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਾਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂ ਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਡੋਰਾਂ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਪਤੰਗ ਦੀ ਹੀ ਡੋਰ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ

ਹੁਣ ਠੰਡ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਪਤੰਗਾਂ ਉਡਾਣ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆਉਣੀ ਹੈ, ਚਾਇਨਾ ਡੋਰ ਦਾ ਰੋਲਾ ਪੈਣਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਚਾਇਨਾ ਡੋਰ ਦੇ ਜਖਮੀ ਕੀਤਿਆਂ, ਪਤੰਗ ਉਡਾਉਣ ਸਮੇਂ ਕੋਠਿਆਂ ਤੋਂ

ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ/ਪੋਸਟਾਂ ਤੋਂ ਕਮਾਈ ਕਰਨਗੇ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਉਤੇ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਕੁੱਝ ਕੁ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਤੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਬਾਕੀਆਂ ਤੋਂ ਮੋਟੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਇਨਾ ਡੋਰ ਨਾ ਵਰਤਣ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਸਾਡੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ, ਪਰ

ਡਿੱਗਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਬੋਲਟ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪਤੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਡੋਰਾਂ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਵਾਪਰੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਲਈ ਖਬਰਾਂ ਸ਼ੋਸਲ ਮੀਡੀਏ ਲਈ ਪੋਸਟਾਂ ਬਣ ਕੇ ਕਮਾਈ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਨਗੀਆਂ, ਬਦਨਸੀਬ ਲੋਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਬਾਕੀ ਦੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਪਤੰਗਾਂ ਤੋਂ, ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਚਾਇਨਾ ਡੋਰ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਹਾਦਸਿਆਂ

ਰਹੇਗਾ, ਹਰ ਸਾਲ ਪਤੰਗ ਉਡਾਣਗੇ, ਚਾਇਨਾ ਡੋਰ ਵਿਕੇਗੀ, ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਦੇ ਗਲੇ ਕੱਟੇਗੀ, ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਪੰਖਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਪਟੇਗੀ, ਬੱਚੇ ਕੋਠਿਆਂ ਤੋਂ ਡਿੱਗਕੇ ਅਤੇ ਡੋਰਾਂ ਹਾਈ ਬੋਲਟ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮਰਨਗੇ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਤਾਂ

ਹਰ ਸਾਲ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਣੀ ਹੀ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਸੱਥਰ ਵੀ ਵਿਛ ਜਾਣ। ਪਤੰਗਾਂ ਉਡਾਉਣ ਅਤੇ ਪਤੰਗਾਂ ਕੱਟਣ (ਲੁੱਟਣ) ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾੜੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਓਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹਨਾ ਪਤੰਗਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨਿਆਂ ਰਾਹਗੀਰਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਡੋਰਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਹਰ ਸਾਲ ਸੱਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਆਮ ਰਾਹਗੀਰਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਦਾ ਖੋਅ ਬਣੇ ਇਹਨਾ ਪਤੰਗਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾ ਉਤੇ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ? ਇਹ ਪਤੰਗ ਨਾ ਉਡਾਉਣ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਿਹੜੀ

ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾ ਗੁਆ ਕੇ ਵੀ ਪਤੰਗ ਉਡਦੇ ਰੱਖਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ? ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪਤੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ? ਜੇ ਪਤੰਗ ਉਡਾਉਣ ਉੱਤੇ ਹੀ ਪਾਬੰਦੀ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਚਾਇਨਾ ਡੋਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਕਾਲਾਬਜ਼ਾਰੀ ਵੀ ਖਤਮ, ਰਾਹਗੀਰ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਡਣ ਵਾਲੇ ਪੰਛੀ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਨਾਲੇ ਪਤੰਗ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਫੜਨੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੌਖੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਤੰਗ ਨੇ ਤਾਂ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਡਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੱਭ ਨੂੰ ਦਿਸੇਗਾ, ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਡਦਾ ਪਤੰਗ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਪਤੰਗ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲਾ ਡੋਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਦੇਵੇਗਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਝੱਟ ਹੀ ਫੜੇ ਜਾਣਗੇ। ਨਾਲੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜਾਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤੀ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹਨਾ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਡਣ ਵਾਲੇ ਪਤੰਗਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਡੋਰਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂ ਨਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਰਲ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਪਤੰਗਾਂ ਦੀ ਹੀ ਡੋਰ ਕੱਟ ਦੇਈਏ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਸਾਡੀ ਵੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤੰਗ ਉਡਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕੀਏ, ਤਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ, ਜੋ ਪਰੰਪਰਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਉਸ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਦੇਰ ਕੀਤਿਆਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਭਲਾਈ ਹੈ।

ਆਖਰ ਕਿਉਂ ਉਲਝਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ

— ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੀਡੀਆ ਜ਼ਰੀਏ ਜੋ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਝਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 328 ਸਰੂਪ ਗਾਇਬ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਸਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਟਾਲਾ ਵੱਟਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਰੀਬ ਚੁੱਪ ਹੈ ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਈ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਲੰਬੇ ਦਿਨੀਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਤਲਬ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਅਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਕੀ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਕੀ ਆਖਿਆ ਇਹ ਬਾਅਦ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਜਥੇਦਾਰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਨਜ਼ਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਡੇ ਜਾਗਦੀ ਜੋਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹਨ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜੋ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਨਜ਼ਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਡਾਲਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਕਈ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕੇ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲੀਪਾ ਪੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਸਿੱਟ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦਵੇ ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਇੰਨਾ ਸੁਖਾਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਹ ਦਿਨ ਨਾ ਦੇਖਣੇ ਪੈਂਦੇ।

ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਸੰਕਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੋਝਖਾਨੀਆਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਆਖਰ ਗਏ ਕਿੱਥੇ ਉਹ ਗਾਇਬ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਏ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਸਰਸੇ ਵਾਲੇ ਸਾਧ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ

ਨਿਊਜ਼ਕਰ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪੀਤ
ਖਰਾ ਸੱਚ
ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ ਫਰਜ਼ਨੋ
5592850841

ਯੋਗ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਅਜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੁਖਤਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਸਿੱਖ ਹਿਰਦੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਣੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਆਖਰ ਕਿੱਥੇ ਗਏ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਕਿਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ

ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦੀ ਖਤਰੇ ਦੇ ਹਊਏ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੁਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਖਿਰ ਉਹ ਇਸ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੀਤ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਤੱਕ ਟਾਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ 'ਸੰਕੁਚਿਤ ਤੇ ਕਟੜਵਾਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ' ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਕਦੇ ਤੱਕ ਡਰ ਵਾਲੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ? ਇਹ ਸਭ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 'ਇੰਡੀਆ ਅਗੇਂਸਟ ਕਰੱਪਸ਼ਨ' ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਲੈ ਕੇ ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਸਨ।

ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਜੋ ਨਾਅਰੇ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਉਸ ਥਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਾਹੌਲ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਇਕ ਹੋਰ ਦੋਸਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਮਹਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੌਂਝੀ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਵਡੇਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ?

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਜੈਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਾਅਰੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, 'ਗਾਂ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਹੈ, ਅਬਦੁਲ ਗ਼ਫੂਰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।' ਉਸ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਜੈਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵੱਲ ਬਹੁਤਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਨਾਅਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਗੂੰਜਦਾ ਰਿਹਾ। ਆਖ਼ਰ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਮਕਸਦ ਸੀ, ਉਸ ਲਈ ਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਸ ਨਾਅਰੇ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ?

ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਮ

ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਤੀਕਰਿਆ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ। ਜੋ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਛੇੜਖਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਾਰ

ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਪਰ ਹੁਣ

ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਡਰੋਂ ਇਸ ਕੌਮੀ ਕਾਜ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲੜਨਗੇ? ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਨੂੰ ਨਾਲ ਦੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਦਬਾਅ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲੋਹੀਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜੈਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦੀ ਜਨਸੰਘ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਵਡੇਰੇ ਕੌਮੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵੀ ਅਸਲੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਸ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਦਬਦਬਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸਿਆਸਤ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕ ਰਹੀ? ਉਸ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਝਿਜਕ ਛੱਡ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਡੇਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ? ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਸੱਠਵਿਆਂ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ 1977 ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਇਹੋ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹੀ ਗੱਲ 2013 ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਗਈ ਸੀ।

ਵਿਆਪਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿੰਦਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦਾ 'ਹਊਆ' ਦਿਖਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੋਂ ਡਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਲਪਨਿਕ ਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਦੇ ਹਊਏ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਿਆਂ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਾਹਸ ਨਾਲ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਚੁਣ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਨੌਂ ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੇ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਅਵਤਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਨੇ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 328 ਸਰੂਪਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਚਾਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨਸੂਬਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਵਧੀਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਸਟੈਂਡ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਪੁੱਛਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਹਿਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਗੱਲ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਣ ਕਿ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਬੰਧੀ ਗਲਤ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਡਾਲਾ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਅਹਿਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਪੂਰੀ ਬਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਕੌਮ ਇੱਕ ਮਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪਰੋਈ ਜਾਵੇਗੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲੇਗੀ।

ਉਪਰ ਖੰਜਰ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਈਸਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ ਗਾਉਣ ਜਾਂ ਜੈ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਰਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਮਾਸ ਖਾਣ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਕਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਦਾ ਘਰ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਢਾਹਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਹੈ, ਉਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਜੈ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਬੇਚੈਨੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਪਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹੀ ਨਾਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣੇ ਹੀ ਮੈਂ ਲੇਖਿਕਾ ਜੈਸ਼ਿੰਟਾ ਕੋਰਕੋਟਾ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਪੜ੍ਹੀ, 'ਈਦ-ਉਲ-ਅਧਾ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਆਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਖਾਣਾ ਪਕਾਇਆ। ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਡਿਨਰ ਕੀਤਾ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸੌਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਮਹਿੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਰੰਗ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ?' ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕਿਸੇ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਡਰੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਕਦੇ ਇਹ ਚਿੰਤਾ, ਇਹ ਡਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ? ਅਤੇ ਕੀ ਜੈਕਿੰਟਾ ਦੇ ਦੋਸਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਿਆ ਬਹੁਤ ਤਿੱਖੀ ਸੀ? ਕੀ ਉਸ ਦੋਸਤ ਨੂੰ, ਜੋ ਯਕੀਨਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ? ਜੇਕਰ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰ ਵਿੱਚ ਜਕੜੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ

ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸਾ ਮਹੀਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਿੱਥ ਤਿਉਹਾਰ ਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਦੁਸਹਿਰਾ, ਦੀਵਾਲੀ, ਲੋਹੜੀ, ਕ੍ਰਿਸਮਸ, ਈਦ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਥੇ ਮੇਲਿਆਂ ਜਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਾਉਂਦੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਰਲਮਿਲ ਕੇ ਹੀ ਹਨ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੱਸਿਆ ਪੁੰਨਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਪਣੱਤ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਪੀਰਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦੋ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇਰਾਂ ਤੇ ਚੌਦਾਂ ਜਨਵਰੀ ਵੀਹ ਸੌ ਤੇਈ ਨੂੰ ਲੋਹੜੀ ਅਤੇ ਮਾਘੀ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਹੜੀ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ ਕਿ ਆਈ ਲੋਹੜੀ ਤੇ ਗਿਆ ਸਿਆਲ ਕੋਹੜੀ ਭਾਵ ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੀ ਭਾਵ ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਠੰਡ ਘਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਵੈਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਹੜੀ ਠੰਢ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਠੰਢ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਜੋਕੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇਹੀ ਠੰਢ ਝੱਲਣੀ ਬਹੁਤ ਅੱਖੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।

ਪੁਰਾਤਨ ਲੋਕ ਪਰਮ ਪਿਤਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾ ਜਲ ਅਤੇ ਅਗਨੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇਹੀ ਰਿਵਾਜ ਅੱਜ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ ਚੱਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਪੋਹ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਆਖਰੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲਮਿਲ ਕੇ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਰੂਪ ਕਾਫੀ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਘਰ ਘਰ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਹਾਵਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਬੀਜ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੋ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਸਾਰਾ ਆਂਢ ਗੁਆਂਢ, ਗਲੀ ਮੁਹੱਲੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਜੋੜੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਲੋਹੜੀ ਵੰਡਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿੱਚ ਮੁੰਗਫਲੀ ਗੱਚਕ ਮੱਕੀ ਦੇ ਫੁੱਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਵੈਸੇ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰ ਮਠਿਆਈ ਦਾ ਅਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਲਕਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਦੀ ਕਥਾ ਵੀ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਵੇਖਾਂ ਤੈਨੂੰ ਰਾਮ ਰੱਖ ਲੂ, ਪਾ ਲੈ ਤੱਤਿਆਂ ਥੰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੱਫੀਆਂ) ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਲਾਜ ਓਹ ਖੁਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਪੋਹ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਢ ਪੈਂਦੀ ਕਰਕੇ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਬੰਦਾ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਠੰਢ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪੋਹ ਮਹੀਨੇ ਵੇਖੀਏ ਨਜ਼ਾਰੇ ਠੰਢ ਦੇ, ਸੋਹਲ ਸਰੀਰਾਂ ਤਾਈਂ ਕਿਵੇਂ ਚੰਡੇ, ਸੁੰਗੜ ਖਲੋਤੀਆਂ ਨੇ ਸੱਭੇ ਟਹਿਣੀਆਂ, ਪਾਈਆਂ ਜੋ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਓਹ ਪੈਣ ਸਹਿਣੀਆਂ ਪਹਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਪਰ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਲੋਹੜੀ

ਮੰਗਦੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਗੰਨੇ ਮੂਲੀਆਂ ਵੀ ਲੋਹੜੀ ਉੱਤੇ ਵਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਿੱਲ, ਮੱਚਦੀ ਲੋਹੜੀ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ (ਈਸਰ ਆ ਦਲਿੰਦਰ ਜਾਹ, ਦਲਿੰਦਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਪਾ) ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਦੁਸਤੀ ਆਵੇ ਤੇ ਦੁਸਤੀ ਨੱਸ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਲੋਹੜੀ ਸੁਲਗਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਇਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਨਹਾਉਣ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬੀਬੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਜਿਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਿਸ ਘਰ ਨਵਾਂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਓਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵੀ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਜੋਕੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੀ ਜੇ ਲਾ ਕੇ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੱਚਦੇ ਅਤੇ ਭੰਗੜੇ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਕੀ ਸਦੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਉਂਦੀ ਤਿਉਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ। ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਸੂਰਮੇ ਦੀ ਸੱਚੀ ਗਾਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਓਸ ਨੇ ਇੱਕ ਭੈਣ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਬਚਾਈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਜੋਰਾ ਜਬਰੀ ਓਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਜਾਂ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਵਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਆਮ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭਰਾ ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਭੈਣ ਦਾ ਦੁੱਲੇ ਵਰਗਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਾ ਹੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪਾਂ ਅਕਸਰ ਇਹ ਗੀਤ ਜੋ ਦੁੱਲੇ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਓਹ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਮੁੰਦਰੀਏ ਤੇਰਾ ਕੱਣ ਵਿਚਾਰਾ ਹੋ, ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਵਾਲਾ ਹੋ ਦੁੱਲੇ ਦੀ ਧੀ ਵਿਆਹੀ ਹੋ, ਸੋਰ ਸ਼ੱਕਰ ਪਾਈ ਹੋ ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹਾਮੀ ਭਰਦਾ ਗੀਤ ਹੈ। ਵਿਆਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਆਉਣ ਦਾ ਅੱਜ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਖੜੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਵੀ ਜਿਥੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਓਥੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਸਦਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਪਾਈ ਹੋਈ ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਸੇਕ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਘੱਟਦਾ ਹੈ ਤਾ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸੇਕ ਘਟਦਾ, ਮਾਘ ਵਿੱਚ ਪੋਹ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਵੱਟਦਾ, ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਲੋਕ ਕੇਸੀ ਨੇ ਨਹਾਂਵਦੇ। ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਰੱਬ ਨੂੰ ਧਿਆਵਦੇ:-

ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮਾਘ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ ਦਾ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ

ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨੇ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੋਹ ਰਿੱਧੀ ਮਾਘ ਖਾਧੀ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ, ਭਾਵ ਪੋਹ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਆਖਰੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਖੀਰ, ਸਾਗ, ਦਲੀਆ, ਖਿਚੜੀ ਆਦਿ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਮੁਤਾਬਿਕ ਰਿੰਨ ਕੇ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਖਾਧਾ ਜਾਂਦਾ

ਜਸਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾਂ ਦੱਦਾਹੂਰ
95691-49556

ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਸੰਗਰਾਂਦ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਗਰਾਂਦ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਸਦਕਾ ਲੁਕਾਈ ਦੀ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਮੇਲਿਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਤਖਤਪੁਰਾ, ਡਰੋਲੀ ਭਾਈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਂਗਲਾਂ ਤੇ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੈ, ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਤਹਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਆਓ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰੀਏ ਜੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਚੋਂ ਜੇਕਰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਹੈ, ਇਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਬੇਦਾਵਾ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਓਹਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾੜ ਕੇ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਟੁੱਟੀ ਗੰਢੀ ਸੀ। (ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਦਿਨ ਹੋਰ ਸੀ, ਪਰ ਮਨਾਇਆ ਮਾਘੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟੁੱਟੀ ਗੰਢੀ ਸਾਹਿਬ ਪਿਆ ਹੈ, ਹਰ ਸਾਲ ਇਸ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨ ਛੋਹ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਤੋਂ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਹੀ ਭਾਵ ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਸੰਗਰਾਂਦ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਠੇਕਾ ਵੀ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਤੀਹ ਲੱਖ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲਗਪਗ

ਚੜਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੇਬ ਤੇ ਹੀ ਪੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵੈਸੇ ਜੇ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੇਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਹੀ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਵੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਹਨ, ਲੋਹੜੀ ਅਤੇ ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਇਥੇ ਸ਼ਰਧਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਗਰ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਦੇ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੰਗਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੰਗਰ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਦਿਨ ਲੰਗਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਲਾ ਕਰੀਬ ਪੰਦਰਾਂ ਵੀਹ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਜੋਬਨ ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਭਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਦੀ ਲੋੜ ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਪਿਛਾਂਹ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਐਨੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਐਨੇ ਦੀ ਬੇਅਬਦੀ ਹਰ ਸਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਵੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਭਾਵ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਅਪਾਰ ਰਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਲੰਗਰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹੀ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਪਾਵਨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸੂਭਾ ਸ਼ਾਮ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਭਾਵ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚਾਲੂ ਰਹੇਗੀ। ਇਥੇ ਇਸੇ ਦਿਨ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉਪਰ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖਰਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ,। ਸੈਂਟਰ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਿਆਸਤ ਹੀ ਇਸ ਦਿਨ ਇਥੇ ਇਕੱਠੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਹੀਦਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ, ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿਲਸਲਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਹੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਰਾਂ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵੀ ਇਸ ਵਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਹੇਗੀ। ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵੱਲੋਂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਹਰ ਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟੁੱਟੀ

ਗੰਢੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਥੇ ਸੱਤ ਹੋਰ ਵੀ ਇਤਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹਨ, ਸੰਗਤਾਂ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਵੀ ਦਰਸ਼ ਦੀਦਾਰੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਇਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਸਰਕਸ, ਝੂਲੇ, ਚੰਡੋਲਾਂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸਜਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਕਰਕੇ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਘਾਟਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਓਹ ਠੰਢ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਯੂਸ ਹੋ ਕੇ ਮੁੜਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਕਿਰਾਇਆ ਥੋੜਾ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਓਨਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਕਸਤ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰਮਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜਨਵਰੀ ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ ਵੀਹ ਸੌ ਤੇਈ ਤੱਕ ਦਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹਰ ਵਾਰ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵੀ ਇਥੇ ਹਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰ ਜਾਵੇ, ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਹੀ ਮਾਘੀ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵੱਲੋਂ ਮੀਂਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਾਰ ਵੇਖੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਭਲੀ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਾ ਉਠਾਉਣੀ ਪਵੇ ਇਸ ਵਾਰ ਉੱਤਰੀ ਰੇਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਮੇਲੇ ਮਾਘੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੇਨਾਂ ਵੀ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ ਨਾ ਆਵੇ ਇਹ ਵੀ ਆਪਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜੀ, ਸੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣਾ ਆਪਣਾ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲੰਗਰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਛਕਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈ ਕੇ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 338

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 JAN TO 29 JAN, 2026

SUNRISE
TOURS AND TRAVEL

Japan & South Korea

Historical Landmarks & Cultural Heritage

15 Days & 14 Night Premium vacation

516-690-1257
516-988-7593

22 W Marie St,
Hicksville, NY 11801

ਪ੍ਰੀਤ ਫਲਵਾੜੀ

ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਲਵੋ

ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਾਣੀ ਗਵਾਓ ,
ਇਸ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਸੰਭਾਲ ਕਰੋ।
ਤਰਸੇਗੇ ਫਿਰ ਬੂੰਦ ਬੂੰਦ ਨੂੰ,
ਇਹ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਖਿਆਲ ਕਰੋ।
ਦੱਸੋ ਪਾਣੀ ਬਿਨਾਂ ਕੀ ਜੀਵਨ ?,
ਨਾ ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀ ਤੇ ਰੁੱਖ ਹੋਣੇ।
ਚਾਰਗਾਹਾਂ ਜੰਗਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੇ,
ਛਾਵਾਂ ਦੇ ਘਣੇ ਨਾ ਸੁੱਖ ਹੋਣੇ।
ਪਿਤਾ ਪਾਣੀ ਕਿਹਾ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ,
ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਤਪਤੀ ਹੋਣੀ ਹੈ।
ਧਰਤੀ ਹੇਠਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਪਾਣੀ,
ਪੀਣ ਨੂੰ ਨੌਬਤ ਆਉਣੀ ਹੈ।
ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਣਾ,
ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਵਹਾਓ ਜੀ।
ਤੇਲ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗਾ ਪਾਣੀ ਮਿਲਣਾ,
ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਜਾਓ ਜੀ।
ਫਿਰ ਪਛਤਾਵਾਂਗੇ ਲੰਘੇ ਵਕ 'ਤੇ ਨੂੰ,
ਜੇ ਨਾ ਕਰੀਂ ਵਿਚਾਰ ਮਨਾਂ।
'ਪੱਤ' ਆਖੋ ਹੈ ਅਜੇ ਵੀ ਵੇਲਾ,
ਇਸ ਦੀ ਭੈੜੀ ਮਾਰ ਮਨਾਂ।
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋਂ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋਂ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
94658-21417

ਗਜ਼ਲ

ਛੋਹ ਨਾਲ ਮਨ ਦੀ ਚੰਚਲਤਾ ਜਦ ਪਿਘਲ ਗਈ।
ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਤਾਸੇ ਦੀ ਸ਼ੈਅ ਕਿਧਰ ਗਈ।
ਤੜਕ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਬਨਮ ਨੇ ਇੱਝ ਚੁੰਮਿਆ ਏਂ,
ਪੱਤੀ-ਪੱਤੀ ਇੱਕ ਕਲੀ ਦੀ ਨਿਖਰ ਗਈ।
ਹਰ ਇਕ ਦਾ ਹੀ ਫੁੱਲ ਤੋੜਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕੀਤਾ,
ਉਸ ਦੀ ਦਿਲਕਸ਼ ਪਿਆਰੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਜਿਧਰ ਗਈ।
ਉਸ ਦੇ ਹਾਸੇ ਦੀ ਕਿਲਕਾਰੀ ਕੀ ਦੱਸਾਂ,
ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਤਿਲਕ ਗਈ।
ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਮੁਹਰੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੂੰ ਦਿਸਦਾ,
ਬੇਸ਼ਕ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਦਿਲਾਂ 'ਚੋਂ ਵਿਸਰ ਗਈ।
ਸੁੱਕੇ ਰੁੱਖ ਦੇ ਵਾਗੂੰ ਉਸ ਦਾ ਜੀਣਾ ਹੈ,
ਆਸ ਮੁਰਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਸ ਦੀ ਲਲਕ ਗਈ।
ਭਟਕਣ ਵਾਲਾ ਸੂਰਜ ਕਿਧਰੇ ਦਿਸਦਾ ਨਈਂ,
ਪੂਰਨਤਾ 'ਚੋਂ ਮਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਮਚਲ ਗਈ।
ਮਾਰੂਥਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਜਾੜਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ,
ਲਗਦਾ ਹੈ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਸਰਕ ਗਈ।
ਬੁੱਝੇ ਦੀਵੇ ਫੇਰ ਹਕੀਕਤ ਜਾਗ ਪਈ,
ਲਗਦਾ ਸੀ ਨੇਹੀ ਦੀ ਆਦਤ ਸੁਧਰ ਗਈ।
ਉਸ ਦੀ ਤਕਣੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ,
ਚਲਦੀ ਹੋਈ ਨਬਜ਼ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰ ਗਈ।
ਵਿਛੜਣ ਲੱਗਿਆ ਉਸ ਨੇ ਜੱਫੀ ਪਾਈ ਸੀ,
ਟੁੱਟ ਕੇ ਮਾਲਾ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਬਿਖਰ ਗਈ।
ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਹਰਿਆਲੀ ਦੀ ਅੰਗੜਾਈ ਹੈ,
ਜਿੱਧਰ-ਜਿੱਧਰ ਹਾਸੇ ਵਾਲੀ ਨਹਿਰ ਗਈ।
ਸਮਝ ਲਵੋ ਸ਼ਹਿਨਾਈ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਹੈ,
ਗਜ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਲਮ ਜੇਕਰ ਬਹਿਰ ਗਈ।
ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਉਕਾਰ ਨਗਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੰਜਾਬ
ਮੋ. 98156-25409

ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ

ਇੱਕ ਸੀ ਰੇਤ ਤੱਤੀ ਦੂਜੀ ਤਵੀ ਤੱਤੀ,
ਤੀਜਾ ਭੱਠ ਜਲਾਦ ਤਪਾਵਦਾਂ ਈ।
ਚੌਥੀ ਹਕੂਮਤ ਪੰਜਵੀਂ ਗੱਲ ਤੱਤੀ,
ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਹਾਕਮ ਮਨਾਵਦਾਂ ਈ।
ਮਾਰ ਚੌਕੜਾ ਪੰਜਵਾਂ ਗੁਰੂ ਬੈਠਾ,
ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਬੋਹਿਥ ਅਖਵਾਂਵਦਾਂ ਈ।
ਚਿੱਤ ਸ਼ਾਂਤ ਗੁਰੂ ਮੁੱਖ ਪੜ੍ਹੇ ਬਾਣੀ,
ਕੌੜਾ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਮੂਲ ਅਲਾਵਦਾਂ ਈ।
ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮਿਠਾ ਗੁਰੂ ਮੰਨ ਬੈਠਾ,
ਦਿਆ ਖਿਆ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਵਦਾਂ ਈ।
ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾ ਦਿਲ ਰੱਖੀ,
ਭਲਾ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਗੁਰੂ ਮਨਾਵਦਾਂ ਈ।
ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗੁਰੂ ਦਾ ਜਿੰਨਾਂ ਪੱਤੋਂ,
ਉਹ ਮੁੜ ਫੇਰ ਨਾ ਜੂਨੀਂ ਆਵਦਾਂ ਈ।
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋਂ
ਪਿੰਡ ਪੱਤੋਂ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
94658-21417

ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ

ਤੇਰਾ ਦਰ ਜ਼ਿਆਰਤ ਸਾਡੀ, ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਇਬਾਦਤ ਸਾਡੀ,
ਜ਼ਿਕਰ ਤੇਰਾ ਹਰ ਸੁਬਹੋ-ਸ਼ਾਮ, ਬਣ ਗਿਆ ਹੁਣ ਆਦਤ ਸਾਡੀ।

ਤੂੰ ਕੀ ਜਾਣੇ ਫਿਤਰਤ ਸਾਡੀ, ਪੱਥਰਾਂ ਜਿਹੀ ਖਸਲਤ ਸਾਡੀ।
ਹੁਣ ਤੇਰੇ ਹੋਗੇ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਈ ਰਹਿਣਾ, ਤੂੰ ਨਾ ਜਾਣੇ ਸ਼ਿੰਦਤ ਸਾਡੀ।

ਤੂੰ ਸ਼ੋਖ ਅਦਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਉਠਾ, ਤੇ ਨਿੰਮ 'ਹਾ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਾ,
ਸਾਡੀ ਅਦਾਬ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਂ ਪਰਤਾ, ਐਡੀ ਕਿੱਥੋਂ ਕਿਸਮਤ ਸਾਡੀ।

ਤੇਰੇ ਹੀ ਆਸਤਾਨੇ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਮੁਕੱਦਰ ਸਾਡਾ,
ਤੂੰ ਹੀ ਸਾਡਾ ਮੁਰਸ਼ਦ ਮਹਿਰਮ, ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ ਹੁਣ ਅਕੀਦਤ ਸਾਡੀ।

ਤੇਰੇ ਸਿਆਦਤ-ਏ-ਇਸ਼ਕ ਹੇਠ, ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਵਾਰਿਆ,
ਤੇਰੀ ਇੱਕ ਇਨਾਇਤ ਹੋਵੇ, ਇਹੀ ਹੈ ਬਸ ਰਿਆਸਤ ਸਾਡੀ।

ਕੀ ਲੈਣਾ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਤਖ਼ਤ-ਓ-ਤਾਜ ਕੋਲੋਂ,
ਤੇਰੇ ਦਰ ਦੀ ਗਦਾਈ ਹੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਲਤਨਤ ਸਾਡੀ।

ਕਾਸਦ ਕੋਈ ਆਵੇ ਨਾ ਆਵੇ, ਤੇਰੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ,
ਤੇਰੇ ਹਿਜਰ ਦੇ ਸੋਗ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਛਿਪੀ ਹੈ ਰਾਹਤ ਸਾਡੀ।

ਤਸੱਵਰ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਵਸਦਾ ਏਂ, ਅਕੀਦਤ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਰਹਿੰਦਾ ਏਂ,
ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ 'ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ' ਹੀ ਹਾਂ... ਇਹੀ ਹਕੀਕਤ ਸਾਡੀ।

ਤੇਰੇ ਬਾਝੇ ਅਸੀਂ ਰੋਹੀਏਂ ਉਂਘੀ ਕੰਡਿਆਲੀ ਬੋਹਰ ਵਾਂਗਰ,
ਤੂੰ ਸੰਗ ਹੋਵੇਂ ਅਸੀਂ ਲੱਖ ਬਰੋਬਰ, ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਕੀ ਕੀਮਤ ਸਾਡੀ।

ਜ... ਦੀਪ ਸਿੰਘ 'ਦੀਪ'
ਮੋਬਾ:9876804714

ਰੋਇਆ

ਮਹਿਫਲ ਤਾਈ ਗੱਲ ਚਲੀ
ਮੈ ਗੱਲ ਦਫਨਾ ਕੇ ਰੋਇਆ
ਆਪਣੀ ਬਾਤ ਰੋਹਾ ਕਰੋਦਾ
ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾ ਕੇ ਰੋਇਆ
ਤਪਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਤਰੋਕ ਕੇ
ਨੱਠ ਕੇ ਧੁੰਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਬੈਠਾ
ਕਰ ਪੱਜ ਧੁੰਦੇ ਦਾ ਹੁੰਡ ਡੋਲ੍ਹੇ
ਝੱਟ ਪੀੜ ਫੋਲ ਕੇ ਆ ਬੈਠਾ
ਵਗ ਵਗ ਪੱਥਰ ਹੋਏ ਦੀਦੇ
ਛਿੱਟੇ ਪਾਣੀ ਲਾ ਕੇ ਰੋਇਆ
ਕੱਚਾ ਕੁੱਲਾ ਛੱਤ ਉੱਤੇ ਕਾਨੇ
ਝੱਖੜ ਕਹਿਰਾਂ ਦਾ ਬੁੱਲਿਆ
ਕੱਚੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਬੂਹੇ ਫਰਜ਼ੀ
ਕੁੰਡਾ ਵਾਰੀ ਨਾਹੀ ਖੁੱਲਿਆ
ਉੱਤੇ ਧਰਤ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਅੰਬਰ
ਅੱਧਵਾਟੇ ਗੁਆ ਕੇ ਰੋਇਆ
ਤੇਰੇ ਵਿਹੜੇ ਭੀੜ ਬੜੀ ਸੀ
ਮੇਰੇ ਵਿਹੜੇ ਪੀੜ ਬੜੀ ਸੀ
ਚੰਦਨ ਖਬਰੇ ਕੀ ਮਾਜਰਾ
ਸੁੱਕੇ ਕਰੰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਬੜੀ ਸੀ
ਹੱਥੀ ਅਰਬੀ ਖੁਦ ਸਜਾਈ
ਮੈ ਅੱਗ ਦਿਖਾ ਕੇ ਰੋਇਆ
ਚੰਦਨ ਹਾਜੀਪੁਰੀਆ

pchauhanEEGB@gmail.com

ਕਾਵਿ ਵਿਅੰਗ :ਕੰਗਣਾ

ਅੰਨਦਾਤਾ ਬੈਠਾ ਸੀ ਧਰਨਿਆਂ ਤੇ,
ਬੋਲਣ ਲੱਗੀ ਕੁਝ ਸੰਗਣਾ ਸੀ।
ਗੈਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੂੰ ਲੱਗ ਬੀਬਾ,
ਖੰਘ ਕਸੂਤੀ ਕਿਓਂ ਖੰਘਣਾ ਸੀ।
ਖਾ ਲੱਫੜ ਸ਼ੀਹਣੀ ਸ਼ੇਰਨੀ ਤੋਂ,
ਮੂੰਹ ਆਪਣਾ ਕਿਉਂ ਰੰਗਣਾ ਸੀ।
ਬੈਠ ਗਈ @ਪੱਤੋਂ@ ਟੁੱਟੀ ਵੰਗ ਬਣ ਕੇ,
ਨਾਂ ਤੇਰਾ ਰੱਖਿਆ ਕੰਗਣਾ ਸੀ।
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋਂ।

ਬਾਲ ਕਵਿਤਾ

ਰੋਜ਼ ਚਾਈਂ, ਚਾਈਂ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਜਾਉ ਬੱਚਿਉ,
ਉੱਥੋਂ ਕੁੱਝ ਚੰਗਾ ਸਿੱਖ ਕੇ ਆਉ ਬੱਚਿਉ।
ਸਕੂਲ ਜਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰੇ ਦਿਲ ਲਾ ਕੇ,
ਘਰ ਆ ਕੇ ਹੋਮ ਵਰਕ ਮੁਕਾਉ ਬੱਚਿਉ।
ਸਿੱਖ ਕੇ ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ,
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਵੀ ਮਾਣ ਵਧਾਉ ਬੱਚਿਉ।
ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰੋ,
ਨਕਲ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉ ਬੱਚਿਉ।
ਵਿਦਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੰਦਾ ਪਸ਼ੂ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦਾ,
ਵਿਦਿਆ ਲੈ ਕੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਬਣ ਜਾਉ ਬੱਚਿਉ।
ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵੀ ਜੀਅ ਨਾ ਚੁਰਾਉ ਤੁਸੀਂ,
ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਚਮਕਾਉ ਬੱਚਿਉ।
ਬਹੁਤ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਫੈਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ,
ਦਿਆਗ ਲੜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉ
ਬੱਚਿਉ।
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ 9915803554

ਧੀਆਂ

ਪੁੱਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਵਣ ਧੀਆਂ,
ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਮੁਸਕਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਹਰ ਕੰਮ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਵਟਾ ਕੇ,
ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਛਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਪਿੱਪਲਾਂ ਥੱਲੇ ਰੋਣਕ ਲੱਗ ਜਾਵੇ,
ਜਦ ਪੀਂਘਾਂ ਚੜ੍ਹਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਗੁੱਟਾਂ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਲਚ ਤੋਂ,
ਸੋਹਣੀਆਂ ਰੱਖੜੀਆਂ ਸਜਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਪੁੱਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹ, ਲਿਖ ਕੇ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਰਸਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਚੰਗੇ, ਚੰਗੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਲੱਗ ਕੇ,
ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਸਜੇ ਹੋਏ ਪੇਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ,
ਸਹੁਰਾ ਘਰ ਸਜਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਪੇਕੇ ਘਰ ਜੇ ਕੋਈ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇ,
ਪੇਕੇ ਘਰ ਝੱਟ ਆਵਣ ਧੀਆਂ।
ਪੁੱਤ ਵੰਡਾਵਣ ਖੇਤ ਤੇ ਦੌਲਤ,
ਪਰ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪਕੜ

ਇਹ ਰੁੱਖ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸੱਚੇ ਮਿੱਤਰ,
ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਮਿੱਠੇ ਮਿੱਠੇ ਨਾਲ ਫੁਲਾਂ ਦੇ,
ਝੋਲੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਭਰਦੇ ਨੇ।

ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਖੁਰਨ ਨਾ ਦਿੰਦੇ,
ਪਕੜ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਨੇ।

ਠੰਡੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਤੇ ਛਾਂ ਘਨੇਰੀ,
ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਨੇ।

ਫਲ,ਫੁੱਲ,ਪੱਤੇ,ਜੜਾਂ ਟਾਹਣੀਆਂ,
ਸਭ ਕੁੱਝ ਸਾਥੋਂ ਵਾਰ ਦਿੰਦੇ।

ਚਾਹੇ ਕੱਟੇ ਕੋਈ ਨਾਲ ਕੁਹਾੜੇ,
ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਕੰਮ ਸਵਾਰ ਦਿੰਦੇ।

ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਰਨ ਦੇ ਤਾਂਈ
ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਨੇ।

ਦੇਵਤੇ ਬਣ ਇਹ ਅਰਸ਼ੇ ਆਉਂਦੇ,
ਧਰਤੀ ਸਵਰਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਨੇ।

ਦੱਸੋ ਰੁੱਖਾਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਕੀ ਹੈ,
ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰੋ ਜੀ।

ਇਹ ਵੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਜਿਉਂਦੇ,
'ਪੱਤ' ਕੱਟ ਵੱਢ, ਨਾ ਮਾਰੋ ਜੀ।
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋਂ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋਂ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
9465821417

ਰੁਮਾਲ

ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਰਹਿੰਨਾ ਕੁੱਝ ਐਸਾ ਲਿਖਾਂ ਕੇ
ਉਸ ਤੁਰ ਗਈ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰ ਦੇਵਾ
ਜੇਬ ਚ ਪਾਇਆ ਉਸ ਦਾ ਹੱਥੀਂ ਕੱਢਿਆ
ਕਿਧਰੇ ਰੁਮਾਲ ਨਾ ਸੁੱਕਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇ
ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਭਿੱਜਦਾ ਕਰ ਦੇਵਾ
ਲੋਕ ਇਹ ਨਾ ਆਖਣ ਵੇ ਤੂੰ ਸੰਧੂਆਂ ਸ਼ਾਇਰ
ਕਾਹਦਾ
ਹਰ ਵੇਲੇ ਰੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੇਅਰ ਹੀ ਲਿਖਦਾ ਰਹਿੰਨਾ
ਕੋਈ ਐਸੀ ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖ ਤੂੰ ਕਲਮੇ ਮੇਰੀਏ
ਕੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੀ
ਅੱਖ ਚ ਹੁੰਡੀ ਡਿੱਗਦਾ ਕਰ ਦੇਵਾਂ,,
ਬਲਤੇਜ ਸੰਧੂ
9465818158

ਰਲ ਕੇ ਰਹੋ

ਉਸ ਸੱਸ ਨੇ ਮਾਂ ਕੀ ਬਣਨਾ
ਜੋ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਸਤਾਈ ਜਾਵੇ।
ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਕੰਮ ਉਹ ਕਰਕੇ ਹਟੇ
ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਨੁਕਸ ਗਿਣਾਈ ਜਾਵੇ।
ਉਸ ਨੂੰਹ ਨੇ ਧੀ ਕੀ ਬਣਨਾ
ਜੋ ਸੱਸ ਨੂੰ ਖੁੱਜੇ ਲਾਈ ਜਾਵੇ।
ਆਪ ਖਾਵੇ ਪਰੋਂ ਬਣਾ ਕੇ
ਸੱਸ ਨੂੰ ਸੁੱਕੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਖੁਆਈ ਜਾਵੇ।
ਉਸ ਧੀ ਨੇ ਚੰਗੀ ਨੂੰਹ ਕੀ ਬਣਨਾ
ਜੋ ਪੇਕਿਆਂ 'ਚ ਇੱਜ਼ਤ ਲੁਟਾਈ ਜਾਵੇ।
ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਦਾਗ ਲਾ ਕੇ
ਆਪਣੀ ਬਦਨਾਮੀ ਕਰਾਈ ਜਾਵੇ।
ਉਸ ਨਾਰ ਨੇ ਚੰਗੀ ਪਤਨੀ ਕੀ ਬਣਨਾ
ਜੋ ਪਤੀ ਨੂੰ ਖਰੀਆਂ, ਖੋਟੀਆਂ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇ।
ਆਪ ਰਹੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵੇਲੇ
ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇ।
ਉਸ ਨੇਤਾ ਨੇ ਚੰਗਾ ਨੇਤਾ ਕੀ ਬਣਨਾ
ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਛੁਪਾਈ ਜਾਵੇ।
ਪਹਿਲਾਂ ਲੜਾਈ ਕਰਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ
ਫੇਰ ਰਲ ਕੇ ਰਹੋ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇ।

ਗਜ਼ਲ

ਪਹੁ ਫੁੱਟਣ ਦੀ ਲਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ
ਹੁੰਦਾ।
ਫੁੱਲਾਂ ਲੱਧੀ ਡਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ
ਹੁੰਦਾ।
ਜਿਸ ਦੇ ਚੁੰਮਣ ਦੀ ਲੋਰੀ ਵਿਚ ਜੰਨਤ
ਸ਼ੁੱਭਅਸੀਸਾਂ,
ਸ਼ਹਿਦ ਭਰੀ ਪਿਆਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ
ਹੁੰਦਾ।
ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਦੇ ਬੰਦਨਵਾਰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਖੇੜੇ, ਹਾਸੇ,
ਸ਼ੁਭ ਤਿਉਹਾਰ ਦਿਵਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ
ਦਾ ਹੁੰਦਾ।
ਵਲਗਣ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਕਰਕੇ ਕਸ਼ਟ ਹਜ਼ਾਰਾਂ
ਸਹਿਣੇ
ਵੇਲ ਕੋਈ ਕੰਡਿਆਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ
ਦਾ ਹੁੰਦਾ।
ਜਿਸ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਫੜ ਕੇ ਪਾਇਆ ਪਿਆਰ
ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਾਲਾ,
ਰਖਵਾਲੀ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ
ਹੁੰਦਾ।
ਵੱਖ ਵਖਰੇ ਫੁੱਲ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਐਪਰ ਮਿੱਟੀ ਇੱਕੋ,
ਬਾਗ @ਚ ਰੁਤ ਮਤਵਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ
ਦਾ ਹੁੰਦਾ।
ਸਾਰੇ ਘਰ ਦੀ ਬਰਕਤ, ਸ਼ੁਹਰਤ, ਤੁੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ
ਆਲਮ,
ਚੁਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਅੱਗ ਬਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ
ਦਾ ਹੁੰਦਾ।
ਜਿਸ ਦੇ ਕਰਕੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਦੀ
ਆਮਦ,
ਗੁਲਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚ ਮਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ
ਦਾ ਹੁੰਦਾ।
ਜੰਨਤ ਵਰਗਾ, ਮੰਦਿਰ ਵਰਗਾ, ਇੱਕ ਮਸੀਹੇ
ਵਰਗਾ,
ਖੁਸ਼ਬੂ ਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ
ਹੁੰਦਾ।
ਬਾਲਮ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਿਰ
ਉੱਚਾ,
ਹੱਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ
ਹੁੰਦਾ।
ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਉਕਾਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਮੋ. +9198156-25409

ਗਜ਼ਲ

ਫਿਰ ਤੋਂ ਰੋਸ਼ਨ ਦੀਵਿਆਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ
ਫਿਰ ਉਹੋ ਮੂੰਹਜ਼ੋਰ, ਉਹ ਪਾਗਲ ਹਵਾ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮੰਚ ਉੱਤੇ ਰਾਤ-ਦਿਨ
ਅੰਨ੍ਹਾ ਨਾਟਕ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਖੇਡਿਆ
ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਧੂਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਚੱਕਰ ਕੱਟਦੇ ਹੋ ਦੇਖਿਆ
ਅੱਜ ਦਾ ਹਰ ਆਦਮੀ 'ਰੋਬਟ' ਹੈ
'ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ' ਵਿਚ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਜਗ 'ਹਾ
ਬੋਨਸਾਈ ਹੀ ਸਹੀ ਬੋਹੜ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਪਤਾ
ਖੋਲ੍ਹ ਜੋ ਬੰਨੀ ਪਈ ਹੈ ਪੋਟਲੀ
ਜੋ ਹੁਨਰ ਪੱਲੇ ਹੈ ਤੇਰੇ ਉਹ ਵਿਖਾ
ਜ਼ਰਦ ਰੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਹੰਢਾਉਣਾ ਸਿੱਖ ਲੈ
ਤੂੰ ਵੀ ਗਮਲੇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਕੈਕਟਸ ਉਗਾ
ਕੋਣ ਸੀ ਉਹ ਅਜਨਬੀ ਜੋ ਮਰ ਗਿਆ
ਲੱਚਦਾ ਏਂ ਜੋ ਤੂੰ ਚਿਰਜੀਵੀ ਸਕੂਨ
ਲੀਹੋਂ ਲੱਥੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਲੀਹੋ ਪਾ
ਸ਼ਸ਼ੀਕਾਂਤ ਉੱਪਲ

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 338

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 JAN TO 29 JAN, 2026

No body have time to watch TV Advertisement
No body have time to read Physical newspapers

It's social time.

Online News, Advertisement, Promotion Anytime anywhere.

Doesn't matter where are you.

Advertisement with Preetnama.

Promote your business with TalkShow

We gave social stage to show yourself and your Business.

Business Persons, Doctor,
Advocates, VISA, Tour Travel, Actor, Singers,
writers come Join or TalkShow
and Advertisement with us on national
& International based.

**Search Just
Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instagram
LinkedIn
Tiktok**

No ned to go anywhere, Just leave message on
WhatsApp or email us. We will call you back.

Contact immediately

+1 201-312-4180, +1 917-328-8436

www.preetnama.com, www.preetnews.com

Email- preetnamausa@gmail.com

